

ព្រះរាជក្រម
យើង

នស/រកម/០១១២/០០៥

ព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី
សមានភូមិជាតិសាសនា រក្ខតខត្តិយា ខេមរារដ្ឋរាស្ត្រ ពុទ្ធិន្ទ្រាធរាមហាក្សត្រ
ខេមរាជនា សម្មហោភាស កម្ពុជឯករាជរដ្ឋបូរណសន្តិ សុភមង្គលា សិរីវិបុលា
ខេមរាស្រីពិរាស្ត្រ ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជាធិបតី

- បានទ្រង់យល់ រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩០៨/១០៥៥ ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៨ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/១៣ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
- បានទ្រង់យល់ សេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

ប្រកាសឱ្យប្រើ

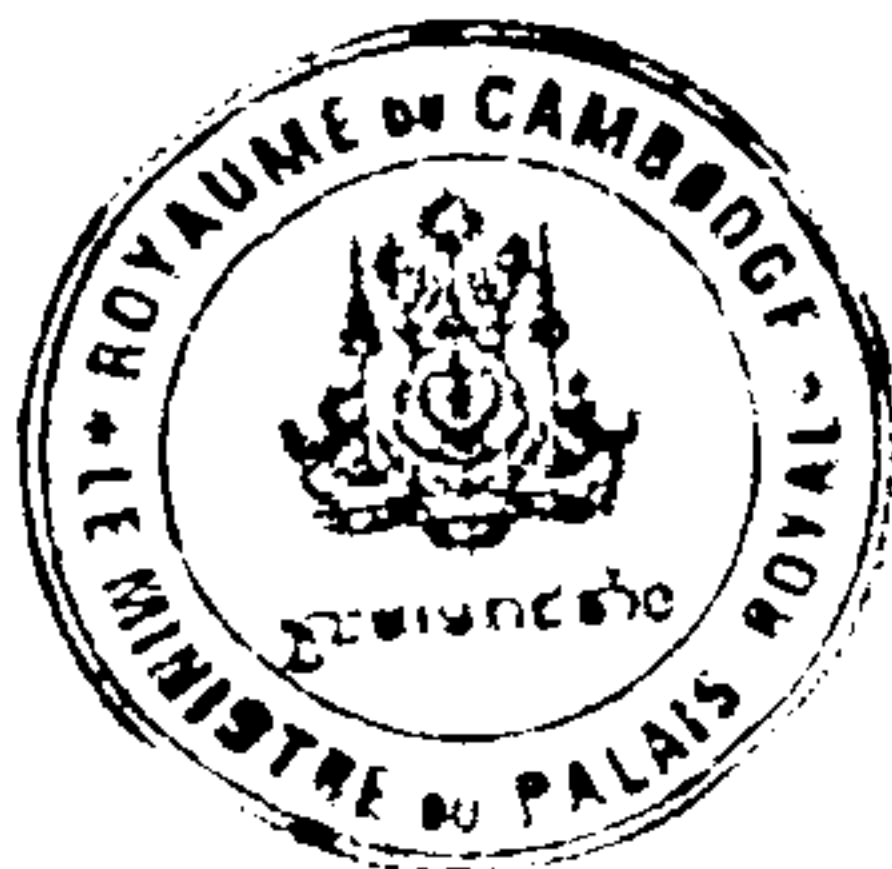
ច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងថ្នាំកសិកម្ម និងជីកសិកម្ម ដែលរដ្ឋសភាបានអនុម័ត កាលពីថ្ងៃទី២១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១១ នាសម័យប្រជុំរដ្ឋសភាលើកទី៧ នីតិកាលទី៤ និងដែលព្រឹទ្ធសភាបានយល់ស្របតាមទម្រង់ និងគតិនៃច្បាប់នេះទាំងស្រុង ដោយគ្មានការកែប្រែអ្វីឡើយ កាលពីថ្ងៃទី៣០ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១១ នាសម័យប្រជុំពេញអង្គលើកទី១០ នីតិកាលទី២ ដែលមានសេចក្តីទាំងស្រុង ដូចតទៅនេះ ៖

ច្បាប់ ស្តីពី

ការគ្រប់គ្រងថ្នាំកសិកម្ម និងជីកសិកម្ម

**ជំពូកទី ១
បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ**

មាត្រា ១.-

ច្បាប់នេះមានគោលបំណង :

- គាំទ្រគោលនយោបាយជំរុញការប្រើប្រាស់សក្តានុពលភាពនៃវិស័យកសិកម្មឲ្យមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ដើម្បីអភិវឌ្ឍ សង្គម និងសេដ្ឋកិច្ចជាតិ
- ធានាការគ្រប់គ្រងថ្នាក់កសិកម្ម និងដឹកសិកម្មប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងសុវត្ថិភាពព្រមទាំងមានសង្គតិភាពជាមួយនឹងបមាណីយអន្តរជាតិ
- លើកកម្ពស់ការយល់ដឹងជាសាធារណៈ លើការអនុវត្តការតម្រូវបមាណីយសម្រាប់ថ្នាក់កសិកម្ម និងដឹកសិកម្ម នៅក្នុងគ្រប់សកម្មភាពពាក់ព័ន្ធនឹងផលិតផលនេះ
- កាត់បន្ថយហានិភ័យដែលបង្កដោយការប្រើប្រាស់ថ្នាក់កសិកម្ម និងដឹកសិកម្ម ដើម្បីផលប្រយោជន៍របស់កសិករ និងប្រជាពលរដ្ឋទូទាំងប្រទេស ដោយធានាបាននូវសន្តិសុខស្បៀងសុវត្ថិភាពស្បៀង សុខភាពសាធារណៈ និងនិរន្តរភាពនៃបរិស្ថាន ។

មាត្រា ២.-

ច្បាប់នេះមានគោលដៅកំណត់អំពីការគ្រប់គ្រងថ្នាក់កសិកម្ម និងដឹកសិកម្មគ្រប់ប្រភេទនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

មាត្រា ៣.-

- ច្បាប់នេះមានវិសាលភាពអនុវត្តចំពោះការគ្រប់គ្រង និងការតម្រូវបមាណីយលើ :
- ថ្នាក់កសិកម្មនិងដឹកសិកម្មគ្រប់ប្រភេទ វត្ថុធាតុដើម ឬសារធាតុសកម្ម និងសមាសធាតុផ្សេងទៀតនៃថ្នាក់កសិកម្ម និងដឹកសិកម្មគ្រប់ប្រភេទ ដែលប្រើប្រាស់ជាធាតុចូលនៅក្នុងផលិតកម្មកសិកម្ម
  - គ្រប់សកម្មភាពរបស់រូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គល ដែលជាពាណិជ្ជករ អ្នកលាយផ្សំផលិតផល សេវាករកម្ចាត់សមាសភាពចង្រៃ អ្នកផ្សាយពាណិជ្ជកម្ម អ្នកធ្វើអំណោយ និងអ្នកប្រើប្រាស់ថ្នាក់កសិកម្មនិងដឹកសិកម្មគ្រប់ប្រភេទ ។

មាត្រា ៤.-

គ្រប់បទប្បញ្ញត្តិដែលប្រើក្នុងច្បាប់នេះ ត្រូវបានកំណត់និយមន័យនៅក្នុងសទ្ទានុក្រមដែលជាឧបសម្ព័ន្ធ

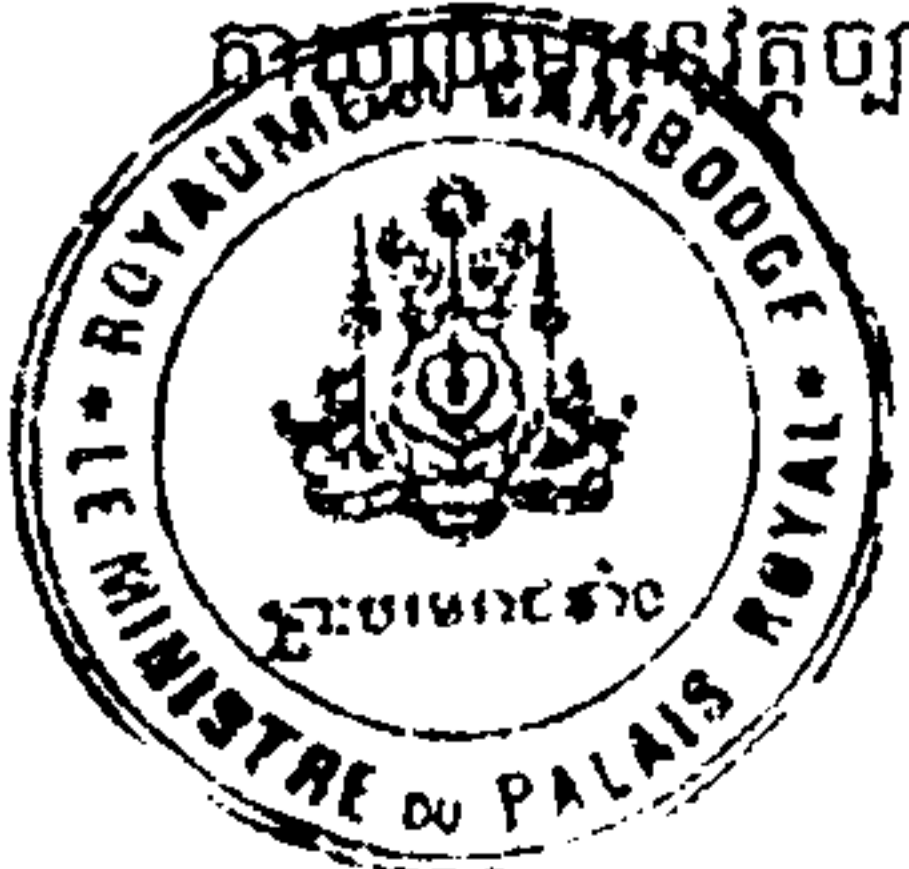
ជំពូកទី ២ សមត្ថកិច្ចគ្រប់គ្រង

ការគ្រប់គ្រងថ្នាក់សិក្សា និងជីកសិក្សានៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវស្ថិតនៅក្រោមដែនសមត្ថកិច្ចទូទៅរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

មាត្រា ៦.-

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ត្រូវកំណត់អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចដើម្បីបំពេញបេសកកម្មដូចខាងក្រោម :

- ធានាការគ្រប់គ្រងថ្នាក់សិក្សា និងជីកសិក្សាប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ដោយអនុលោមតាមគោលនយោបាយវិស័យកសិកម្ម
- សិក្សា និងរៀបចំក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្តស្តីពីការតម្រូវបមណីយ នីតិវិធីមុនការចុះបញ្ជី និងក្រោយការចុះបញ្ជីសម្រាប់ថ្នាក់សិក្សា និងជីកសិក្សាគ្រប់ប្រភេទ
- សិក្សា វាយតម្លៃលើការបំពេញការតម្រូវបមណីយសម្រាប់សំណើសុំការចុះបញ្ជីថ្នាក់សិក្សា និងជីកសិក្សាគ្រប់ប្រភេទ
- វិភាគផ្ទៀងផ្ទាត់សមាសធាតុនៃថ្នាក់សិក្សា និងបមណីយធានានៃជីកសិក្សា នៅមន្ទីរពិសោធន៍ និងធ្វើការសាកល្បងជីវប្រសិទ្ធភាពលើទីវាលពិសោធន៍ សម្រាប់ការវាយតម្លៃនៅមុន និងក្រោយការចុះបញ្ជី
- អនុវត្តការចុះបញ្ជី ការផ្តល់លិខិតអនុញ្ញាត សម្រាប់សកម្មភាពពាក់ព័ន្ធនឹងថ្នាក់សិក្សា និងជីកសិក្សាគ្រប់ប្រភេទ និងការប្រមូលកម្រៃសេវាកម្មសម្រាប់សកម្មភាពទាំងនេះ ដែលតម្រូវដោយច្បាប់នេះ
- អនុវត្តកម្មវិធីសិក្សាស្រាវជ្រាវលើប្រភេទថ្នាក់សិក្សា និងជីកសិក្សា និងផលប៉ះពាល់នៅក្នុងផលិតកម្មកសិកម្ម
- អនុវត្តកម្មវិធីអប់រំផ្សព្វផ្សាយការយល់ដឹងជាសាធារណៈ និងកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលស្តីពីថ្នាក់សិក្សា និងជីកសិក្សា
- សហការ និងសម្របសម្រួលជាមួយនឹងក្រសួងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ផ្នែកឯកជន សង្គមស៊ីវិល និងដៃគូអភិវឌ្ឍនានាក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការពង្រីកព័ត៌មានស្តីពីការយល់ដឹងជាសាធារណៈ និងការយល់ដឹងនៅក្នុងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព

ការងារ ត្រួតពិនិត្យ និងចាត់វិធានការជំរុញការអនុវត្តច្បាប់ លើរាល់សកម្មភាពគ្រប់គ្រង និងការអនុវត្តការតម្រូវបែបណាមួយសម្រាប់ថ្នាក់សិក្សា និងដឹកសិក្សាគ្រប់ប្រភេទ

- អនុវត្តកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ និងបំពេញតួនាទីជាស្ថាប័នបង្គោលថ្នាក់ជាតិ ទទួលបន្ទុកដឹកនាំ និងអនុវត្តការកិច្ចពាក់ព័ន្ធនឹងអនុសញ្ញា ឬកិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិស្តីពីថ្នាក់សិក្សា និងសារធាតុគីមីកសិកម្ម

- បំពេញភារកិច្ចផ្សេងទៀត ក្នុងការគ្រប់គ្រងថ្នាក់សិក្សា និងដឹកសិក្សា ក្រោមវិសាលភាពនៃច្បាប់នេះ ។

ជំពូកទី ៣
ការគ្រប់គ្រងថ្នាក់សិក្សា

ផ្នែកទី ១
ការចុះបញ្ជីថ្នាក់សិក្សា និងការតម្រូវបែបណាមួយ

មាត្រា ៧.-

ថ្នាក់សិក្សាគ្រប់ប្រភេទអាចធ្វើពាណិជ្ជកម្ម ឬធ្វើការលាយផ្សំបាននៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា លុះត្រាតែថ្នាក់សិក្សានោះត្រូវបានយល់ព្រមលើការចុះបញ្ជីតាមបទប្បញ្ញត្តិ និងនីតិវិធីនៃច្បាប់នេះ ។

រូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលធ្វើការនាំចូលនាំចេញ ឬធ្វើការលាយផ្សំថ្នាក់សិក្សាគ្រប់ប្រភេទ ក្នុងគោលបំណងធ្វើពាណិជ្ជកម្មនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវស្នើសុំការចុះបញ្ជីប្រភេទថ្នាក់សិក្សា នោះជាមុន នៅក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ដោយអនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ៨.-

រូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលអាចស្នើសុំការចុះបញ្ជីក្រោមបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ នូវថ្នាក់សិក្សា ទាំងឡាយដែល :

- ១- មិនស្ថិតក្នុងចំណាត់ថ្នាក់ហាមឃាត់ក្នុងបញ្ជីថ្នាក់សិក្សានៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឬអនុសញ្ញាអន្តរជាតិដែលពាក់ព័ន្ធ ។
- ២- ធ្លាប់បានទទួលការចុះបញ្ជី ប៉ុន្តែត្រូវបានផ្លាស់ប្តូរសមាសធាតុ ។
- ៣- ធ្លាប់បានទទួលការចុះបញ្ជី ប៉ុន្តែមានការកែប្រែលក្ខខណ្ឌ ទិន្នន័យ ឬព័ត៌មានបច្ចេក-

ទេស ។

៤- ធ្លាប់បានទទួលការចុះបញ្ជី ប៉ុន្តែមានប្រភពលាយផ្សំថ្មី ។

មាត្រា ៩.-

ថ្នាក់សិក្សគ្រប់ប្រភេទដែលមានក្នុងបញ្ជីថ្នាក់សិក្សានៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវបានសម្គាល់ដោយលេខអត្តសញ្ញាណ និងត្រូវបានចាត់ថ្នាក់តាមកម្រិតភាពពុល ស្របតាមបមណីយនៃអង្គការសុខភាពពិភពលោក ឬបមណីយអន្តរជាតិដែលពាក់ព័ន្ធ ។

បញ្ជីថ្នាក់សិក្សានៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ អាចសម្រេចបញ្ជូលបន្ថែម កែសម្រួល ឬលុបចោលប្រភេទថ្នាក់សិក្ស ឬសារធាតុសកម្មនៃថ្នាក់សិក្សណាមួយនៃបញ្ជីថ្នាក់សិក្សនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាតាមការចាំបាច់ ដោយផ្អែកលើលទ្ធផលស្រាវជ្រាវ ឬដោយអនុលោមតាមការតម្រូវនៃអនុសញ្ញាអន្តរជាតិដែលពាក់ព័ន្ធ ។

មាត្រា ១០.-

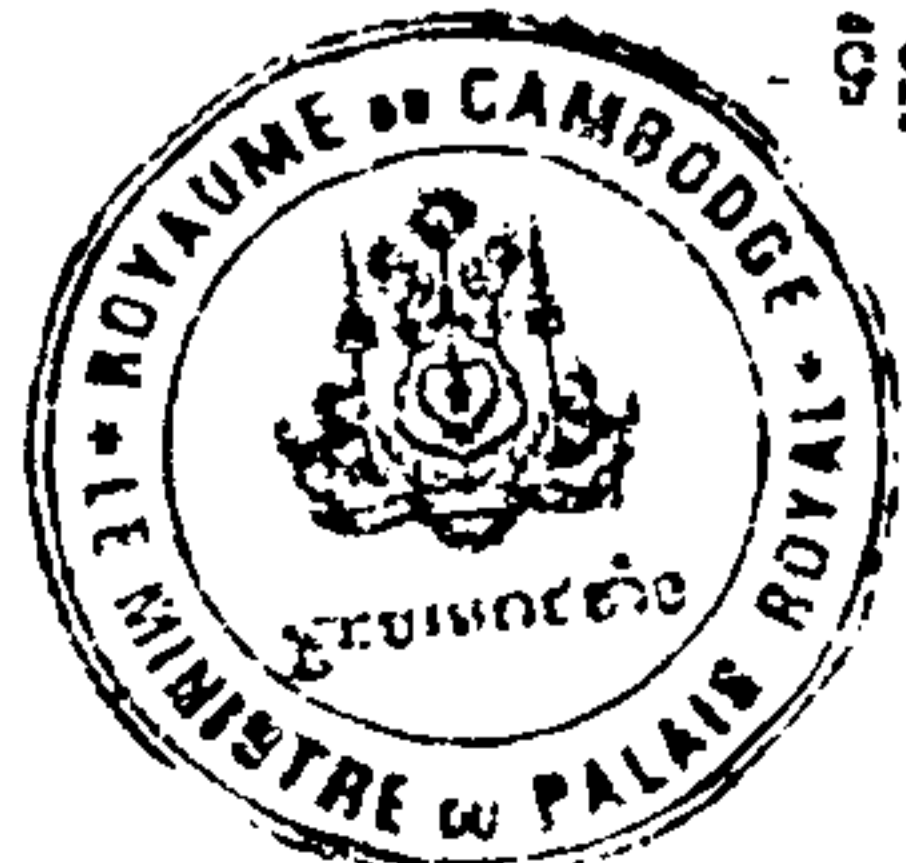
រូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលស្នើសុំការចុះបញ្ជីថ្នាក់សិក្ស មានកាតព្វកិច្ចបំពេញតាមការតម្រូវបមណីយ ដោយត្រូវផ្តល់ព័ត៌មានពេញលេញ និងត្រឹមត្រូវសម្រាប់ការពិនិត្យនិងការវាយតម្លៃ ។

ឯកសារប្រភពដើមនៃព្រឹត្តិបត្រព័ត៌មានសុវត្ថិភាពនៃថ្នាក់សិក្ស ព័ត៌មានស្តីពីសមាសធាតុវិធីសាស្ត្រវិភាគ ទិន្នន័យជីវប្រសិទ្ធភាព និងព័ត៌មានបច្ចេកទេសផ្សេងទៀត គឺជាការតម្រូវបមណីយចាំបាច់ដែលត្រូវយកមកភ្ជាប់ជាមួយនឹងសំណុំបែបបទស្នើសុំការចុះបញ្ជីថ្នាក់សិក្ស ។

មាត្រា ១១.-

ការតម្រូវបមណីយសម្រាប់ការចុះបញ្ជីថ្នាក់សិក្សគ្រប់ប្រភេទ ត្រូវធានាឲ្យមានព័ត៌មាន និងទិន្នន័យដូចខាងក្រោម :

- អត្តសញ្ញាណរបស់រូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលស្នើសុំការចុះបញ្ជី អត្តសញ្ញាណថ្នាក់សិក្ស និងដំណើរការលាយផ្សំ
- ទិន្នន័យយថាប្រភេទនៃថ្នាក់សិក្ស សមាសធាតុ សារធាតុសកម្ម វិធីសាស្ត្រវិភាគលក្ខណៈរូបនិងគីមីនៃសារធាតុសកម្ម និងទិន្នន័យផ្សេងទៀតនៃសមាសធាតុថ្នាក់សិក្ស
- ទិន្នន័យជីវប្រសិទ្ធភាពចេញពីប្រទេសប្រភពដើម និងរបាយការណ៍ពីការសាកល្បងជីវប្រសិទ្ធភាពលើទីវាលពិសោធន៍ តាមប្រភេទដំណាំ និងតំបន់សាកល្បង
- ទិន្នន័យភាពពុលនៃថ្នាក់សិក្ស
- ទិន្នន័យសំណល់នៃថ្នាក់សិក្ស

- សុវត្ថិភាពចំពោះមនុស្ស សត្វ
- សុវត្ថិភាពចំពោះបរិស្ថាន
- ពាណិជ្ជកម្ម ការប្រើប្រាស់ និងការបោះចោលសំណល់នៃការប្រើប្រាស់
- សំបកវេចខ្ចប់ និងស្លាកសញ្ញាព័ត៌មានជាភាសាខ្មែរ ។

មាត្រា ១២.-

ថ្នាក់សិក្សាគ្រប់ប្រភេទដែលជាកម្មវត្ថុនៃការសុំចុះបញ្ជីនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវឆ្លងកាត់ការវិភាគ ការសាកល្បងជីវប្រសិទ្ធភាព និងការវាយតម្លៃលើហានិភ័យសំណាកថ្នាក់សិក្សានោះ ដោយអនុលោមតាមការតម្រូវបមាណីយ ។

មាត្រា ១៣.-

ការវិភាគសំណាកថ្នាក់សិក្សា ត្រូវអនុវត្តចំពោះសារធាតុសកម្មនីមួយៗនៃថ្នាក់សិក្សា និងត្រូវប្រព្រឹត្តទៅនៅមន្ទីរពិសោធន៍ជាតិកសិកម្ម ឬមន្ទីរពិសោធន៍ផ្សេងទៀតដែលមានការទទួលស្គាល់ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៨៧ នៃច្បាប់នេះ ។

គោលការណ៍ណែនាំសម្រាប់សំណាកថ្នាក់សិក្សា ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

មាត្រា ១៤.-

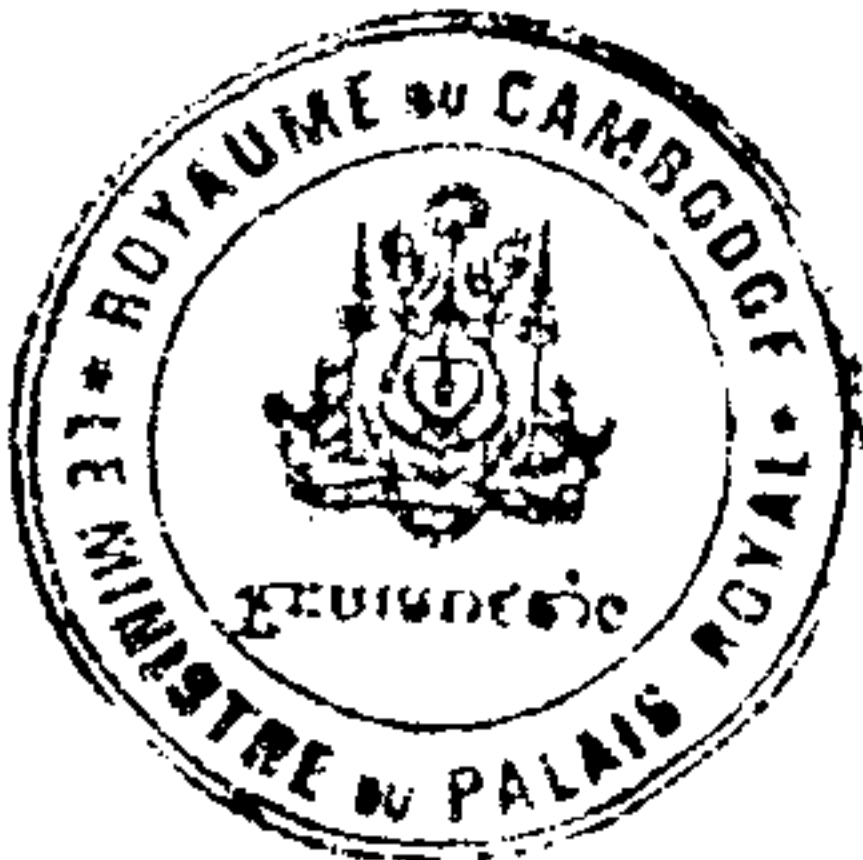
ការពិសោធសាកល្បងជីវប្រសិទ្ធភាពថ្នាក់សិក្សា ត្រូវអនុវត្តនៅស្ថានីយពិសោធន៍កសិកម្មនៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ឬត្រូវអនុវត្តដោយអ្នកស្រាវជ្រាវដែលមានការទទួលស្គាល់ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៨៧ នៃច្បាប់នេះ ។

ពិធីសារបច្ចេកទេសសាកល្បងជីវប្រសិទ្ធភាពនៃថ្នាក់សិក្សា ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

មាត្រា ១៥.-

វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់បញ្ជីថ្នាក់សិក្សាដែលចេញដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ត្រូវកំណត់តាមប្រភេទបញ្ជីកាដូចខាងក្រោម :

- ១- បញ្ជីកាពេញលេញ ។
- ២- បញ្ជីកាបណ្តោះអាសន្ន ឬបញ្ជីកាស្ថិតក្នុងលក្ខខណ្ឌ ។

មាត្រា ១៦.-

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ត្រូវបដិសេធសំណើសុំការចុះបញ្ជីថ្នាក់កសិកម្មដោយផ្អែកតាមលក្ខណវិនិច្ឆ័យណាមួយដូចខាងក្រោម ៖

- ១- ព័ត៌មាន និងទិន្នន័យដែលភ្ជាប់ក្នុងសំណុំបែបបទស្នើសុំការចុះបញ្ជីមានភាពមិនពិត ។
- ២- ប្រភេទថ្នាក់កសិកម្មដែលស្នើសុំការចុះបញ្ជី មានគ្រោះថ្នាក់ខ្ពស់ចំពោះសុខភាពសាធារណៈ ឬមានហានិភ័យខ្ពស់ជាងផលប្រយោជន៍នៃការប្រើប្រាស់ប្រភេទថ្នាក់កសិកម្មនោះ ។
- ៣- ប្រភេទថ្នាក់កសិកម្មដែលស្នើសុំការចុះបញ្ជី គឺជាផលិតផលបំពុលរុក្ខជាតិដែលមិនអាចទូទាត់ការបង់ខាតចំពោះទិន្នផលដំណាំ ។
- ៤- ប្រសិទ្ធភាពនៃថ្នាក់កសិកម្មមានកម្រិតទាបជាងបមណីយដែលបានអះអាងក្នុងសំណើសុំការចុះបញ្ជី ។
- ៥- ប្រភេទថ្នាក់កសិកម្មដែលស្នើសុំការចុះបញ្ជី មានសំណល់ដែលមិនងាយបំបែកធាតុបាននៅក្នុងដំណាំ និងនៅក្នុងបរិស្ថាន ។

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ អាចអនុគ្រោះចំពោះការតម្រូវបមណីយលើការចុះបញ្ជីថ្នាក់កសិកម្ម សម្រាប់តម្រូវការសាធារណៈជាក់លាក់ណាមួយ សម្រាប់ប្រើក្នុងវិស័យសិក្សាធិការសុខភាពសាធារណៈ និងការស្រាវជ្រាវ ឬសម្រាប់ការប្រើប្រាស់ក្រៅគោលបំណងពាណិជ្ជកម្មផ្សេងទៀតតាមការចាំបាច់ ។

មាត្រា ១៧.-

វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់បញ្ជីការពេញលេញថ្នាក់កសិកម្ម ត្រូវមានសុពលភាពរយៈពេល ០៣ (បី) ឆ្នាំ គិតចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទចេញវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់បញ្ជីកសិកម្មនីមួយៗ លើកលែងតែមានការដកហូតនៅមុនពេលផុតសុពលភាព ។ រូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលកាន់កាប់បញ្ជីការពេញលេញថ្នាក់កសិកម្មអាចស្នើសុំការចុះបញ្ជីជាថ្មី ដោយត្រូវភ្ជាប់សំណុំបែបបទ និងសម្រង់ព័ត៌មានតាមនីតិវិធីនៃច្បាប់នេះ ។

បញ្ជីការបណ្តោះអាសន្នថ្នាក់កសិកម្មអាចផ្ទេរទៅជាបញ្ជីការពេញលេញក្នុងរយៈពេល ០១ (មួយ) ឆ្នាំ នៅពេលដែលបណ្តាលក្ខខណ្ឌ និងការតម្រូវទាំងឡាយត្រូវបានបំពេញគ្រប់គ្រាន់ ។ ក្នុងករណីមិនបានបំពេញលក្ខខណ្ឌគ្រប់គ្រាន់ បញ្ជីការបណ្តោះអាសន្ននោះត្រូវទុកជានិរាករណ៍ ។ រូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលកាន់កាប់បញ្ជីការបណ្តោះអាសន្នថ្នាក់កសិកម្ម មិនអាចធ្វើប្រតិបត្តិការពាណិជ្ជកម្មប្រភេទថ្នាក់កសិកម្មនោះបានឡើយ ។

មាត្រា ១៨.-

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ តម្រូវឲ្យអ្នកកាន់កាប់បញ្ជីកាថ្នាំកសិកម្មពិនិត្យ ឡើងវិញ និងស្នើសុំការចុះបញ្ជីជាថ្មីក្នុងករណីដែលទិន្នន័យប្រើប្រាស់លើទីវាលពិសោធន៍បង្ហាញ ផលប៉ះពាល់ពាក់ព័ន្ធនឹងភាពពុល ឬសំណល់ថ្នាំកសិកម្មលើសពីកម្រិតអនុគ្រោះ។

ចំពោះរាល់ថ្នាំកសិកម្មទាំងឡាយណាដែលផុតសុពលភាពបញ្ជីការដោយគ្មានការស្នើសុំការចុះ បញ្ជីជាថ្មី ត្រូវបញ្ឈប់ការផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយ ហើយតម្រូវឲ្យប្រមូលមកវិញក្រោមបន្ទុកសិទ្ធិវិន័យលើបញ្ជីការ នោះ ក្នុងរយៈពេល ០៦ (ប្រាំមួយ) ខែ គិតចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទផុតសុពលភាពបញ្ជីការ ។

មាត្រា ១៩.-

រាល់ទិន្នន័យដែលបានភ្ជាប់ និងអះអាងសម្រាប់ការចុះបញ្ជីថ្នាំកសិកម្មតាមរយៈការសាកល្បង លើទីវាលពិសោធន៍ ត្រូវបានការពារសិទ្ធិលើទិន្នន័យក្នុងរយៈពេល ០៨ (ប្រាំបី) ឆ្នាំ គិតចាប់ពីកាល បរិច្ឆេទចេញវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់បញ្ជីការតាមការស្នើសុំ ។

មាត្រា ២០.-

អ្នកកាន់កាប់បញ្ជីកាថ្នាំកសិកម្មមានកាតព្វកិច្ចធ្វើរបាយការណ៍ជូនក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ អំពីផលប៉ះពាល់ដែលកើតឡើងពីការប្រើប្រាស់ផលិតផលថ្នាំកសិកម្ម តាមការណែនាំ ក្នុងស្លាកសញ្ញាព័ត៌មានដែលបានអះអាងនៅពេលស្នើសុំការចុះបញ្ជី ។

របាយការណ៍ត្រូវកំណត់អត្តសញ្ញាណរបស់អ្នកប្រើប្រាស់ ទីកន្លែងប្រើប្រាស់ ប្រភេទថ្នាំកសិកម្ម និងកម្រិតប្រើប្រាស់ សេចក្តីសន្និដ្ឋានលើផលប៉ះពាល់ និងលទ្ធផលចុងក្រោយ ។

មាត្រា ២១.-

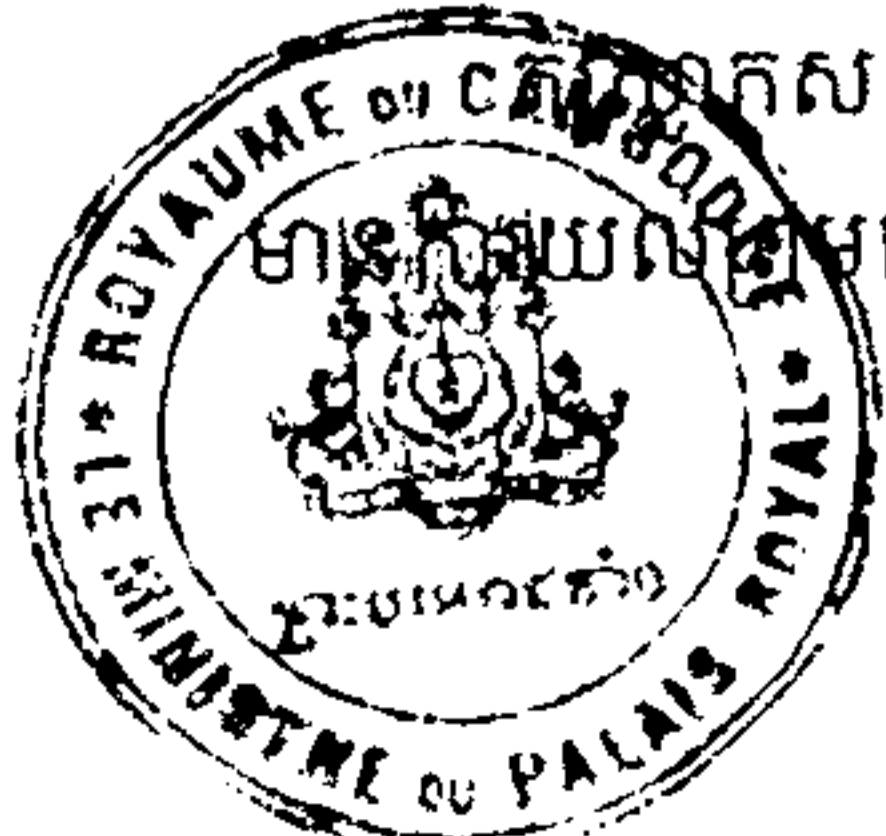
រាល់នីតិវិធីសម្រាប់ការចុះបញ្ជីថ្នាំកសិកម្ម ត្រូវមានសង្គតិភាពជាមួយនឹងនីតិវិធីសម្រាប់ការ ចុះបញ្ជីថ្នាំកសិកម្មក្នុងក្របខ័ណ្ឌអន្តរជាតិ ឬតំបន់ ។

នីតិវិធី និងការតម្រូវបមណ្ឌិយសម្រាប់ការចុះបញ្ជីថ្នាំកសិកម្ម ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

**ផ្នែកទី ២
ស្លាកសញ្ញាព័ត៌មាន និងព្រឹត្តិបត្រព័ត៌មានសុវត្ថិភាព**

មាត្រា ២២.-

ស្លាកសញ្ញាព័ត៌មានថ្នាំកសិកម្មដែលប្រើប្រាស់លើសំបកវេចខ្ចប់ថ្នាំកសិកម្មគ្រប់ប្រភេទ ត្រូវ មានរូបរាងដូចខាងក្រោមជាមុនពីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ។

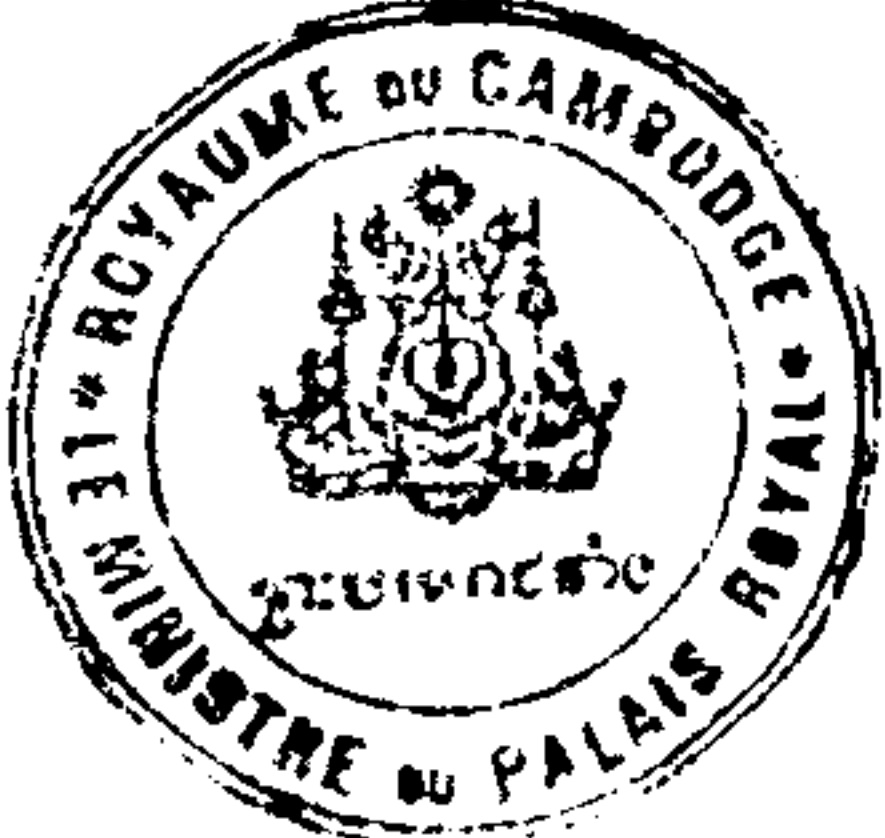
រាល់សំបកវេចខ្ចប់នៃថ្នាំកសិកម្មគ្រប់ប្រភេទដែលចេញពីប្រភពដើមណាមួយ វេចខ្ចប់ជាថ្មី ឬ
នាំចូលក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវធានាស្លាកសញ្ញាព័ត៌មានដែលបង្ហាញអត្ថបទសង្ខេបដូចខាង
ក្រោម ៖

- ឈ្មោះ និងអាសយដ្ឋានរបស់ក្រុមហ៊ុនកាន់កាប់បញ្ជីកា
- ឈ្មោះទូទៅ ឈ្មោះពាណិជ្ជកម្មនៃថ្នាំកសិកម្ម និងពាណិជ្ជសញ្ញា
- អត្ថបទសង្ខេបស្តីពីសមាសធាតុ រួមមានគ្រប់សារធាតុសកម្ម តាមកំហាប់ ឬអត្រា និង
អត្តសញ្ញាណគីមីរបស់វា និងស្តីពីចំណាត់ថ្នាក់ប្រើប្រាស់ និងចំណាត់ថ្នាក់គ្រោះថ្នាក់នៃថ្នាំកសិកម្ម
- លេខបញ្ជីកាដែលផ្តល់ដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
- ក្រុមហ៊ុន និងប្រទេសប្រភពដើមណាមួយ ឬនាំចេញ
- ចំណុះសុទ្ធសាធ្វើនៃថ្នាំកសិកម្មនៅក្នុងសំបកវេចខ្ចប់
- បទណែនាំបច្ចេកទេសពាក់ព័ន្ធនឹងរបៀបប្រើប្រាស់ ប្រភេទដំណាំ និងសមាសភាព
ចង្រៃដែលត្រូវប្រើ កម្រិតប្រើប្រាស់ ពេលវេលាប្រើប្រាស់ និងរយៈពេលបញ្ឈប់ការប្រើប្រាស់
- បទហាមប្រាម និងបទប្រុងប្រយ័ត្ន បញ្ជាក់ពីហេតុសញ្ញាក្នុងភាពពុល វិធានសុវត្ថិភាព
ក្នុងការប្រើប្រាស់ វិធានការការពារសុខភាព ការសង្គ្រោះបឋម និងព័ត៌មានសម្រាប់ពេទ្យសង្គ្រោះ
- និមិត្តសញ្ញាបង្ហាញគ្រោះថ្នាក់ និងរូបសញ្ញាព្រមានចំពោះថ្នាំកសិកម្មដែលមានភាព
ពុលខ្លាំង
- សេចក្តីណែនាំពាក់ព័ន្ធនឹងការបំបាត់ភាពពុល និងវិធានសុវត្ថិភាពក្នុងការបោះ
ចោលសំណល់ និងសំបកវេចខ្ចប់ដែលប្រើរួច
- លេខរៀងឡត់ កាលបរិច្ឆេទផលិត និងកាលបរិច្ឆេទផុតកំណត់ប្រើប្រាស់
- ព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀតដែលតម្រូវដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

មាត្រា ២៣.-

រាល់ស្លាកសញ្ញាព័ត៌មានរបស់ថ្នាំកសិកម្មគ្រប់ប្រភេទ ត្រូវតែមានជាភាសាខ្មែរ និងត្រូវភ្ជាប់មក
ជាមួយ ឬបោះពុម្ពនៅលើផ្ទៃនៃសំបកវេចខ្ចប់ក្នុងលក្ខណៈដែលព័ត៌មានទាំងអស់នៃស្លាកសញ្ញា អាច
មើលឃើញ អានបាន ងាយយល់ និងមិនងាយរលុប ។

រាល់ស្លាកសញ្ញាព័ត៌មានរបស់ថ្នាំកសិកម្មទាំងឡាយដែលដាក់តាំងលក់ ឬធ្វើសន្និធិសម្រាប់លក់
ត្រូវជៀសវាងការដាច់រំហែក រលុប ឬខូចខាត ទោះជាទាំងមូលក្តី ដោយផ្នែកក្តីដែលធ្វើឲ្យខូចខាតដល់
បទបញ្ជាពាក់ព័ន្ធជាធរមាន ។

មាត្រា ២៤.-

គ្មានស្លាកសញ្ញាព័ត៌មានណាមួយនៃថ្នាក់សិក្សាដែលប្រើអត្ថបទអះអាងថាគ្មានគ្រោះថ្នាក់ ឬ មិនពុលឡើយ ។ ផ្នែកនៃស្លាកសញ្ញាព័ត៌មានថ្នាក់សិក្សាដែលពាក់ព័ន្ធនឹងគ្រោះថ្នាក់នៃភាពពុល ត្រូវ បង្ហាញព័ត៌មានចាំបាច់តាមលំដាប់លំដោយនូវ : បទហាមប្រាម បទប្រុងប្រយ័ត្ន រូបសញ្ញា និងនិមិត្ត សញ្ញាព្រមានចំពោះភាពពុល ការសង្គ្រោះបឋម និងព័ត៌មានសម្រាប់ពេទ្យសង្គ្រោះ ។

មាត្រា ២៥.-

បមាណីយនៃស្លាកសញ្ញាព័ត៌មានថ្នាក់សិក្សា ត្រូវបានកំណត់ដោយអនុលោមតាមការចាត់ថ្នាក់ និងការដាក់ស្លាកសញ្ញាសារធាតុគីមីជាសកល ។
គោលការណ៍ណែនាំសម្រាប់ស្លាកសញ្ញាព័ត៌មាន និងគំរូស្លាកសញ្ញាព័ត៌មាននៃថ្នាក់សិក្សាត្រូវ កំណត់ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

មាត្រា ២៦.-

ព្រឹត្តិបត្រព័ត៌មានសុវត្ថិភាពនៃថ្នាក់សិក្សា ត្រូវធ្វើជាភាសាខ្មែរ និងត្រូវផ្តល់ជាចាំបាច់នៅពេល ស្នើសុំការចុះបញ្ជីដែលធានាព័ត៌មាន និងទិន្នន័យប្រភពដើមនៃប្រទេសផលិត ឬនាំចេញ និងត្រូវបាន ប្រើប្រាស់សម្រាប់ស្លាកសញ្ញាព័ត៌មាននៃថ្នាក់សិក្សានោះ ។
ក្រុមហ៊ុននៃប្រទេសដើមដែលនាំចេញថ្នាក់សិក្សា មានកាតព្វកិច្ចផ្តល់ ឬភ្ជាប់ព្រឹត្តិបត្រព័ត៌មាន សុវត្ថិភាពសម្រាប់ក្រុមហ៊ុនដែលនាំចូលក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាជាចាំបាច់ ដោយអនុលោមតាម ការតម្រូវនៃអនុសញ្ញាអន្តរជាតិដែលពាក់ព័ន្ធ ។

**ផ្នែកទី ៣
ការគ្រប់គ្រងថ្នាក់សិក្សាដែលត្រូវធ្វើពាណិជ្ជកម្ម**

មាត្រា ២៧.-

បន្ថែមលើបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់ផ្សេងទៀតដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការគ្រប់គ្រងពាណិជ្ជកម្ម គ្មានរូបវន្ត បុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលណាមានសិទ្ធិធ្វើពាណិជ្ជកម្មថ្នាក់សិក្សាគ្រប់ប្រភេទដែលមានប្រភពចេញពីប្រតិ- បត្តិការ រួមមាន ការនាំចូលនាំចេញ ការលាយផ្សំ ការវេចខ្ចប់ជាថ្មី ការធ្វើសន្និធិ ការផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយ ការលក់ដុំលក់រាយ និងការធ្វើសេវាកម្មកម្ចាត់សមាសភាពចង្រៃនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាដោយ គ្មានលិខិតអនុញ្ញាតឡើយ ហើយរូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលត្រូវអនុវត្តលក្ខខណ្ឌនៃការតម្រូវបមាណីយ វត្ថុសុវត្ថិភាពដែលតម្រូវដោយបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ២៨.-

ការគ្រប់គ្រងថ្នាក់សិក្សាលំដាប់ និងថ្នាក់សិក្សាសម្រាប់សុខភាពសាធារណៈ ត្រូវកំណត់ ដោយប្រកាសរួមរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសុខាភិបាល ។

**អនុផ្នែកទី ១
ការនាំចូលនាំចេញថ្នាក់សិក្សា**

មាត្រា ២៩.-

ប្រវត្តិបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលធ្វើការនាំចូលនាំចេញថ្នាក់សិក្សា ត្រូវមានលិខិតអនុញ្ញាតដែល ចេញដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

ក្នុងរាល់ប្រតិបត្តិការនៃការនាំចូលនាំចេញថ្នាក់សិក្សា អ្នកនាំចូលនាំចេញត្រូវអនុវត្តលក្ខខណ្ឌ នៃការតម្រូវបណ្តាំយដូចខាងក្រោម :

- ថ្នាក់សិក្សាត្រូវបានយល់ព្រមលើការចុះបញ្ជីរួចហើយ ដោយអនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិ នៃច្បាប់នេះ
- ត្រូវអនុវត្តបណ្តាំយសម្រាប់សំបកវេចខ្ចប់ ស្លាកសញ្ញាព័ត៌មាន ឬបរិយាយបណ្ត សម្រាប់ការណែនាំជាភាសាខ្មែរ ដែលត្រូវបានយល់ព្រមចុះបញ្ជី
- បញ្ជីឈ្មោះថ្នាក់សិក្សាដែលស្នើសុំនាំចូលនាំចេញ ត្រូវសម្គាល់ដោយលេខកូដប្រព័ន្ធ សុខដុមនីយកម្មគយ
- ត្រូវអនុវត្តវិធានសុវត្ថិភាពក្នុងប្រតិបត្តិការនាំចូលនាំចេញថ្នាក់សិក្សាដែលតម្រូវដោយ ច្បាប់នេះ
- ត្រូវមានកំណត់ត្រាព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធនឹងការនាំចូលនាំចេញថ្នាក់សិក្សា
- ត្រូវជូនដំណឹងដល់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ដើម្បីធ្វើការត្រួតពិនិត្យ ដើមគ្រា នៅពេលនាំចូលនាំចេញ ឬនៅមុនពេលធ្វើការផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយ
- ត្រូវភ្ជាប់ឯកសារបញ្ជាក់ក្រុមហ៊ុន ឬសាខាដែលចុះកិច្ចសន្យាទទួលយកការផ្គត់ផ្គង់ ចែកចាយថ្នាក់សិក្សារបស់ខ្លួន
- ត្រូវអនុវត្តលក្ខខណ្ឌផ្សេងទៀតដែលតម្រូវដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ ។

មាត្រា ៣០.-

ប្រវត្តិបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលនាំចូលថ្នាក់សិក្សាក្នុងគោលបំណងប្រើប្រាស់ចុងក្រោយសម្រាប់ ការប្រើប្រាស់ផ្ទាល់ក្នុងកសិដ្ឋានគ្រប់ប្រភេទទោះឯកជន ឬរដ្ឋ និងសម្រាប់តម្រូវការសាធារណៈជាក់

លាក់ ឬសម្រាប់ការប្រើប្រាស់ក្រៅគោលបំណងពាណិជ្ជកម្ម ត្រូវស្នើសុំលិខិតអនុញ្ញាតនៅក្រសួង
កសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ដោយត្រូវបញ្ជាក់អំពីប្រភេទថ្នាំកសិកម្ម គោលបំណងប្រើប្រាស់
និងបរិមាណសមស្របដែលត្រូវស្នើសុំនាំចូល ។

សំណើសុំនាំចូលសារធាតុគីមី ឬថ្នាំកសិកម្មប្រភេទគ្រោះថ្នាក់ខ្ពស់សម្រាប់គោលបំណងប្រើ
ប្រាស់ចុងក្រោយជាក់លាក់ដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ នៃមាត្រានេះ ត្រូវអនុលោមតាមនីតិវិធីនៃ
ការយល់ព្រមផ្តល់ព័ត៌មានជាមុន ។

អនុផ្នែកទី ២
ថ្នាំកសិកម្មដែលធ្វើការលាយផ្សំ
ការវេចខ្ចប់ជាថ្មី និងការធ្វើសន្តិធិ

មាត្រា ៣១.-

រូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលធ្វើពាណិជ្ជកម្មថ្នាំកសិកម្មគ្រប់ប្រភេទមានប្រភពចេញពីប្រតិ-
បត្តិការលាយផ្សំ ឬការវេចខ្ចប់ជាថ្មីនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវមានលិខិតអនុញ្ញាតដែលចេញ
ដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

ក្នុងរាល់ប្រតិបត្តិការនៃការលាយផ្សំ ឬការវេចខ្ចប់ជាថ្មីនូវថ្នាំកសិកម្ម ប្រតិបត្តិករត្រូវអនុវត្ត
លក្ខខណ្ឌនៃការតម្រូវបម្រើមណីយដូចខាងក្រោម :

- ថ្នាំកសិកម្មត្រូវបានយល់ព្រមលើការចុះបញ្ជីរួចហើយ ដោយអនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិ
នៃច្បាប់នេះ
- ត្រូវធានាសារធាតុសកម្មដែលមានភាពពុលទាប ដោយអនុលោមតាមយថាប្រភេទ
បច្ចេកទេស ឬបម្រើមណីយអន្តរជាតិដែលពាក់ព័ន្ធ
- ថ្នាំកសិកម្មត្រូវមានប្រភពចេញពីប្រតិបត្តិការលាយផ្សំ ឬការវេចខ្ចប់ជាថ្មីដែលធានា
សុវត្ថិភាពចំពោះសុខភាពមនុស្ស សត្វ និងបរិស្ថាន
- ថ្នាំកសិកម្មដែលធ្វើការវេចខ្ចប់ជាថ្មីត្រូវមានប្រភពផ្គត់ផ្គង់ដែលបានអនុញ្ញាតស្រប
តាមច្បាប់នេះ និងត្រូវរក្សាបម្រើមណីយដើមចេញពីប្រភពលាយផ្សំ
- ត្រូវអនុវត្តបម្រើមណីយសម្រាប់សំបកវេចខ្ចប់ និងស្លាកសញ្ញាព័ត៌មានជាភាសាខ្មែរ
- ត្រូវមានកំណត់ត្រាព័ត៌មានក្នុងប្រតិបត្តិការលាយផ្សំ ឬវេចខ្ចប់ជាថ្មីនូវថ្នាំកសិកម្ម
- ត្រូវជូនដំណឹងដល់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ដើម្បីធ្វើការត្រួតពិនិត្យ
ដើមគ្រានៅមុនពេលធ្វើការផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយ
- ត្រូវភ្ជាប់ឯកសារបញ្ជាក់អំពីក្រុមហ៊ុន ឬសាខាដែលចុះកិច្ចសន្យាទទួលយកការផ្គត់
ផ្គង់ថ្នាំកសិកម្មរបស់ខ្លួន

- ត្រូវអនុវត្តលក្ខខណ្ឌផ្សេងទៀតដែលតម្រូវដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

គោលការណ៍ណែនាំស្តីពីការតម្រូវបមណីយ និងវិធានសុវត្ថិភាពសម្រាប់ប្រតិបត្តិការលាយផ្សំ ការចែកចំបូ និងការចែកចំបូជាថ្មីនូវថ្នាំកសិកម្ម ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរួមរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ។

មាត្រា ៣២.-

រូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលធ្វើសន្និធិថ្នាំកសិកម្មក្នុងគោលបំណងធ្វើការផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវចុះបញ្ជីឃ្លាំងសន្និធិថ្នាំកសិកម្មនៅក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

ក្នុងរាល់ការធ្វើសន្និធិថ្នាំកសិកម្ម អ្នកធ្វើសន្និធិត្រូវអនុវត្តលក្ខខណ្ឌនៃការតម្រូវបមណីយដូចខាងក្រោម :

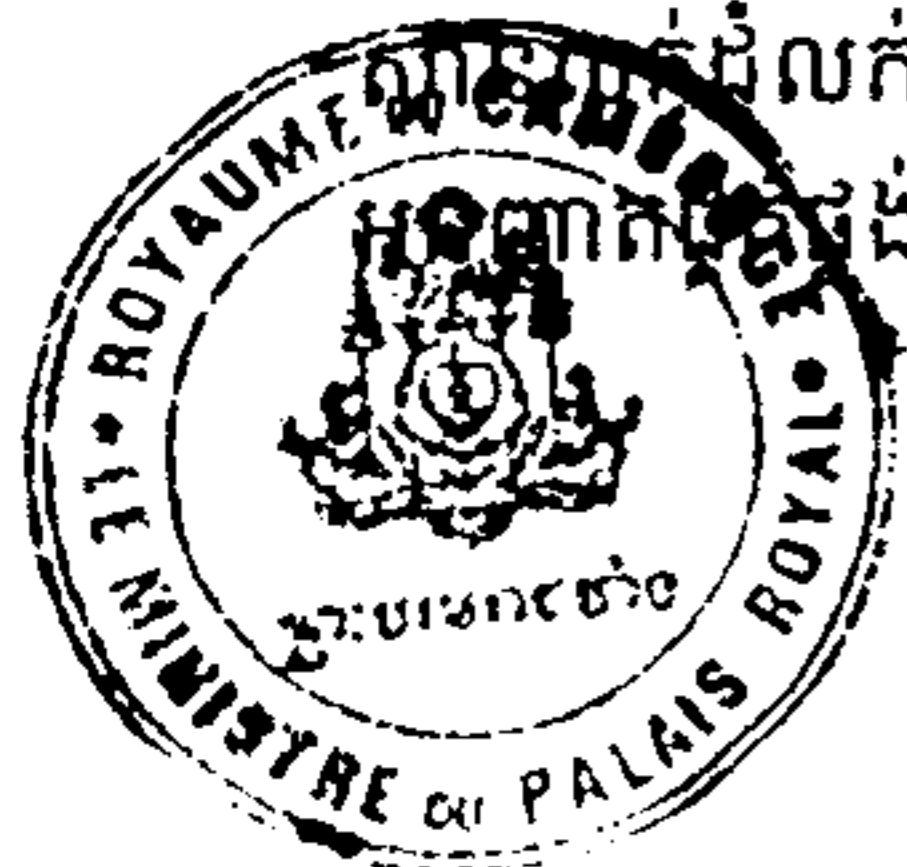
- ត្រូវស្ថាបនាឃ្លាំងសន្និធិលើទីតាំងដែលធានាសុវត្ថិភាពចំពោះសុខភាពមនុស្ស សត្វ និងបរិស្ថាន
- ត្រូវអនុវត្តប្រព័ន្ធសុវត្ថិភាពសន្និធិថ្នាំកសិកម្មមានជាអាទិ៍ វិធានថែរក្សាឃ្លាំង វិធានរៀបចំគំនរ វិធានការពារនឹងការលេចជ្រាប ឬវិធានបំបាត់ភាពពុល និងវិធានសុវត្ថិភាពក្នុងពេលមានអាសន្ន
- ត្រូវគ្រប់គ្រងឲ្យមានសុវត្ថិភាពនូវថ្នាំកសិកម្មចាស់ដែលនៅសល់ក្នុងសន្និធិ
- ត្រូវធ្វើកំណត់ត្រាព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធនឹងការធ្វើសន្និធិថ្នាំកសិកម្ម និងត្រូវរាយការណ៍ជូនអង្គភាពកសិកម្មមានសមត្ថកិច្ចអំពីថ្នាំកសិកម្មចាស់ដែលរក្សាក្នុងសន្និធិ
- ត្រូវអនុវត្តលក្ខខណ្ឌផ្សេងទៀតដែលតម្រូវដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

គោលការណ៍ណែនាំសម្រាប់ការធ្វើសន្និធិថ្នាំកសិកម្ម ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរួមរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងបរិស្ថាន ។

**អនុផ្នែកទី ៣
ការផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយ និងការលក់ដុលកំរាយ**

មាត្រា ៣៣.-

រូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលធ្វើការផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយថ្នាំកសិកម្មឲ្យសាខារបស់ខ្លួន ឬឲ្យគ្រឹះស្ថានលក់ដុលកំរាយដែលស្ថិតនៅតាមរាជធានី ខេត្តទូទាំងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវមានលិខិតអនុញ្ញាតផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយចេញដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

ប្រវត្តិបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលធ្វើការផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយ ឬធ្វើការលក់ដុលកំរាយថ្នាំកសិកម្មក្នុងដែនរាជធានី ខេត្តនីមួយៗ ត្រូវមានលិខិតអនុញ្ញាតលក់ដុលកំរាយចេញដោយមន្ទីរកសិកម្មរាជធានី ខេត្តសាមី ។

មាត្រា ៣៤.-

ប្រវត្តិបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលធ្វើការផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយ ឬធ្វើការលក់ដុលកំរាយថ្នាំកសិកម្ម ត្រូវអនុវត្តលក្ខខណ្ឌនៃការតម្រូវបណ្តឹងដូចខាងក្រោម :

- ត្រូវមានវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ការឆ្លងកាត់វគ្គអប់រំសមត្ថភាពវិជ្ជាជីវៈស្តីពី "កិច្ចប្រតិបត្តិកាំងលក់ល្អ" ដែលអនុលោមតាមកម្មវិធីសិក្សាកំណត់ដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
- អ្នកលក់ដុលកំរាយត្រូវមានបញ្ជីឈ្មោះថ្នាំកសិកម្មដែលស្នើសុំលក់ និងសក្ខីបត្របញ្ជាក់ក្រុមហ៊ុនថ្នាំកសិកម្មដែលផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយដល់គ្រឹះស្ថានលក់ដុលកំរាយរបស់ខ្លួន
- អ្នកផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយត្រូវមានកិច្ចសន្យាធ្វើជាអ្នកផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយ ឬជាសាខារបស់ក្រុមហ៊ុនថ្នាំកសិកម្មដែលនាំចូល លាយផ្សំ ឬវេចខ្ចប់ជាថ្មី ហើយដែលកាន់កាប់លិខិតអនុញ្ញាតស្របតាមច្បាប់នេះ
- ត្រូវអនុវត្តបណ្តឹងសម្រាប់សំបកវេចខ្ចប់ និងស្លាកសញ្ញាព័ត៌មានជាភាសាខ្មែរ
- ត្រូវផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយ ឬលក់ដុលកំរាយថ្នាំកសិកម្មដែលមានការយល់ព្រមលើការចុះបញ្ជី និងត្រូវមានប្រភពដើមផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយស្របតាមច្បាប់នេះ
- ត្រូវអនុវត្តលក្ខខណ្ឌផ្សេងទៀតដែលតម្រូវដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

**អនុផ្នែកទី ៤
សេវាកម្មកម្ចាត់សមាសភាពចង្រៃ**

មាត្រា ៣៥.-

ប្រវត្តិបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលធ្វើសេវាកម្មកម្ចាត់សមាសភាពចង្រៃនៅគ្រប់មជ្ឈដ្ឋានដោយប្រើថ្នាំកសិកម្មគ្រប់ប្រភេទ ត្រូវមានលិខិតអនុញ្ញាតចេញដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

ក្នុងរាល់ប្រតិបត្តិការសេវាកម្មកម្ចាត់សមាសភាពចង្រៃ ប្រតិបត្តិករត្រូវអនុវត្តលក្ខខណ្ឌនៃការតម្រូវបណ្តឹងដូចខាងក្រោម :

- ត្រូវមានវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ការឆ្លងកាត់វគ្គអប់រំសមត្ថភាពវិជ្ជាជីវៈ ដែលអនុលោមតាមកម្មវិធីសិក្សាកំណត់ដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

- ត្រូវបញ្ជាក់ក្នុងកិច្ចសន្យាប្រតិបត្តិការនូវប្រភេទថ្នាំកសិកម្មដែលត្រូវប្រើ និងដែលត្រូវបានយល់ព្រមលើការចុះបញ្ជី ដោយអនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ

- ត្រូវបំពាក់ឧបករណ៍ប្រើប្រាស់ក្នុងប្រតិបត្តិការដែលធានាសុវត្ថិភាពដល់បុគ្គលិកប្រតិបត្តិការ និងត្រូវមានកម្មវិធីថែទាំឧបករណ៍ការពារសុវត្ថិភាព

- ត្រូវមានកម្មវិធីការពារសុខភាពបុគ្គលិកប្រតិបត្តិការ ដែលប្រឈមជាមួយនឹងថ្នាំកសិកម្ម

- ត្រូវមានកំណត់ត្រាលើរាល់ប្រតិបត្តិការពាក់ព័ន្ធនឹងថ្នាំកសិកម្ម

- ត្រូវអនុវត្តលក្ខខណ្ឌផ្សេងទៀតដែលតម្រូវដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង

នេសាទ ។

មាត្រា ៣៦.-

រាល់សាខារបស់ក្រុមហ៊ុនសេវាកម្មកម្ចាត់សមាសភាពចង្រៃដែលធ្វើសេវាកម្មនៅតាមរាជធានីខេត្ត ត្រូវមានកិច្ចសន្យាសេវាកម្មប្រតិបត្តិការកម្ចាត់សមាសភាពចង្រៃ និងត្រូវមានបុគ្គលិកប្រតិបត្តិការដែលមានការទទួលស្គាល់ដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ដើម្បីទទួលខុសត្រូវជាអចិន្ត្រៃយ៍លើរាល់ប្រតិបត្តិការពាក់ព័ន្ធនឹងថ្នាំកសិកម្ម ។

**អនុផ្នែកទី ៥
ការដឹកជញ្ជូនថ្នាំកសិកម្ម**

មាត្រា ៣៧.-

ប្រវត្តិបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលដឹកជញ្ជូនថ្នាំកសិកម្មនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវអនុវត្តលក្ខខណ្ឌចាំបាច់ដូចខាងក្រោម :

- ១- ត្រូវប្រើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន ឬមធ្យោបាយផ្ទុកដាច់ដោយឡែក ។
- ២- សម្រាប់គោលបំណងនាំចូលនាំចេញ ត្រូវភ្ជាប់មកជាមួយនូវលិខិតអនុញ្ញាតនាំចូលនាំចេញ ដែលផ្តល់ដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។
- ៣- សម្រាប់គោលបំណងផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយ ត្រូវភ្ជាប់មកជាមួយនូវលិខិតអនុញ្ញាតផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយថ្នាំកសិកម្ម និងឯកសារពាក់ព័ន្ធដែលកំណត់ច្បាស់លាស់នូវប្រភេទ បរិមាណនៃថ្នាំកសិកម្ម និងទីតាំង ឬគ្រឹះស្ថានដែលទទួលយកការផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយ ។
- ៤- ត្រូវដាក់តាំងលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងមធ្យោបាយផ្ទុកថ្នាំកសិកម្ម បង្ហាញនូវសញ្ញាសម្គាល់ និងពាក្យសញ្ញាដើម្បីសម្គាល់ ស្របតាមចំណាត់ថ្នាក់គ្រោះថ្នាក់នៃប្រភេទថ្នាំកសិកម្មដែល

៥- ត្រូវបង្ហាញលិខិតអនុញ្ញាត ឬឯកសារពាក់ព័ន្ធដែលតម្រូវដោយច្បាប់នេះ ដើម្បីមន្ត្រី អធិការកិច្ចមានសមត្ថកិច្ច ធ្វើការត្រួតពិនិត្យ ។

មាត្រា ៣៨.-

ក្រុមហ៊ុនថ្នាក់សិកម្មដែលធ្វើការផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយ ត្រូវផ្តល់ដល់អ្នកបើកបរមធ្យោបាយដឹក ជញ្ជូនថ្នាក់សិកម្មរបស់ខ្លួននូវ "បណ្ណត្រាអាសន្នដឹកជញ្ជូន" ដោយត្រូវបញ្ជាក់ព័ត៌មានចាំបាច់ដូចខាង ក្រោម :

- ឈ្មោះ អាសយដ្ឋាន លេខទូរសព្ទទំនាក់ទំនងរបស់ក្រុមហ៊ុនសាមី
- ប្រភេទថ្នាក់សិកម្មដែលត្រូវដឹកជញ្ជូន
- គ្រោះថ្នាក់ជាមូលដ្ឋានដែលអាចប្រឈមដោយសារថ្នាក់សិកម្ម
- បទប្រុងប្រយ័ត្ន និងវិធានការដែលត្រូវអនុវត្ត ក្នុងករណីមានគ្រោះថ្នាក់ ឬមានអាសន្ន ។

ក្នុងករណីមានឧបទ្វេហេតុគ្រោះថ្នាក់ចរាចរ លេចធ្លាយ ឬឆេះ អ្នកបើកបរមធ្យោបាយដឹក ជញ្ជូនថ្នាក់សិកម្ម ត្រូវជូនដំណឹងជាបន្ទាន់ទៅក្រុមហ៊ុនសាមី និងស្នើសុំអន្តរាគមន៍ពីនគរបាលចរាចរ ឬសមត្ថកិច្ចពាក់ព័ន្ធដែលនៅជិតបំផុត និងត្រូវអនុវត្តវិធានការការពារនឹងគ្រោះថ្នាក់ដូចបានកំណត់ ក្នុង "បណ្ណត្រាអាសន្នដឹកជញ្ជូន" ។

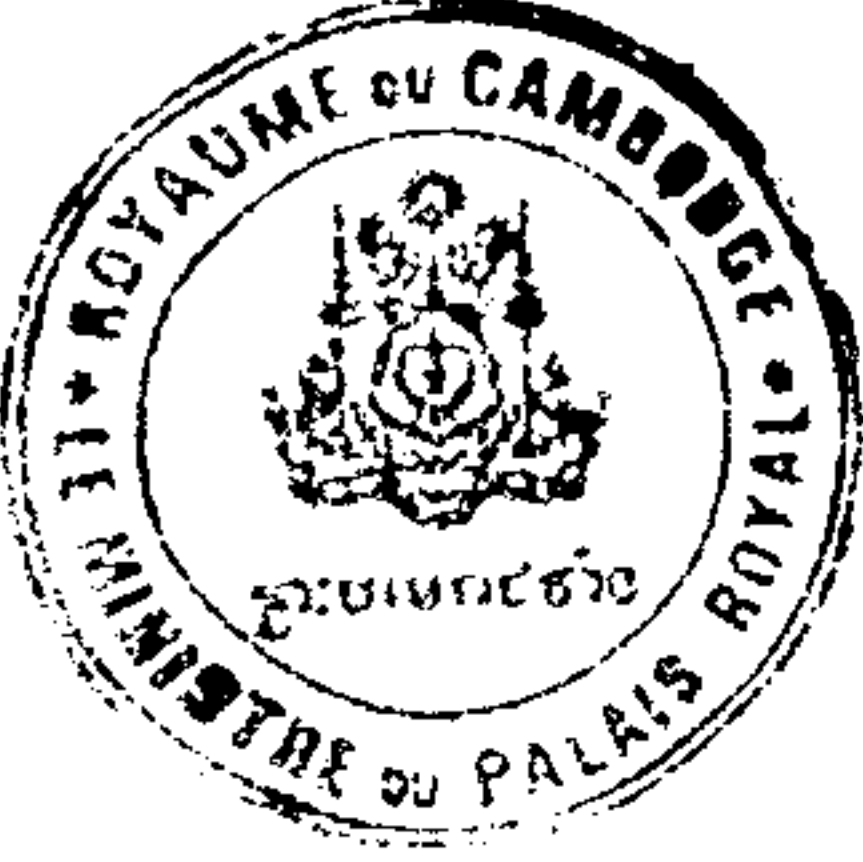
មាត្រា ៣៩.-

ការដឹកជញ្ជូនថ្នាក់សិកម្មឆ្លងកាត់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវអនុវត្តលក្ខខណ្ឌចាំបាច់ដូចខាង ក្រោម :

- ត្រូវធានាសុវត្ថិភាពក្នុងការដឹកជញ្ជូន ជៀសវាងការធ្លុះធ្លាយសម្ភារៈវេចខ្ចប់ ឬមធ្យោបាយ ផ្ទុកថ្នាក់សិកម្ម ឬជៀសវាងការសាយភាយដែលបង្កគ្រោះថ្នាក់ដល់សុខភាពមនុស្ស សត្វ និងបរិស្ថាន
- ត្រូវអនុវត្តនីតិវិធីនៃការយល់ព្រមផ្តល់ព័ត៌មានជាមុនជូនស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ច ស្រប តាមកិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិនានាពាក់ព័ន្ធនឹងការដឹកជញ្ជូនទំនិញឆ្លងកាត់ សន្និសីទ និងអនុសញ្ញា អន្តរជាតិពាក់ព័ន្ធដែលព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាបានផ្តល់សច្ចាប័ន ។

មាត្រា ៤០.-

នីតិវិធីនៃការគ្រប់គ្រងថ្នាក់សិកម្មដែលត្រូវធ្វើពាណិជ្ជកម្ម ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋ មន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ។

ផ្នែកទី ៤

**សុវត្ថិភាពក្នុងការប្រើប្រាស់
ក្នុងការបោះចោលសំណល់ពីការប្រើប្រាស់
និងក្នុងការបំផ្លាញចោលថ្នាំកសិកម្ម**

មាត្រា ៤១.-

រូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលប្រើប្រាស់ថ្នាំកសិកម្ម ត្រូវមានការយល់ដឹងដូចខាងក្រោម៖
- ត្រូវជ្រើសរើសប្រភេទថ្នាំកសិកម្មសមស្របសម្រាប់ប្រភេទដំណាំ ឬប្រភេទផលិតផល
និងប្រើប្រាស់សមាសភាពចង្រៃ

- ត្រូវប្រើប្រាស់តែប្រភេទថ្នាំកសិកម្មដែលមិនស្ថិតក្នុងចំណាត់ថ្នាក់ហាមឃាត់នៃបញ្ជី
ថ្នាំកសិកម្មនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា មានប្រភពដើមផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយស្របតាមច្បាប់នេះ មាន
ស្លាកសញ្ញាព័ត៌មានជាភាសាខ្មែរ និងមានលេខបញ្ជីកាផ្តល់ដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង
នេសាទ នៅលើសំបកវេចខ្ចប់

- ត្រូវប្រើប្រាស់ថ្នាំកសិកម្មស្របតាមសេចក្តីណែនាំអំពីការប្រើប្រាស់ និងត្រូវអនុវត្តតាម
រយៈពេលបញ្ឈប់ការប្រើប្រាស់មុនពេលប្រមូលផលនៅលើស្លាកសញ្ញាព័ត៌មាននៃសំបកវេចខ្ចប់ ដែល
ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ បានយល់ព្រមលើការចុះបញ្ជី

- ត្រូវយល់ដឹងពីបច្ចេកទេសប្រើប្រាស់ថ្នាំកសិកម្ម និងត្រូវប្រើប្រាស់ឧបករណ៍សុវត្ថិភាព
ក្នុងពេលធ្វើប្រព្រឹត្តិកម្មលើសមាសភាពចង្រៃ

- ត្រូវយល់ដឹងពីវិធានសុវត្ថិភាពក្នុងការប្រើប្រាស់ថ្នាំកសិកម្ម ដើម្បីទប់ស្កាត់ភាពប្រឈម
នឹងគ្រោះថ្នាក់ចំពោះខ្លួនឯង អ្នកដទៃ និងបរិស្ថាន។

មាត្រា ៤២.-

ក្រុមហ៊ុនថ្នាំកសិកម្ម ឬម្ចាស់កសិដ្ឋាន ត្រូវមានករណីយកិច្ចចំពោះកម្មករនិយោជិតរបស់ខ្លួន
ដូចខាងក្រោម :

- ផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលវិធានសុវត្ថិភាពក្នុងការគ្រប់គ្រង និងការប្រើប្រាស់ថ្នាំកសិកម្ម
- ផ្តល់ឧបករណ៍សុវត្ថិភាពដល់បុគ្គលិកប្រតិបត្តិការថ្នាំកសិកម្មផ្ទាល់
- កំណត់បទដ្ឋានសម្រាប់ឧបករណ៍ប្រើប្រាស់ថ្នាំកសិកម្មនិងឧបករណ៍ការពារសុវត្ថិភាព
- អនុវត្តកម្មវិធីត្រួតពិនិត្យ និងថែទាំសុខភាពជាប្រចាំ ។

រូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលប្រើប្រាស់ថ្នាក់សិក្សាគ្រប់ប្រភេទក្នុងកសិដ្ឋាន មានករណីយកិច្ច ចូលរួមក្នុងគ្រប់សកម្មភាពអប់រំណែនាំស្តីពីវិធានសុវត្ថិភាពដោយមន្ត្រីមានសមត្ថកិច្ចរបស់ក្រសួង កសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

មាត្រា ៤៣.-

ការបោះចោលសំណល់ប្រើប្រាស់ថ្នាក់សិក្សា និងសំបកវេចខ្ចប់ថ្នាក់សិក្សាគ្រប់ប្រភេទ ត្រូវ អនុវត្តតាមវិធានដូចខាងក្រោម :

- មិនត្រូវបោះចោល កប់ ឬដុតបំផ្លាញសំណល់ពីការប្រើប្រាស់ថ្នាក់សិក្សា នៅទីកន្លែង ដែលគ្មានការអនុញ្ញាតពីអង្គភាពកសិកម្ម ឬអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច
- មិនត្រូវប្រើប្រាស់ឡើងវិញនូវសំបកវេចខ្ចប់ថ្នាក់សិក្សា ដើម្បីវេចខ្ចប់ផលិតផលដែល មិនមែនជាថ្នាក់សិក្សា ជាពិសេសចំណីអាហារ ឬចំណីសត្វ ។

គោលការណ៍ណែនាំស្តីពីវិធានសុវត្ថិភាពក្នុងការប្រើប្រាស់ថ្នាក់សិក្សា ការបោះចោលសំណល់ ពីការប្រើប្រាស់ថ្នាក់សិក្សា និងសំបកវេចខ្ចប់ថ្នាក់សិក្សា ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រី ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងបរិស្ថាន ។

មាត្រា ៤៤.-

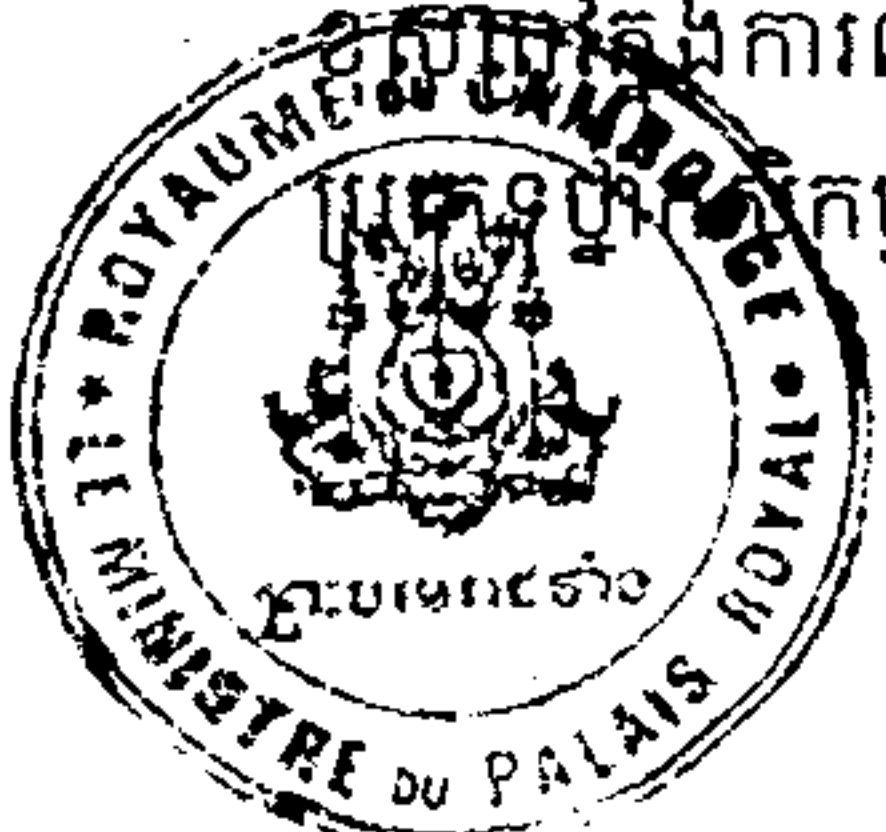
ប្រជាពលរដ្ឋគ្រប់រូបដែលបានឃើញ ឬបានដឹង មានករណីយកិច្ចផ្តល់ព័ត៌មានដល់អង្គភាព កសិកម្មមូលដ្ឋាន ឬអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចដែលនៅជិតបំផុត អំពីករណីផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយ ប្រើប្រាស់ ឬបោះចោលសំណល់ថ្នាក់សិក្សាទាំងឡាយណាដែលបង្កគ្រោះថ្នាក់ដល់សុខភាពមនុស្ស សត្វ និង បរិស្ថាន ។

មាត្រា ៤៥.-

រូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលប្រើប្រាស់ថ្នាក់សិក្សា ដែលបង្កឲ្យមានគ្រោះថ្នាក់ដល់សុខភាព មនុស្ស សត្វ ខូចខាតបរិស្ថាន ឬទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈ ត្រូវជួសជុលការខូចខាត ឬត្រូវទទួលទណ្ឌ- កម្មតាមច្បាប់ជាធរមាន ។

មាត្រា ៤៦.-

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ត្រូវចាត់វិធានការជាបន្ទាន់ដើម្បីបញ្ឈប់ ចរាចរណ៍ប្រភេទថ្នាក់សិក្សាណាមួយនៅលើទីផ្សារតាមការចាំបាច់ នៅពេលដែលទិន្នន័យស្រាវជ្រាវ បង្ហាញថាបានបង្កគ្រោះថ្នាក់ចំពោះសុខភាពមនុស្ស សត្វ និងបរិស្ថាន ដោយតម្រូវឲ្យក្រុមហ៊ុនទទួល ខុសត្រូវក្នុងការលាយផ្សំ ការវេចខ្ចប់ជាថ្មី ការនាំចូល និងការផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយ ប្រមូលមកវិញនូវ ប្រភេទថ្នាក់សិក្សានោះ ។

មាត្រា ៤៧.-

ថ្នាក់សិក្សក្លែងបម្លាយ ថ្នាក់សិក្សលាយផ្សំដោយគ្មានមូលដ្ឋានបច្ចេកទេស ថ្នាក់សិក្សហាមឃាត់ ថ្នាក់សិក្សមានប្រភពដើមលើសនឹងច្បាប់នេះ ត្រូវឃាត់ទុកជាបណ្តោះអាសន្ន ឬត្រូវបែកអូសដើម្បីបំផ្លាញចោល ដោយអនុវត្តតាមក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌជាធរមាន ។

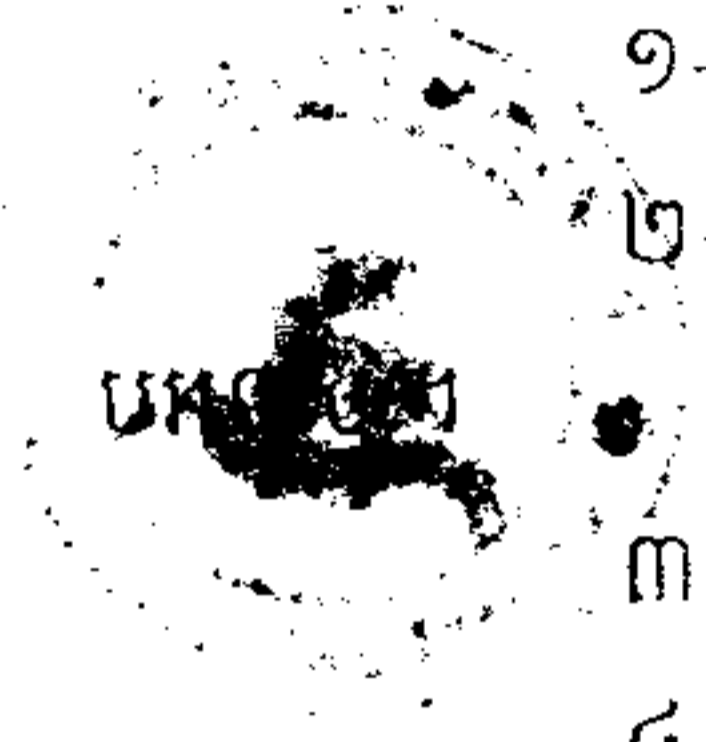
វិធានសម្រាប់ការបំផ្លាញចោលថ្នាក់សិក្ស ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរួមរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងបរិស្ថាន ។

ផ្នែកទី ៥

ការហាមឃាត់ពាក់ព័ន្ធនឹងថ្នាក់សិក្ស

មាត្រា ៤៨.-

ត្រូវហាមឃាត់ចំពោះសកម្មភាពក្លែងនៅក្នុងពាណិជ្ជកម្មថ្នាក់សិក្សគ្រប់ប្រភេទដូចខាងក្រោម :

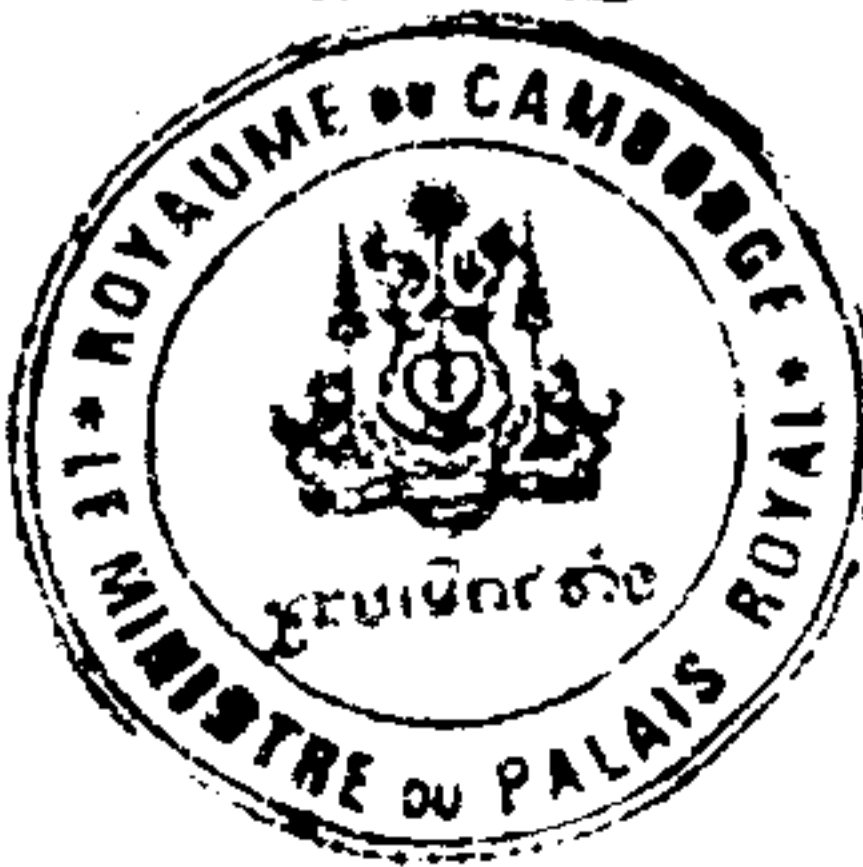

- ១- ក្លែងលេខបញ្ជីកា។
- ២- ក្លែងបន្លំស្លាកសញ្ញាព័ត៌មានជាភាសាខ្មែរ ឬប្រើស្លាកសញ្ញាព័ត៌មានជាភាសា
- ៣- ក្លែងបន្លំសំបកវេចខ្ចប់ ។
- ៤- ក្លែងបន្លំឈ្មោះទូទៅ ឬឈ្មោះពាណិជ្ជកម្មនៃថ្នាក់សិក្ស ។
- ៥- ក្លែងបន្លំសមាសធាតុ ឬមានសមាសធាតុផ្សេងពីការអះអាងនៅពេលស្នើសុំការចុះបញ្ជី ឬជាផលិតផលក្រៅបម្លាយ។
- ៦- ក្លែងបន្លំប្រភពដើម។

មាត្រា ៤៩.-

ត្រូវហាមឃាត់ចំពោះការប្រើប្រាស់ថ្នាក់សិក្សគ្រប់ប្រភេទដូចខាងក្រោម :

- ១- ការប្រើប្រាស់ថ្នាក់សិក្សដែលស្ថិតក្នុងចំណាត់ថ្នាក់ហាមឃាត់នៃបញ្ជីថ្នាក់សិក្សនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដើម្បីកម្ចាត់សមាសភាពចង្រៃគ្រប់ប្រភេទ។
- ២- ការប្រើប្រាស់ថ្នាក់សិក្សលើដំណាំស្បៀងគ្រប់ប្រភេទ ឬលើស្មៅចំណីសត្វ មុនពេលប្រមូលផល មិនស្របតាមរយៈពេលបញ្ឈប់ការប្រើប្រាស់មុនពេលប្រមូលផល ដែលកំណត់លើស្លាកសញ្ញាព័ត៌មានថ្នាក់សិក្ស និងត្រូវបានយល់ព្រមក្នុងការចុះបញ្ជី ។

៣- ការប្រើប្រាស់ថ្នាំកសិកម្ម ឬការធ្វើដំណើរកម្មដោយប្រើថ្នាំកសិកម្មប្រភេទនិយ័តករ ការលូតលាស់ឬប្រភេទជំរុញការលូតលាស់របស់រុក្ខជាតិឬដំណាំខុសប្រក្រតីលើសពីកម្រិតប្រើប្រាស់ ឬលាយចម្រុះជាមួយនឹងសារធាតុគីមីគ្រោះថ្នាក់ដែលហាមឃាត ឬលាយជាមួយនឹងសារធាតុគីមី ផ្សេងទៀតដោយផ្ទុយនឹងបទដ្ឋានបច្ចេកទេស ដែលបង្កគ្រោះថ្នាក់ដល់សុខភាពមនុស្ស សត្វ និង បរិស្ថាន ។

មាត្រា ៥០.-

ត្រូវហាមឃាត់ចំពោះគ្រប់សកម្មភាពពាណិជ្ជកម្មថ្នាំកសិកម្មដូចខាងក្រោម

- ១- ពាណិជ្ជកម្មថ្នាំកសិកម្មស្ថិតក្នុងចំណាត់ថ្នាក់ពុលខ្ពស់ដែលហាមឃាត់ក្នុងបញ្ជីថ្នាំ កសិកម្មនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាឬអនុសញ្ញាអន្តរជាតិដែលពាក់ព័ន្ធ។
- ២- ពាណិជ្ជកម្មថ្នាំកសិកម្មដែលជាផលិតផលក្រោមបម្រាមណីយ ឬផុតសុពលភាពប្រើ ប្រាស់ដែលបានកំណត់លើស្លាកសញ្ញាព័ត៌មាន។
- ៣- ការបង្កើតឃ្លាំងសន្និធិថ្នាំកសិកម្មសម្រាប់គ្រប់ប្រតិបត្តិការពាណិជ្ជកម្មនៅជិត បរិវេណទីផ្សារ ទីសាធារណៈ មជ្ឈមណ្ឌលពាណិជ្ជកម្ម សាលារៀន មន្ទីរពេទ្យ ឬប្រភពទឹកដែលអាច បង្កគ្រោះថ្នាក់ដល់សុខភាព ផលប្រយោជន៍អ្នកជិតខាង សាធារណជន និងបរិស្ថាន ។
- ៤- ការដាក់តាំងលក់ ឬការធ្វើសន្និធិសម្រាប់លក់ថ្នាំកសិកម្មនៅក្នុងបរិវេណទីផ្សារ ទី សាធារណៈ មជ្ឈមណ្ឌលពាណិជ្ជកម្ម ឬនៅលើទីកន្លែងរួមជាមួយនឹងស្បៀងអាហារ ចំណីសត្វ ឬ លាយចម្រុះជាមួយនឹងទំនិញផ្សេងទៀត ដែលងាយបង្កគ្រោះថ្នាក់ដល់សុខភាព ផលប្រយោជន៍អ្នក ជិតខាង សាធារណជន និងបរិស្ថាន ។
- ៥- ការដឹកជញ្ជូនថ្នាំកសិកម្ម ដើម្បីចល័តលក់ឬផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយដោយផ្ទាល់ដល់អ្នក ប្រើប្រាស់ចុងក្រោយ ដោយគ្មានលិខិតអនុញ្ញាតផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយ ឬដោយមានប្រភពដើមលើសនឹង បទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ ។
- ៦- ការដឹកជញ្ជូនឬការផ្ទុកថ្នាំកសិកម្មនៅរួមជាមួយនឹងអ្នកដំណើរ សត្វ ទំនិញ ឬជា មួយនឹងស្បៀងអាហារសម្រាប់មនុស្ស ឬចំណីសត្វដែលងាយបង្កគ្រោះថ្នាក់ដល់សុខភាពមនុស្ស សត្វ និងបរិស្ថាន ។
- ៧- ការផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយ ឬការលក់ដុលក់រាយថ្នាំកសិកម្មដែលបានអនុញ្ញាតឲ្យនាំ ចូលសម្រាប់តែការប្រើប្រាស់ចុងក្រោយ ឬការប្រើប្រាស់ក្រៅគោលបំណងពាណិជ្ជកម្មជាក់លាក់ណា

មាត្រា ៥១.-

ត្រូវហាមឃាត់ចំពោះការនាំចូលសំណល់ថ្នាំកសិកម្ម ឬសំបកវេចខ្ចប់ថ្នាំកសិកម្មដែលប្រើរួច ឬថ្នាំកសិកម្មចាស់ ផ្ទុយពីបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះនិងអនុសញ្ញាអន្តរជាតិដែលពាក់ព័ន្ធ។

ត្រូវហាមឃាត់ចំពោះការបោះចោល ការកប់ចោល ការដុតចោល ការចាក់ចូល ឬការបង្ហូរចូល ដោយចេតនានូវសំណល់ថ្នាំកសិកម្ម សំបកវេចខ្ចប់ថ្នាំកសិកម្ម ឬថ្នាំកសិកម្មចាស់ទៅក្នុងប្រភពទឹក ឬក្នុងមជ្ឈដ្ឋានផ្សេងទៀតផ្ទុយនឹងបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ និងបទដ្ឋានគតិយុត្តជាធរមាន។

**ជំពូកទី ៤
ការគ្រប់គ្រងជីកសិកម្ម**

**ផ្នែកទី ១
ការចុះបញ្ជីជីកសិកម្ម និងការតម្រូវបមណីយ**

មាត្រា ៥២.-

ជីកសិកម្មគ្រប់ប្រភេទអាចធ្វើពាណិជ្ជកម្ម ឬធ្វើការលាយផ្សំនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា បានលុះត្រាតែប្រភេទជីកសិកម្មទាំងនោះ ត្រូវបានយល់ព្រមលើការចុះបញ្ជីតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់ នេះ ។

រូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលធ្វើការនាំចូលនាំចេញជីកសិកម្ម ឬធ្វើការលាយផ្សំក្នុងគោល បំណងធ្វើពាណិជ្ជកម្មនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាត្រូវស្នើសុំការចុះបញ្ជីប្រភេទជីកសិកម្មនោះជា មុន នៅក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ តាមបទប្បញ្ញត្តិនិងនីតិវិធីនៃច្បាប់នេះ ។

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ត្រូវកំណត់បញ្ជីជីកសិកម្មនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រ កម្ពុជា ដោយចាត់ថ្នាក់តាមក្រុមប្រភេទ និងយថាប្រភេទតាមបមណីយយថាប្រភេទអន្តរជាតិដែល ពាក់ព័ន្ធ ។

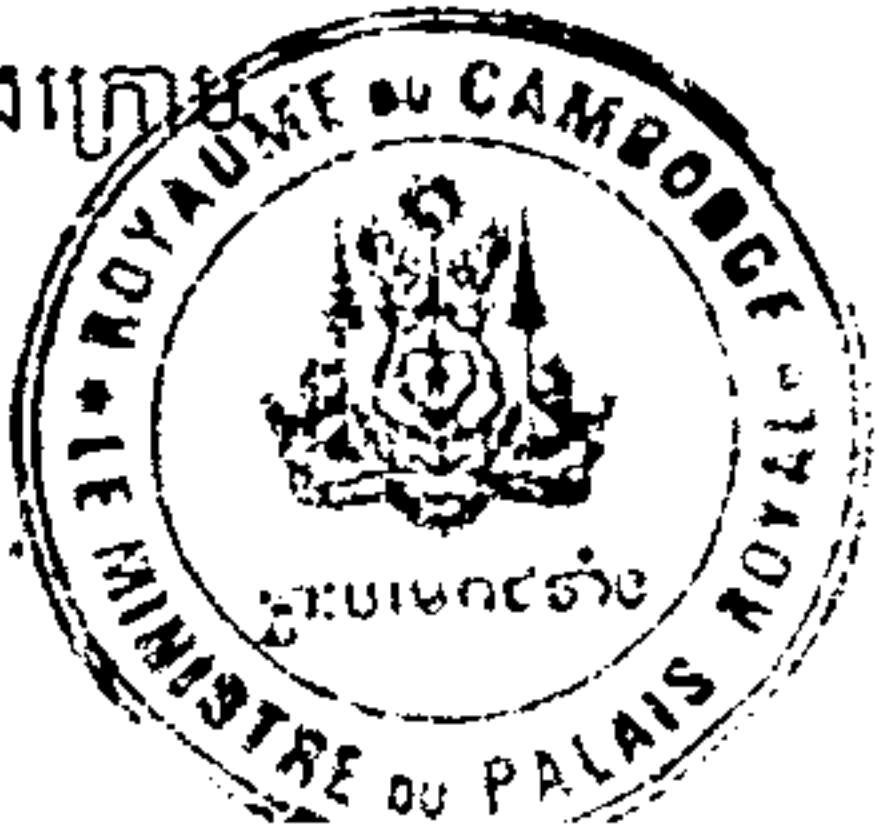
មាត្រា ៥៣.-

រូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលស្នើសុំការចុះបញ្ជីជីកសិកម្ម មានកាតព្វកិច្ចបំពេញការតម្រូវ បមណីយដោយត្រូវផ្តល់ព័ត៌មានពេញលេញ និងត្រឹមត្រូវសម្រាប់ការពិនិត្យនិងវាយតម្លៃ ។

មាត្រា ៥៤.-

ការតម្រូវបមណីយសម្រាប់ការចុះបញ្ជីជីកសិកម្ម ត្រូវធានាឲ្យមានព័ត៌មាន និងទិន្នន័យដូច

ខាងក្រោម

អគ្គសញ្ញាណរបស់ក្រុមហ៊ុនស្នើសុំការចុះបញ្ជី អគ្គសញ្ញាណប្រភេទដឹកសិកម្ម និង ដំណើរការលាយផ្សំ

- ទិន្នន័យយថាប្រភេទនៃដឹកសិកម្ម និងបមណីយធានានៃសារធាតុចិញ្ចឹម វិញ្ញាបនបត្រប្រភពដើមបញ្ជាក់លទ្ធផលវិភាគសារធាតុចិញ្ចឹម និងវិធីសាស្ត្រវិភាគ
- ទិន្នន័យជីវប្រសិទ្ធភាពចេញពីប្រទេសប្រភពដើម និងរបាយការណ៍អំពីការសាកល្បងជីវប្រសិទ្ធភាពលើទីវាលពិសោធន៍
- សំបកវេចខ្ចប់ ស្លាកសញ្ញាព័ត៌មានជាភាសាខ្មែរ និងបរិយាយបណ្តា
- ទិន្នន័យភាពពុលនៃដឹកសិកម្ម
- ទិន្នន័យ ឬព័ត៌មានផ្សេងទៀតដែលតម្រូវដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

នេសាទ ។

មាត្រា ៥៥.-

ដឹកសិកម្មគ្រប់ប្រភេទដែលស្នើសុំការចុះបញ្ជីត្រូវឆ្លងកាត់ការវិភាគសំណាក ដើម្បីផ្ទៀងផ្ទាត់បមណីយធានានៃសារធាតុចិញ្ចឹម ឬសមាសធាតុនៅមន្ទីរពិសោធន៍ជាតិកសិកម្ម ឬមន្ទីរពិសោធន៍ផ្សេងទៀតដែលមានការទទួលស្គាល់ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៨៧ នៃច្បាប់នេះ ។

គោលការណ៍ណែនាំសម្រាប់សំណាកដឹកសិកម្ម ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

មាត្រា ៥៦.-

លើកលែងតែប្រភេទដឹកសិកម្មអសរីរាង្គធម្មតាដែលកំណត់ដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ដឹកសិកម្ម ដីជីវសាស្ត្រ ឬដឹកសិកម្មផ្សេងទៀតដែលមានទិន្នន័យមិនគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ការវាយតម្លៃលើសំណើសុំការចុះបញ្ជី តម្រូវឲ្យធ្វើការសាកល្បងជីវប្រសិទ្ធភាពដោយស្ថានីយពិសោធន៍កសិកម្មនៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ឬដោយអ្នកស្រាវជ្រាវដែលមានការទទួលស្គាល់ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៨៧ នៃច្បាប់នេះ ។

ពិធីសារសាកល្បងជីវប្រសិទ្ធភាពនៃដឹកសិកម្ម ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

មាត្រា ៥៧.-

គំរូស្លាកសញ្ញាព័ត៌មាននៃដឹកសិកម្មដែលប្រើប្រាស់លើសំបកវេចខ្ចប់គ្រប់ប្រភេទត្រូវមានការអនុម័តរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

ការតម្រូវបមណ្ឌីយសម្រាប់សំបកវេចខ្ចប់ និងស្លាកសញ្ញាព័ត៌មានដឹកសិកម្ម មានដូចខាងក្រោម :

- ត្រូវធានាការរចនា និងការផលិតពីវត្ថុធាតុដែលជាប់ម៉ាល្ល ដើម្បីសម្រួលដល់ការដឹកជញ្ជូន ការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម និងការប្រើប្រាស់ ហើយដែលធន់នឹងធាតុអាកាស មិនប្រែប្រួលលក្ខណៈរូបនិងគីមីនៃដឹកសិកម្ម
- គ្រប់ព័ត៌មាននៅលើស្លាកសញ្ញាព័ត៌មាន ត្រូវតែមានជាភាសាខ្មែរ អាចអានបានងាយរលូន និងមិនងាយរលុប
- ស្លាកសញ្ញាព័ត៌មានត្រូវបោះពុម្ពផ្ទាល់លើសំបកវេចខ្ចប់ និងត្រូវប្រើបរិយាយបណ្តាព័ត៌មានបន្ថែមតាមការចាំបាច់
- ការតម្រូវបមណ្ឌីយផ្សេងទៀតដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

មាត្រា ៥៨.-

សំបកវេចខ្ចប់ដឹកសិកម្មគ្រប់ប្រភេទ ត្រូវធានាស្លាកសញ្ញាព័ត៌មានដែលបង្ហាញព័ត៌មានដូចខាងក្រោម :

- ឈ្មោះ និងអាសយដ្ឋានរបស់ក្រុមហ៊ុនកាន់កាប់បញ្ជីកាផលិតផល
- ឈ្មោះទូទៅ ឈ្មោះពាណិជ្ជកម្មនៃដឹកសិកម្ម និងពាណិជ្ជសញ្ញា
- សារធាតុចិញ្ចឹម ឬសមាសធាតុនៃដឹកសិកម្ម
- លេខបញ្ជីកាផ្តល់ដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
- ក្រុមហ៊ុន និងប្រទេសប្រភពដើមលាយផ្សំឬនាំចេញ
- របៀបប្រើប្រាស់ និងសេចក្តីណែនាំផ្សេងៗ
- កាលបរិច្ឆេទ និងសុពលភាពប្រើប្រាស់
- ទម្ងន់សុទ្ធសាធ
- ការធានា និងបម្រាម
- លេខ គំនរ ឬលេខឡូត៍
- ព័ត៌មានផ្សេងទៀតដែលតម្រូវដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

គំរូស្លាកសញ្ញាព័ត៌មានសម្រាប់ដឹកសិកម្ម ត្រូវបានកំណត់ក្នុងនីតិវិធី និងការតម្រូវបមណ្ឌីយសម្រាប់ការចុះបញ្ជីដឹកសិកម្ម ។

មាត្រា ៥៩.-

វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់បញ្ជីការដឹកសិកម្មដែលចេញដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ត្រូវកំណត់តាមប្រភេទបញ្ជីការ រួមមានបញ្ជីការពេញលេញ និងបញ្ជីការបណ្តោះអាសន្ន ។

វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់បញ្ជីការពេញលេញដឹកសិកម្ម ត្រូវមានសុពលភាពរយៈពេល ០៣ (បី) ឆ្នាំ គិតចាប់ពីថ្ងៃចេញវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់បញ្ជីការ លើកលែងតែមានការដកហូតនៅមុនពេលផុតសុពលភាព ។ រូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលកាន់កាប់បញ្ជីការពេញលេញដឹកសិកម្ម អាចស្នើសុំការចុះបញ្ជីជាថ្មីដោយត្រូវបំពេញសំណុំបែបបទ និងសម្រង់ព័ត៌មានតាមនីតិវិធីនៃច្បាប់នេះ ។

បញ្ជីការបណ្តោះអាសន្នដឹកសិកម្មអាចផ្ទេរទៅជាបញ្ជីការពេញលេញក្នុងរយៈពេលមួយឆ្នាំ នៅពេលដែលបណ្តាលក្ខខណ្ឌ និងការតម្រូវទាំងឡាយត្រូវបានបំពេញគ្រប់គ្រាន់ ។ ក្នុងករណីមិនបានបំពេញលក្ខខណ្ឌគ្រប់គ្រាន់ បញ្ជីការបណ្តោះអាសន្ននោះត្រូវទុកជានិរាករណ៍ ។ រូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលកាន់កាប់បញ្ជីការបណ្តោះអាសន្នមិនអាចធ្វើប្រតិបត្តិការពាណិជ្ជកម្មដឹកសិកម្មនោះបានឡើយ ។

មាត្រា ៦០.-

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ត្រូវបដិសេធសំណើសុំការចុះបញ្ជីប្រភេទដឹកសិកម្មផ្នែកតាមលក្ខណវិនិច្ឆ័យណាមួយដូចខាងក្រោម :

- ១- ព័ត៌មាន ទិន្នន័យ ដែលអះអាងក្នុងសំណុំបែបបទស្នើសុំការចុះបញ្ជីមានភាពមិនពិត ។
- ២- មិនទាន់មានទិន្នន័យស្រាវជ្រាវច្បាស់លាស់អំពីប្រភេទដឹកសិកម្មនោះនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។
- ៣- បមាណីយធានានៃសមាសធាតុដឹកសិកម្ម មានកម្រិតទាបជាងបមាណីយ អនុគ្រោះសម្រាប់ការចុះបញ្ជី ។
- ៤- វត្ថុធាតុដើម ឬសមាសធាតុដឹកសិកម្មត្រូវបានហាមឃាត់ក្នុងក្របខ័ណ្ឌសុវត្ថិភាពស្បៀង ឬមានសក្តានុពលភាពហានិភ័យចំពោះសុខភាពមនុស្ស សត្វ និងបរិស្ថាន ។

មាត្រា ៦១.-

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ អាចអនុគ្រោះការតម្រូវបមាណីយលើការចុះបញ្ជីដឹកសិកម្មសម្រាប់តម្រូវការសាធារណៈ សម្រាប់ប្រើក្នុងវិស័យសិក្សាធិការ សុខភាពសាធារណៈ និងការស្រាវជ្រាវ ឬសម្រាប់ការប្រើប្រាស់ក្រៅគោលបំណងពាណិជ្ជកម្មផ្សេងទៀតតាមការចាំបាច់ ។

មាត្រា ៦២.-

រាល់ទិន្នន័យដែលបានភ្ជាប់ ឬអះអាងសម្រាប់បញ្ជីការពេញលេញ ឬបញ្ជីតាមល្អិតៗអាសន្ន របស់ដឹកសិកម្មតាមរយៈការសាកល្បងលើទីវាលពិសោធន៍ ត្រូវបានផ្តល់ការការពារសិទ្ធិលើទិន្នន័យ ក្នុងរយៈពេល ០៥ (ប្រាំ) ឆ្នាំ គិតចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទចេញវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់បញ្ជីតាមការស្នើសុំ ។

មាត្រា ៦៣.-

នីតិវិធី និងការតម្រូវបម្រើមណីយសម្រាប់ការចុះបញ្ជីដឹកសិកម្ម ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

ផ្នែកទី ២

ការគ្រប់គ្រងជីវិតសិកម្មដែលត្រូវធ្វើពាណិជ្ជកម្ម

មាត្រា ៦៤.-

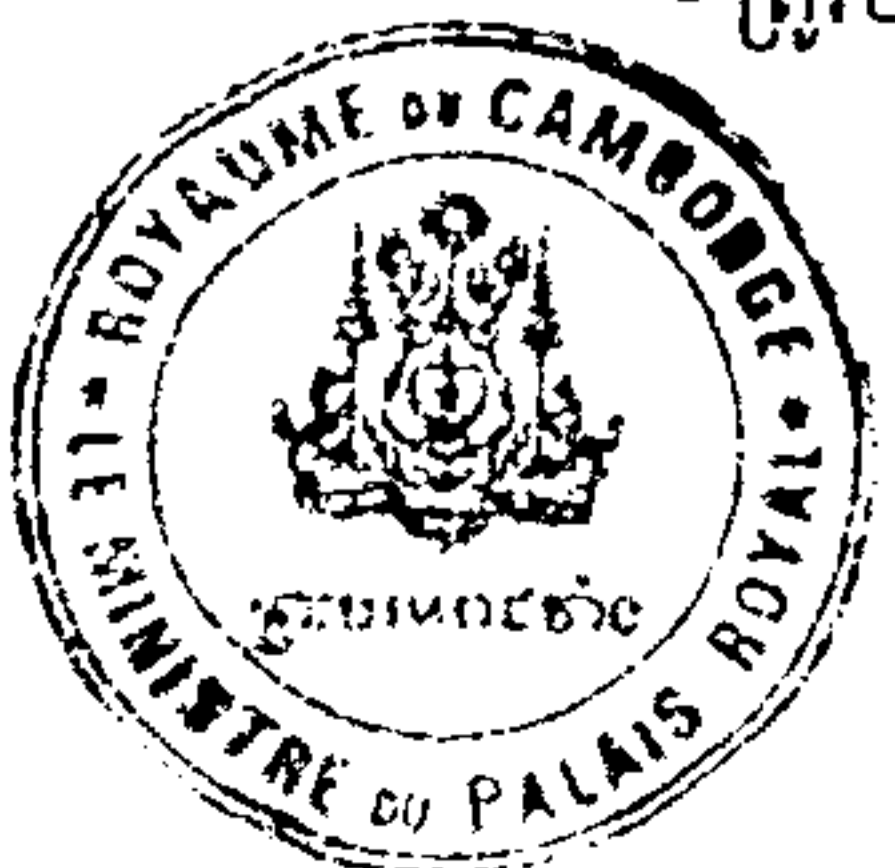
បន្ថែមលើបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់ផ្សេងទៀតដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការគ្រប់គ្រងពាណិជ្ជកម្ម គ្មានរូបវន្ត បុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលណាមានសិទ្ធិធ្វើពាណិជ្ជកម្មដឹកសិកម្មគ្រប់ប្រភេទដែលមានប្រភពចេញពីប្រតិបត្តិ- ការ រួមមានការនាំចូលនាំចេញ ការលាយផ្សំ ការវេចខ្ចប់ជាថ្មី ការធ្វើសន្និធិ ការផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយ និង ការលក់ដុលកំរាយនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាដោយគ្មានលិខិតអនុញ្ញាតឡើយ ហើយរូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលត្រូវអនុវត្តលក្ខខណ្ឌនៃការតម្រូវបម្រើមណីយ និងវិធានសុវត្ថិភាពដែលតម្រូវដោយបទប្បញ្ញត្តិ នៃច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ៦៥.-

រូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលធ្វើការនាំចូលនាំចេញដឹកសិកម្ម ត្រូវមានលិខិតអនុញ្ញាតដែល ចេញដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

ក្នុងរាល់ប្រតិបត្តិការនាំចូលនាំចេញដឹកសិកម្មគ្រប់ប្រភេទ អ្នកនាំចូលនាំចេញត្រូវអនុវត្តលក្ខ- ខណ្ឌនៃការតម្រូវបម្រើមណីយដូចខាងក្រោម :

- ប្រភេទដឹកសិកម្មត្រូវបានយល់ព្រមលើការចុះបញ្ជីរួចហើយ ដោយអនុលោមតាម បទប្បញ្ញត្តិនិងនីតិវិធីនៃច្បាប់នេះ
- ត្រូវអនុវត្តបម្រើមណីយសំបកវេចខ្ចប់ ស្លាកសញ្ញាព័ត៌មាន ឬបរិយាយបណ្ណសម្រាប់ ការណែនាំជាភាសាខ្មែរ ដែលត្រូវបានយល់ព្រមចុះបញ្ជី
- ត្រូវមានកំណត់ត្រាព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធនឹងការនាំចូលនាំចេញដឹកសិកម្ម

- ត្រូវជូនដំណឹងដល់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ដើម្បីធ្វើការត្រួតពិនិត្យ ដើមគ្រា នៅមុនពេលធ្វើការផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយ
- ត្រូវមានវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់លទ្ធផលវិភាគបរិមាណយធានានៅមុនពេលនាំចេញ ដែលចេញដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចនៃប្រទេសប្រកបដើមនាំចេញ
- ត្រូវភ្ជាប់ឯកសារបញ្ជាក់ក្រុមហ៊ុន ឬសហគ្រាសដែលចុះកិច្ចសន្យាទទួលការផ្គត់ផ្គង់ចែក ចាយដឹកសិកម្មរបស់ខ្លួន
- ត្រូវអនុវត្តលក្ខខណ្ឌផ្សេងទៀតដែលតម្រូវដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ ។

មាត្រា ៦៦.-

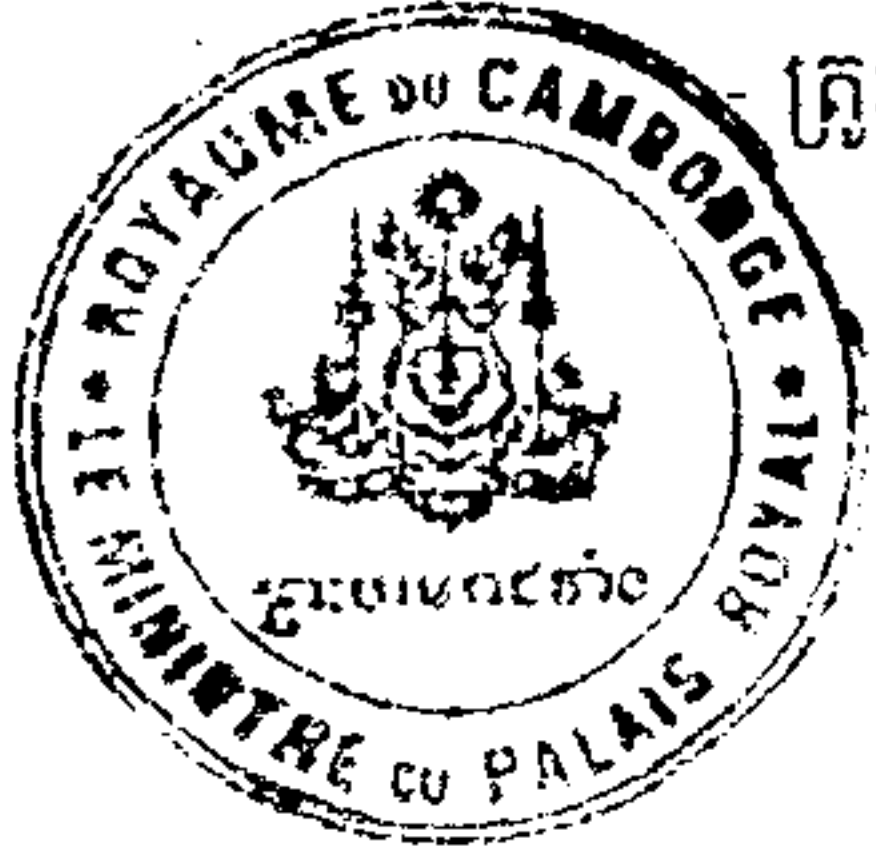
រូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលនាំចូលដឹកសិកម្មក្នុងគោលបំណងប្រើប្រាស់ចុងក្រោយសម្រាប់ ការប្រើប្រាស់ផ្ទាល់ក្នុងកសិដ្ឋានគ្រប់ប្រភេទ ទោះជាឯកជន ឬរដ្ឋ និងសម្រាប់តម្រូវការសាធារណៈ ជាក់លាក់ ឬសម្រាប់ការប្រើប្រាស់ក្រៅគោលបំណងពាណិជ្ជកម្មផ្សេងទៀត ត្រូវស្នើសុំលិខិតអនុញ្ញាត នាំចូលនៅក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ដោយត្រូវបញ្ជាក់អំពីប្រភេទដឹកសិកម្ម គោល បំណងប្រើប្រាស់ និងបរិមាណសមស្របដែលត្រូវស្នើសុំនាំចូល ។

មាត្រា ៦៧.-

រូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលធ្វើពាណិជ្ជកម្មដឹកសិកម្មគ្រប់ប្រភេទមានប្រភពចេញពីប្រតិបត្តិ- ការលាយផ្សំ ឬការវេចខ្ចប់ជាថ្មីនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវមានលិខិតអនុញ្ញាតដែលចេញ ដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

ក្នុងរាល់ប្រតិបត្តិការនៃការលាយផ្សំ ឬវេចខ្ចប់ជាថ្មីនូវដឹកសិកម្មគ្រប់ប្រភេទ ប្រតិបត្តិករត្រូវ អនុវត្តលក្ខខណ្ឌនៃការតម្រូវបរិមាណយដូចខាងក្រោម :

- ដឹកសិកម្មត្រូវបានយល់ព្រមលើការចុះបញ្ជីរួចហើយ ដោយអនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិ នៃច្បាប់នេះ
- ដឹកសិកម្មត្រូវមានប្រភពចេញពីប្រតិបត្តិការលាយផ្សំ ឬការវេចខ្ចប់ជាថ្មីដែលមានទី តាំងសមស្រប និងធានាសុវត្ថិភាពចំពោះសុខភាពមនុស្ស សត្វ និងបរិស្ថាន
- ដឹកសិកម្មដែលធ្វើការវេចខ្ចប់ជាថ្មី ត្រូវមានប្រភពផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយដែលបានអនុញ្ញាត ស្របតាមច្បាប់នេះ និងត្រូវរក្សាបរិមាណយដើមដែលបានអះអាងនៅក្នុងការចុះបញ្ជី ត្រូវអនុវត្តបរិមាណយសម្រាប់សំបកវេចខ្ចប់ និងស្លាកសញ្ញាព័ត៌មានជាភាសាខ្មែរ

- ត្រូវមានកំណត់ត្រាព័ត៌មានក្នុងប្រតិបត្តិការលាយផ្សំ ឬវេចខ្ចប់ជាថ្មីនូវជីកសិកម្ម
- ត្រូវជូនដំណឹងដល់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ដើម្បីធ្វើការត្រួតពិនិត្យ ដើមគ្រា នៅមុនពេលធ្វើការផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយ
- ត្រូវភ្ជាប់ឯកសារបញ្ជាក់អំពីក្រុមហ៊ុន ឬសហខាដែលចុះកិច្ចសន្យាទទួលយកការផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយជីកសិកម្មរបស់ខ្លួន
- ត្រូវអនុវត្តលក្ខខណ្ឌផ្សេងទៀតដែលតម្រូវដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

មាត្រា ៦៨.-

រូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលធ្វើសន្និធិជីកសិកម្មក្នុងគោលបំណងធ្វើការផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយ នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវចុះបញ្ជីឃ្លាំងសន្និធិជីកសិកម្មនៅក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

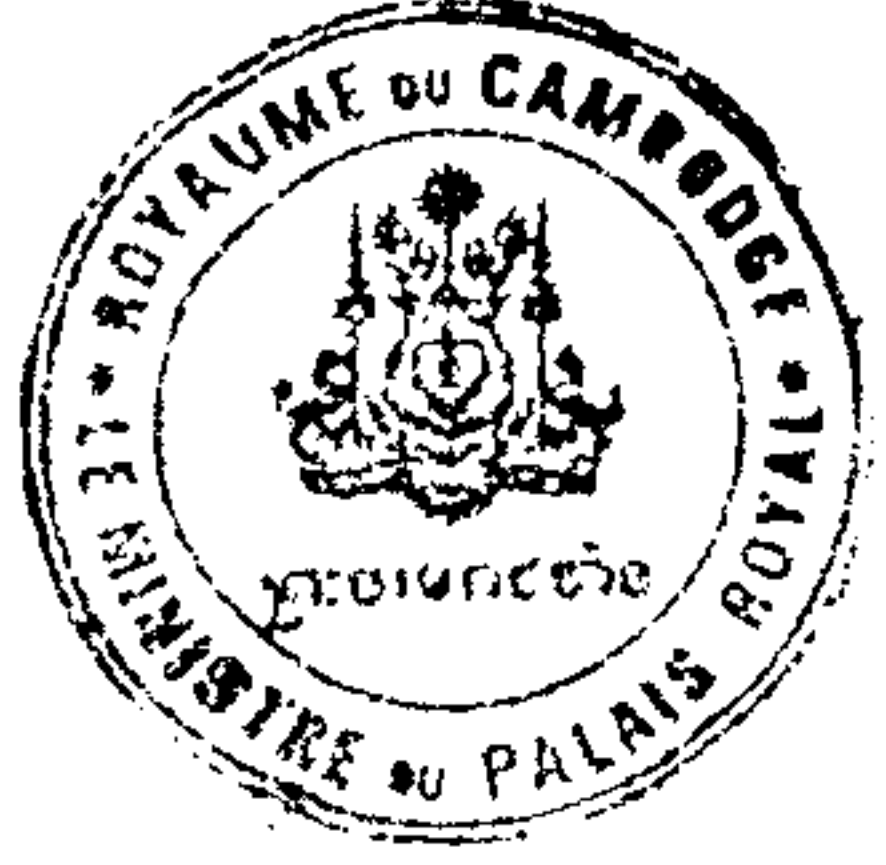
ក្នុងរាល់ការធ្វើសន្និធិជីកសិកម្ម អ្នកធ្វើសន្និធិត្រូវអនុវត្តលក្ខខណ្ឌនៃការតម្រូវបមណីយដ្ឋានដូចខាងក្រោម :

- ត្រូវស្ថាបនាឃ្លាំងសន្និធិលើទីតាំងសមស្រប និងធានាសុវត្ថិភាពចំពោះសុខភាពមនុស្ស សត្វ និងបរិស្ថាន
- ត្រូវគ្រប់គ្រងនិងថែទាំឃ្លាំងសន្និធិឲ្យមានសុវត្ថិភាព ដើម្បីរក្សាបមណីយដ្ឋានដើមនៃផលិតផលក្នុងការធ្វើសន្និធិ
- ត្រូវមានកំណត់ត្រាព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធនឹងការធ្វើសន្និធិជីកសិកម្ម
- ត្រូវអនុវត្តលក្ខខណ្ឌផ្សេងទៀតដែលតម្រូវដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

មាត្រា ៦៩.-

រូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលធ្វើការផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយជីកសិកម្មដល់សាខារបស់ខ្លួន ឬគ្រឹះស្ថានលក់ដុំលក់រាយដែលស្ថិតតាមរាជធានីខេត្តទូទាំងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវមានលិខិតអនុញ្ញាតផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយចេញដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

រូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលធ្វើការលក់ដុំលក់រាយជីកសិកម្មក្នុងដែនរាជធានី ខេត្តនីមួយៗ ត្រូវមានលិខិតអនុញ្ញាតលក់ដុំលក់រាយចេញដោយមន្ទីរកសិកម្មរាជធានី ខេត្តសាមី ។

មាត្រា ៧០.-

រូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលធ្វើការផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយ ឬធ្វើការលក់ដុំ លក់រាយដឹកសិកម្ម ត្រូវអនុវត្តលក្ខខណ្ឌនៃការតម្រូវបមណីយដូចខាងក្រោម :

- ត្រូវមានវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ការឆ្លងកាត់វគ្គអប់រំសមត្ថភាពវិជ្ជាជីវៈស្តីពី "កិច្ចប្រតិបត្តិកាំងលក់ល្អ" ដែលអនុលោមតាមកម្មវិធីសិក្សាកំណត់ដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
- អ្នកផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយត្រូវមានកិច្ចសន្យាធ្វើជាអ្នកផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយ ឬជាសាខារបស់ក្រុមហ៊ុនដែលនាំចូល លាយផ្សំ ឬវេចខ្ចប់ជាថ្មី ហើយដែលកាន់កាប់លិខិតអនុញ្ញាតស្របតាមច្បាប់នេះ
- អ្នកលក់ដុំលក់រាយត្រូវមានបញ្ជីប្រភេទដឹកសិកម្មដែលស្នើសុំលក់ និងសក្ខីបត្របញ្ជាក់ក្រុមហ៊ុនដឹកសិកម្មដែលផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយដល់គ្រឹះស្ថានលក់ដុំលក់រាយរបស់ខ្លួន
- ត្រូវអនុវត្តបមណីយសម្រាប់សំបកវេចខ្ចប់ និងស្លាកសញ្ញាព័ត៌មានជាភាសាខ្មែរ
- ត្រូវផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយ ឬលក់ដុំលក់រាយដឹកសិកម្មគ្រប់ប្រភេទដែលមានការយល់ព្រមលើការចុះបញ្ជី និងត្រូវមានប្រភពដើមផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយស្របតាមច្បាប់នេះ
- ត្រូវអនុវត្តលក្ខខណ្ឌផ្សេងទៀតដែលតម្រូវដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

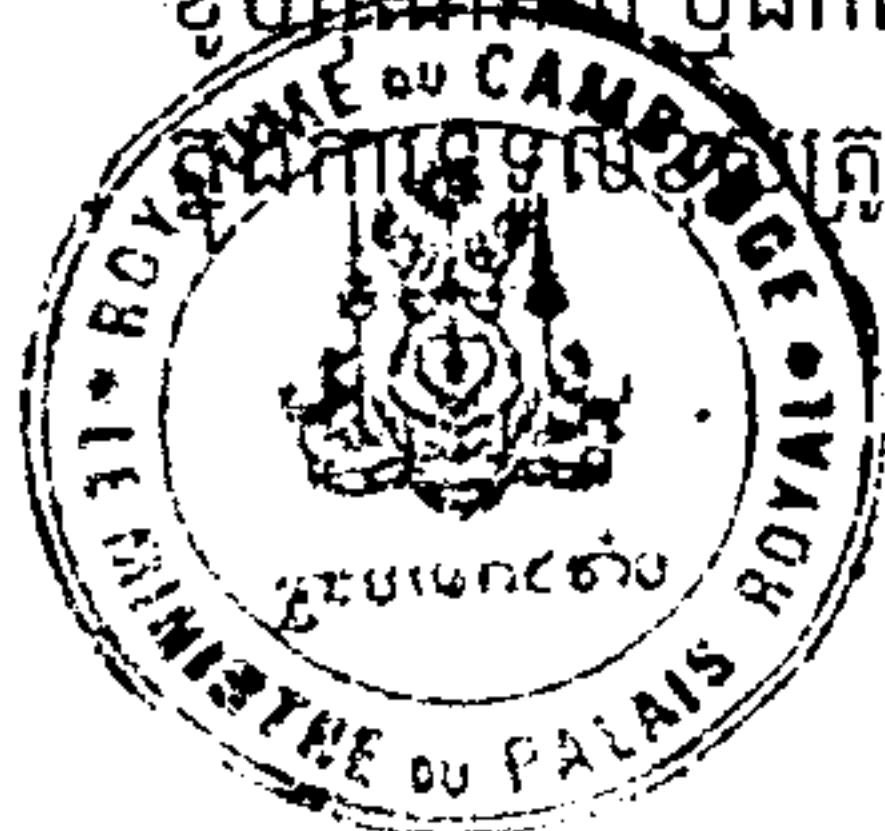
មាត្រា ៧១.-

រូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលដឹកជញ្ជូនដឹកសិកម្មនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវអនុវត្តលក្ខខណ្ឌចាំបាច់ដូចខាងក្រោម :

- ១- សម្រាប់គោលបំណងនាំចូលនាំចេញ ត្រូវភ្ជាប់មកជាមួយនូវលិខិតអនុញ្ញាតនាំចូលនាំចេញដែលផ្តល់ដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។
- ២- សម្រាប់គោលបំណងផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយ ត្រូវភ្ជាប់មកជាមួយនូវលិខិតអនុញ្ញាតផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយដឹកសិកម្មដែលផ្តល់ដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងឯកសារពាក់ព័ន្ធដែលកំណត់នូវប្រភេទ បរិមាណនៃដឹកសិកម្ម និងទីតាំង ឬគ្រឹះស្ថានដែលទទួលយកការផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយ ។
- ៣- ត្រូវបង្ហាញលិខិតអនុញ្ញាត ឬឯកសារពាក់ព័ន្ធដែលតម្រូវដោយច្បាប់នេះ ដើម្បីមន្ត្រីអធិការកិច្ចមានសមត្ថកិច្ចនៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ធ្វើការត្រួតពិនិត្យ ។

មាត្រា ៧២.-

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ត្រូវគ្រប់គ្រងចរាចរណ៍ និងការបោះចោលដឹកសិកម្មខូចគុណភាព ឬដឹកសិកម្មក្រៅបមណីយ ដោយផ្តល់គោលការណ៍ណែនាំដល់ពាណិជ្ជករដឹកសិកម្ម និងការត្រួតពិនិត្យត្រូវចំពោះសកម្មភាពដែលពាក់ព័ន្ធ ។

ដឹកសិកម្មខូចគុណភាព ឬដឹកសិកម្មក្រៅបណ្តឹង ត្រូវធ្វើសន្និធិដាច់ដោយឡែក និងត្រូវដាក់សញ្ញាសម្គាល់លើសំបកវេចខ្ចប់ ដើម្បីការពារផលប្រយោជន៍របស់អ្នកប្រើប្រាស់ចុងក្រោយ ។

ត្រូវហាមឃាត់ការធ្វើពាណិជ្ជកម្មដឹកសិកម្មខូចគុណភាព ឬដឹកសិកម្មក្រៅបណ្តឹង ឬធ្វើការបោះចោលដោយបង្កគ្រោះថ្នាក់ដល់សុខភាពមនុស្ស សត្វ និងបរិស្ថាន ។

មាត្រា ៧៣.-

ត្រូវហាមឃាត់ចំពោះសកម្មភាពក្លែងនៅក្នុងពាណិជ្ជកម្មដឹកសិកម្មដូចខាងក្រោម :

- ១- ក្លែងលេខបញ្ជីតា ។
- ២- ក្លែងបន្លំស្លាកសញ្ញាព័ត៌មានជាភាសាខ្មែរ ឬប្រើស្លាកសញ្ញាព័ត៌មានជាភាសាបរទេស ។
- ៣- ក្លែងបន្លំសំបកវេចខ្ចប់ ឬកាន់កាប់ឧបករណ៍សម្រាប់វេចខ្ចប់ក្លែងដឹកសិកម្ម ។
- ៤- ក្លែងបន្លំសមាសធាតុ ឬមានសមាសធាតុផ្សេងពីការអះអាងនៅពេលស្នើសុំការចុះបញ្ជី ឬជាផលិតផលក្រៅបណ្តឹង ។
- ៥- ក្លែងបន្លំប្រភពដើម ។

មាត្រា ៧៤.-

ត្រូវហាមឃាត់ចំពោះសកម្មភាពពាក់ព័ន្ធនឹងដឹកសិកម្មដូចខាងក្រោម :

- ១- ធ្វើការលាយផ្សំដឹកសិកម្មដោយប្រើប្រាស់សារធាតុជំរុញការលូតលាស់របស់រុក្ខជាតិ ឬដំណាំលើសកម្រិតខុសប្រក្រតី សារធាតុដែលគ្រោះថ្នាក់ ឬសារធាតុហាមឃាត់ ។
- ២- ធ្វើពាណិជ្ជកម្មដឹកសិកម្មដែលជាផលិតផលក្រោមបណ្តឹង ឬដឹកសិកម្មផុតសុពលភាពប្រើប្រាស់ដូចបានកំណត់លើស្លាកសញ្ញាព័ត៌មាន ។
- ៣- ការដឹកជញ្ជូនដឹកសិកម្មដើម្បីចល័តលក់ឬផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយដោយផ្ទាល់ដល់អ្នកប្រើប្រាស់ចុងក្រោយដោយគ្មានលិខិតអនុញ្ញាតផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយដែលតម្រូវដោយច្បាប់នេះ ។
- ៤- ការផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយ ឬការលក់ដុលក់រាយដឹកសិកម្មដែលអនុញ្ញាតឲ្យនាំចូលសម្រាប់តែការប្រើប្រាស់ចុងក្រោយ ឬការប្រើប្រាស់ក្រៅគោលបំណងពាណិជ្ជកម្មជាក់លាក់ណាមួយ ។
- ៥- ការកែច្នៃ និងការប្រើប្រាស់ប្រភេទដីអ៊ុយរ៉េ ឬដឹកសិកម្មផ្សេងទៀតក្នុងគោលបំណងផលិតគ្រឿងផ្ទុះ ឬប្រើប្រាស់ដែលបង្កឲ្យប៉ះពាល់ដល់សន្តិសុខជាតិ ។

មាត្រា ៧៥.-

នីតិវិធីនៃការប្រើប្រាស់ប្រភេទដីអ៊ុយរ៉េ ឬដឹកសិកម្មផ្សេងទៀតដែលអាចកែច្នៃ ឬផលិតជាគ្រឿងផ្ទុះ ឬប្រើប្រាស់ដល់សន្តិសុខជាតិ ត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ ។

នីតិវិធីនៃការគ្របគ្រងជីកសិកម្មដែលត្រូវធ្វើពាណិជ្ជកម្ម ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

**ជំពូកទី ៥
ការផ្សាយពាណិជ្ជកម្ម**

មាត្រា ៧៦.-

បន្ថែមលើបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់ផ្សេងទៀតដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការផ្សាយព័ត៌មាន គ្មានរូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលណាម្នាក់សិទ្ធិធ្វើការផ្សាយពាណិជ្ជកម្មថ្នាក់កសិកម្ម ឬជីកសិកម្មដោយគ្មានការយល់ព្រមជាមុនលើការចុះបញ្ជីនៃផលិតផលទាំងនេះដែលតម្រូវដោយច្បាប់នេះឡើយ ។

រាល់អត្ថបទ ការបោះពុម្ព ឬរូបភាពសោតទស្សន៍ផ្សាយពាណិជ្ជកម្មអំពីថ្នាក់កសិកម្ម ឬជីកសិកម្មគ្រប់ប្រភេទ ត្រូវមានការយល់ព្រមជាមុនពីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

មាត្រា ៧៧.-

ការផ្សាយពាណិជ្ជកម្មថ្នាក់កសិកម្ម ឬជីកសិកម្មត្រូវអនុវត្តវិធានដូចខាងក្រោម :

- អត្ថបទផ្សាយពាណិជ្ជកម្ម ឬការផ្សព្វផ្សាយពាណិជ្ជកម្ម តាមរយៈការបង្ហាញដោយប្រើថ្នាក់កសិកម្មនិងជីកសិកម្ម ត្រូវមានខ្លឹមសារបច្ចេកទេសសមស្រប និងមានសង្គតិភាពនឹងទិន្នន័យព័ត៌មានបច្ចេកទេសរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
- ការផ្សាយពាណិជ្ជកម្មត្រូវណែនាំឲ្យអ្នកទិញ ឬអ្នកប្រើប្រាស់អានស្លាកសញ្ញាព័ត៌មានលើសំបកវេចខ្ចប់ឲ្យបានយល់ច្បាស់ និងត្រូវមានការប្រុងប្រយ័ត្នចំពោះអត្ថបទណែនាំ រូបសញ្ញាគ្រោះថ្នាក់ និងរូបសញ្ញាហាមឃាត់
- អត្ថបទផ្សាយពាណិជ្ជកម្មត្រូវផ្តល់ព័ត៌មានច្បាស់លាស់អំពីការអនុវត្តត្រឹមត្រូវតាមវិធីប្រើប្រាស់ និងរយៈពេលបញ្ឈប់ការប្រើប្រាស់មុនប្រមូលផល
- បុគ្គលិកដែលបម្រើការងារផ្សាយពាណិជ្ជកម្មថ្នាក់កសិកម្ម ឬជីកសិកម្ម ត្រូវមានសមត្ថភាពវិជ្ជាជីវៈដើម្បីផ្តល់ព័ត៌មានឲ្យបានត្រឹមត្រូវច្បាស់លាស់អំពីថ្នាក់កសិកម្ម ឬជីកសិកម្ម ។

មាត្រា ៧៨.-

ការផ្សាយពាណិជ្ជកម្មថ្នាក់កសិកម្ម ឬជីកសិកម្មត្រូវជៀសវាង :

- ផ្តល់រង្វាន់លើកទឹកចិត្តដើម្បីជំរុញការប្រើប្រាស់
- ធ្វើការប្រៀបធៀបប្រសិទ្ធភាព ឬសុវត្ថិភាពជាមួយប្រភេទថ្នាក់កសិកម្ម ឬជីកសិកម្មដទៃ

- ប្រើប្រាស់បញ្ជីកា ឬការយល់ព្រមដោយអាជ្ញាធរនៃប្រទេសណាមួយដើម្បីឃោសនា
ប្រសិទ្ធភាពនិងសុវត្ថិភាពផលិតផល ។

មាត្រា ៧៩.-

ក្រុមហ៊ុនឃាត់ការផ្សាយពាណិជ្ជកម្មថ្នាំកសិកម្ម ឬដឹកសិកម្មដូចខាងក្រោម ៖
១- ជំរុញការប្រើប្រាស់លើសកម្រិតបណ្តឹងដែលកំណត់ដោយបទដ្ឋានបច្ចេកទេស ។
២- បំភាន់អ្នកទិញដោយកូតកុហក បំផ្លើសអំពីប្រសិទ្ធភាព និងសុវត្ថិភាពនៃផលិតផល
តាមអត្ថបទឃោសនា ឬការឃោសនាតាមប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ ឬការឃោសនាផ្ទាល់មាត់ ឬដោយប្រើ
ខ្លឹមសារដូចជា ៖ "មិនពុល" "គ្មានគ្រោះថ្នាក់" "មិនប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសុខភាព" ។ល។

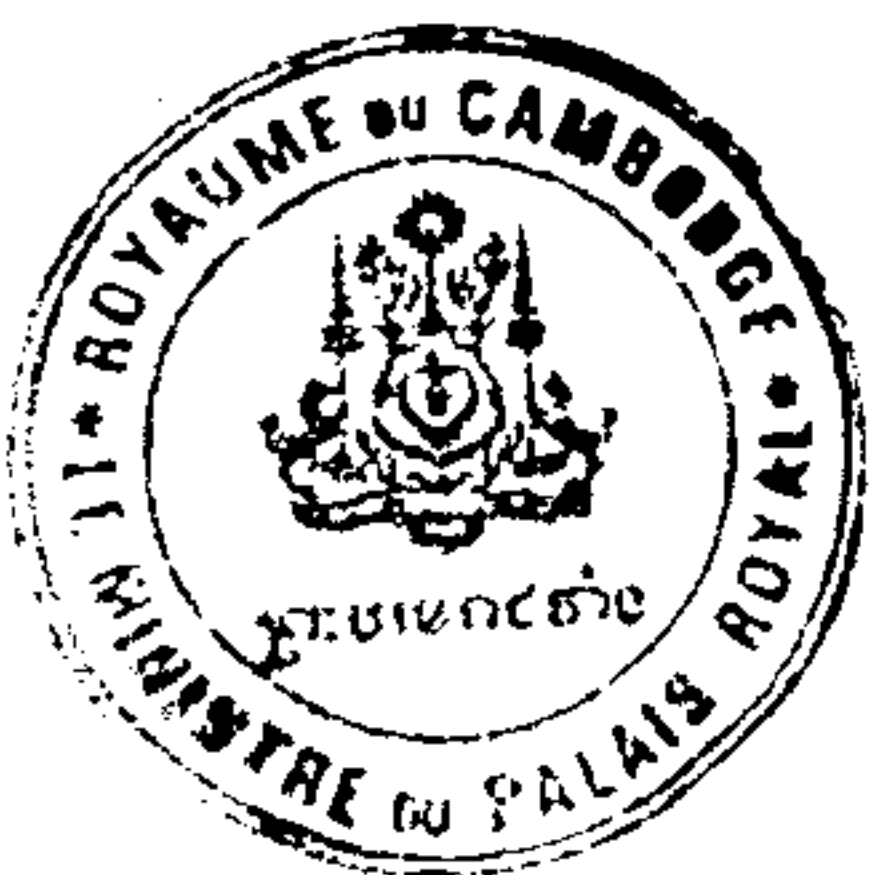
ជំពូកទី ៦

**ការស្រាវជ្រាវ
ថ្នាំកសិកម្ម និងជីកសិកម្ម**

មាត្រា ៨០.-

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ត្រូវអនុវត្តកម្មវិធីសិក្សា ពិសោធន៍ ស្រាវជ្រាវ ថ្នាំកសិកម្ម
និងជីកសិកម្ម ដូចខាងក្រោម ៖

- តាមដាន ប្រមូលព័ត៌មាន ទិន្នន័យពាក់ព័ន្ធនឹងថ្នាំកសិកម្ម និងជីកសិកម្មដែលធ្វើ
ពាណិជ្ជកម្ម និងប្រើប្រាស់ ដោយចងក្រងកំណត់ត្រា និងរបាយការណ៍ស្តីពីប្រសិទ្ធភាព ផលប៉ះពាល់
និងគ្រោះថ្នាក់ចំពោះសុខភាពមនុស្ស សត្វ និងបរិស្ថាន ដើម្បីកំណត់វិធានការកែលម្អក្នុងការគ្រប់គ្រង
- ស្រាវជ្រាវលើប្រភេទថ្នាំកសិកម្ម និងជីកសិកម្មនីមួយៗ ស្របតាមស្ថានភាពជាក់ស្តែង
នៃក្សេត្របរិស្ថានក្នុងប្រទេស ដើម្បីកំណត់បណ្តឹងក្នុងការប្រើប្រាស់ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និង
សុវត្ថិភាពនៅក្នុងផលិតកម្មកសិកម្ម
- សិក្សា វាយតម្លៃលើផ្នែកបច្ចេកទេសសម្រាប់ការចុះបញ្ជីផលិតផលថ្មីនៃថ្នាំកសិកម្ម
និងជីកសិកម្ម
- ធ្វើសហប្រតិបត្តិការ និងសម្របសម្រួលជាមួយនឹងអង្គការ ឬស្ថាប័នស្រាវជ្រាវពាក់
ព័ន្ធក្នុងការប្រមូលព័ត៌មានអំពីថ្នាំកសិកម្ម និងជីកសិកម្ម
- អនុវត្តកម្មវិធីស្រាវជ្រាវផ្សេងទៀតពាក់ព័ន្ធនឹងថ្នាំកសិកម្ម និងជីកសិកម្ម ។

មាត្រា ៨១.-

កម្មវិធីស្រាវជ្រាវថ្នាក់សិក្សា និងដឹកសិក្សា ត្រូវទ្រទ្រង់តាមរយៈ :

- ថវិកាជាតិប្រចាំឆ្នាំ
- គម្រោងជំនួយពីប្រកាសនានា
- ប្រកាសហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត ។

ជំពូកទី ៧
វិធានរួមសម្រាប់ពាណិជ្ជករ
ថ្នាក់សិក្សា និងដឹកសិក្សា

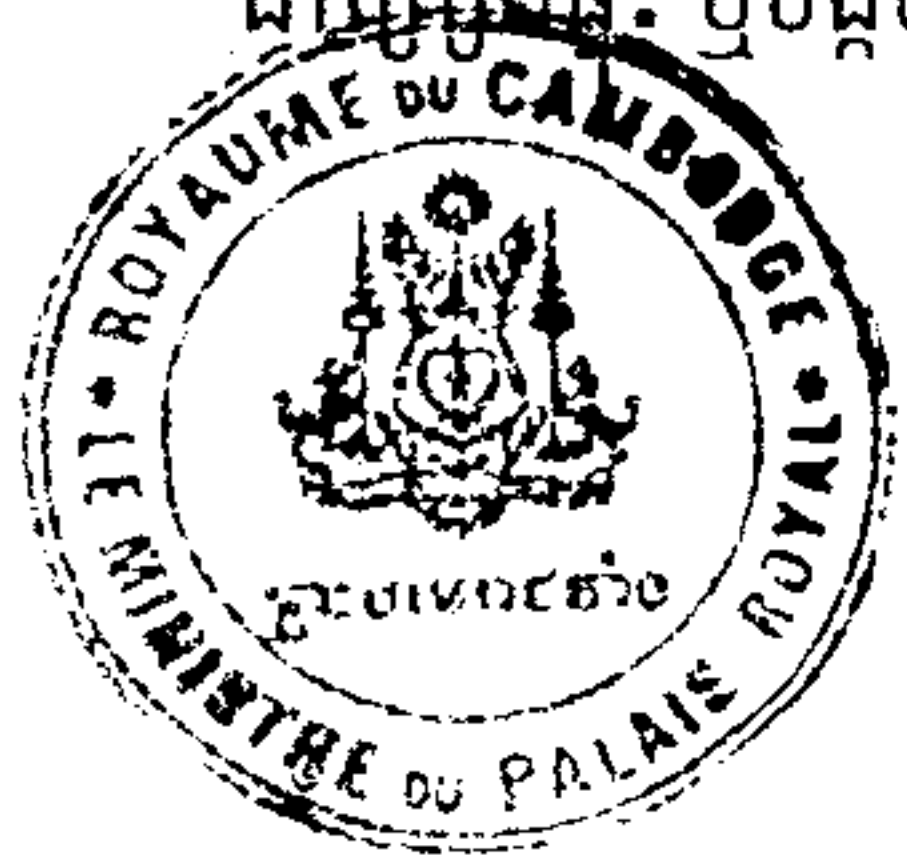
ផ្នែកទី ១
កាតព្វកិច្ចពាណិជ្ជករ

មាត្រា ៨២.-

ប្រវត្តិបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលធ្វើប្រតិបត្តិការពាណិជ្ជកម្មថ្នាក់សិក្សា និងដឹកសិក្សាគ្រប់ប្រភេទ នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះមុខច្បាប់នេះលើរាល់ថ្នាក់សិក្សា ឬដឹកសិក្សា ដែលដាក់តាំងលក់ ឬធ្វើសន្និធិសម្រាប់លក់នៅក្នុងគ្រឹះស្ថានពាណិជ្ជកម្ម ឬឃ្លាំងសន្និធិរបស់ខ្លួន ដោយ ត្រូវធ្វើសហការ និងបង្កលក្ខណៈងាយស្រួលដល់គ្រប់សកម្មភាពអប់រំណែនាំ ត្រួតពិនិត្យ និងអនុវត្ត ច្បាប់របស់មន្ត្រីអធិការកិច្ចមានសមត្ថកិច្ចរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

ពាណិជ្ជករថ្នាក់សិក្សា និងដឹកសិក្សា មានកាតព្វកិច្ចដូចខាងក្រោម :

- ត្រូវដាក់តាំងបង្ហាញលិខិតអនុញ្ញាត ឬវិញ្ញាបនបត្រចុះបញ្ជីឃ្លាំងសន្និធិ និងត្រូវតម្កល់ ឯកសារវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់បញ្ជីការប្រភេទថ្នាក់សិក្សា ឬដឹកសិក្សាដែលចេញដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
- ត្រូវរាយការណ៍ ឬផ្តល់ព័ត៌មានជូនមន្ត្រីអធិការកិច្ច ឬអង្គភាពកសិកម្មមានសមត្ថកិច្ច នៅក្នុងមូលដ្ឋានសាមី អំពីគ្រោះថ្នាក់ ឬផលប៉ះពាល់នៃថ្នាក់សិក្សា ឬដឹកសិក្សាដែលខ្លួនធ្វើការតាំង លក់ សន្និធិសម្រាប់លក់ និងធ្វើការផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយ
- ត្រូវរាយការណ៍ជាបន្ទាន់មកអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចដែលនៅជិតបំផុត ក្នុងករណី មានការសង្ស័យចំពោះអ្នកទិញប្រភេទដីអ៊ុយរ៉េ ឬដឹកសិក្សាផ្សេងទៀត ដែលយកទៅកែច្នៃ ឬផលិត ជាធុងស្រាផ្ទះ ឬបង្កឲ្យប៉ះពាល់ដល់សន្តិសុខជាតិ

ត្រូវប្រកាសអំពីប្រភេទ យថាប្រភេទ បរិមាណថ្នាំកសិកម្ម ឬដីកសិកម្មដែលធ្វើពាណិជ្ជ-
កម្មប្រចាំឆ្នាំ និងត្រូវមានសៀវភៅកំណត់ត្រាពាណិជ្ជកម្មមនុស្សលាមតាមគំរូសៀវភៅដែលដាក់ឱ្យប្រើ
ប្រាស់ដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ សម្រាប់ការតាមដាន និងត្រួតពិនិត្យរបស់មន្ត្រី
អធិការកិច្ចមានសមត្ថកិច្ចនៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

សៀវភៅកំណត់ត្រាពាណិជ្ជកម្មថ្នាំកសិកម្ម និងដីកសិកម្ម ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់
រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

មាត្រា ៨៣.-

ប្រវត្តិបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលកាន់កាប់វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់បញ្ជាក់ ឬលិខិតអនុញ្ញាតតាមបទ-
ប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ ត្រូវអនុវត្តលក្ខខណ្ឌ បទបញ្ជា និងរយៈពេលសុពលភាពដែលកំណត់ក្នុងវិញ្ញាបន-
បត្របញ្ជាក់បញ្ជាក់ ឬលិខិតអនុញ្ញាតនោះ ។

ការផ្ទេរសិទ្ធិកាន់កាប់វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់បញ្ជាក់ ឬលិខិតអនុញ្ញាតទៅតតិយជន ត្រូវមានការ
យល់ព្រមជាមុនពីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។ សិទ្ធិវន្តដែលបានទទួលការកាន់កាប់បន្ត
ត្រូវមានកាតព្វកិច្ចដូចគ្នាក្នុងការអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិ និងនីតិវិធីនៃច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ៨៤.-

ក្រុមហ៊ុនដែលនាំចូល លាយផ្សំ ឬវេចខ្ចប់ជាថ្មីនូវថ្នាំកសិកម្ម ឬដីកសិកម្ម និងក្រុមហ៊ុនសេវា-
កម្មកម្ចាត់សមាសភាពចង្រៃ មានកាតព្វកិច្ចទទួលខុសត្រូវលើសាខារបស់ខ្លួនដែលបានចុះកិច្ចសន្យា
និងទទួលយកការផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយផលិតផល ឬជាប្រតិបត្តិករកម្ចាត់សមាសភាពចង្រៃនៅតាមរាជ-
ធានី ខេត្ត ។

ក្រុមហ៊ុនដែលនាំចូល លាយផ្សំ ឬវេចខ្ចប់ជាថ្មីនូវថ្នាំកសិកម្ម ឬដីកសិកម្មអាចធ្វើការផ្គត់ផ្គង់
ចែកចាយចំពោះតែគ្រឹះស្ថានលក់ដុំ លក់រាយ ឬសាខាចំណុះរបស់ខ្លួនដែលកាន់កាប់លិខិតអនុញ្ញាត
សម្រាប់ការលក់ដុំលក់រាយ ចេញដោយមន្ត្រីកសិកម្មរាជធានី ខេត្តសាមី ស្របតាមច្បាប់នេះ ។

ផ្នែកទី ២

សមត្ថភាពវិជ្ជាជីវៈ និងការទទួលស្គាល់

មាត្រា ៨៥.-

ប្រវត្តិបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលធ្វើសេវាកម្មកម្ចាត់សមាសភាពចង្រៃ ធ្វើការផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយ
ឬធ្វើការលក់ដុំលក់រាយថ្នាំកសិកម្ម និងដីកសិកម្មនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវធានាសមត្ថភាព
ដោយត្រូវមានវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ការឆ្លងវគ្គអប់រំសមត្ថភាពវិជ្ជាជីវៈដោយអនុលោម

តាមកម្មវិធីសិក្សាកំណត់ ដែលជាបុរេលក្ខខណ្ឌសម្រាប់ការផ្តល់លិខិតអនុញ្ញាតដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ត្រូវផ្តល់សេវាកម្មក្នុងការអនុវត្តកម្មវិធីសិក្សា និងវិជ្ជាជីវៈចំពោះពាណិជ្ជករថ្នាំកសិកម្ម ឬជីកសិកម្ម ដែលតម្រូវដោយច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ៨៦.-

ក្រុមហ៊ុនដែលធ្វើការនាំចូលនាំចេញ ការលាយផ្សំ និងការរចនាជាថ្មីនូវថ្នាំកសិកម្ម ឬជីកសិកម្មនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវមានបុគ្គលិកបច្ចេកទេសមួយរូប ឬច្រើនរូបដែលមានបរិញ្ញាបត្រភូមិសាស្ត្រ ឬបរិញ្ញាបត្រឯកទេសពាក់ព័ន្ធនឹងថ្នាំកសិកម្មឬជីកសិកម្ម ឬមានសញ្ញាបត្រខ្ពស់ជាង ដើម្បីទទួលខុសត្រូវជាអចិន្ត្រៃយ៍លើក្របខ័ណ្ឌបច្ចេកទេសដែលតម្រូវដោយច្បាប់នេះ និងត្រូវមានការទទួលស្គាល់សមត្ថភាពវិជ្ជាជីវៈដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

ការបញ្ឈប់ ឬការផ្លាស់ប្តូរបុគ្គលិកបច្ចេកទេសប្រចាំការ ត្រូវរាយការណ៍ជូនក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ដើម្បីស្នើសុំការទទួលស្គាល់សមត្ថភាពវិជ្ជាជីវៈរបស់បុគ្គលិកថ្មី ។

មាត្រា ៨៧.-

មន្ទីរពិសោធន៍ថ្នាំកសិកម្ម ឬជីកសិកម្ម និងអ្នកស្រាវជ្រាវដែលដឹកនាំការសាកល្បងថ្នាំកសិកម្ម ឬជីកសិកម្មលើទីវាលពិសោធន៍ ត្រូវមានការទទួលស្គាល់ដោយរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

នីតិវិធី និងការតម្រូវសម្រាប់ផ្តល់ការទទួលស្គាល់បុគ្គលិកបច្ចេកទេស អ្នកស្រាវជ្រាវ និងមន្ទីរពិសោធន៍វិភាគថ្នាំកសិកម្ម ឬជីកសិកម្ម ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

**ផ្នែកទី ៣
កម្រៃសេវាកម្ម**

មាត្រា ៨៨.-

រូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលស្នើសុំធ្វើសកម្មភាពពាក់ព័ន្ធនឹងថ្នាំកសិកម្ម ឬជីកសិកម្ម ត្រូវបង់កម្រៃសេវាកម្មតាមប្រភេទដូចខាងក្រោម :

- ១- លិខិតអនុញ្ញាតគ្រប់ប្រភេទតាមករណ៍លិខិតអនុញ្ញាតនីមួយៗ ។
- ២- ការចុះបញ្ជី ឬការចុះបញ្ជីជាថ្មីតាមយថាប្រភេទថ្នាំកសិកម្ម ឬជីកសិកម្មនីមួយៗ ។

៣ វិភាគសំណាកនៃថ្នាំកសិកម្ម ឬជីកសិកម្មនៅមន្ទីរពិសោធន៍ជាតិកសិកម្ម តាមយថាប្រភេទសារធាតុចិញ្ចឹមនៃជីកសិកម្មនីមួយៗ និងតាមយថាប្រភេទនៃសារធាតុសកម្មនៃថ្នាំកសិកម្មនីមួយៗ ។

៤ ការសាកល្បងជីវប្រសិទ្ធភាពនៃថ្នាំកសិកម្ម ឬជីកសិកម្ម តាមយថាប្រភេទថ្នាំកសិកម្មនីមួយៗ ។

៥ ការឆ្លងវគ្គអប់រំសមត្ថភាពវិជ្ជាជីវៈតាមករណីវគ្គនីមួយៗ ។

៦ ការទទួលស្គាល់សមត្ថភាពវិជ្ជាជីវៈរបស់បុគ្គលិកបច្ចេកទេសប្រចាំការ ការទទួលស្គាល់អ្នកស្រាវជ្រាវ ការទទួលស្គាល់កិច្ចប្រតិបត្តិរបស់មន្ទីរពិសោធន៍ថ្នាំកសិកម្ម ឬជីកសិកម្មតាមករណីនីមួយៗ ។

កម្រៃសេវាកម្មតាមប្រភេទនីមួយៗត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរួមរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ។

ជំពូកទី ៨

សុពលភាពផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយ

មាត្រា ៨៩.-

ថ្នាំកសិកម្ម ឬជីកសិកម្មគ្រប់ប្រភេទដែលអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើការនាំចូល នាំចេញ ឬធ្វើការលាយផ្សំក្នុងគោលបំណងធ្វើពាណិជ្ជកម្ម មានសុពលភាពផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយបាននៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា លុះត្រាតែផលិតផលទាំងនោះត្រូវបានឆ្លងកាត់ការត្រួតពិនិត្យដើមគ្រាលើការតម្រូវបមណ្ឌិយ ។

ប្រវត្តិបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលធ្វើការនាំចូលនាំចេញ ឬធ្វើការលាយផ្សំថ្នាំកសិកម្ម ឬជីកសិកម្មត្រូវធ្វើប្រតិវេទន៍ជូនក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទជាចាំបាច់ នៅមុនពេលដែលផលិតផលត្រូវបាននាំចូលនាំចេញ ឬត្រូវបានផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយ ។

មាត្រា ៩០.-

នៅពេលថ្នាំកសិកម្ម ឬជីកសិកម្មនាំចូលមកដល់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា អនុលោមតាមលិខិតប្រតិវេទន៍របស់អ្នកកាន់កាប់លិខិតអនុញ្ញាតនាំចូល មន្ត្រីអធិការកិច្ចមានសមត្ថកិច្ចរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ មានសិទ្ធិធ្វើការត្រួតពិនិត្យដើមគ្រា ។

ការត្រួតពិនិត្យដើមគ្រាលើថ្នាំកសិកម្ម ឬជីកសិកម្មដែលធ្វើការលាយផ្សំ ឬការវេចខ្ចប់ជាថ្មីដើម្បីផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឬដើម្បីនាំចេញពីព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវ

បានអនុវត្តនៅពេលដែលម្ចាស់ផលិតផលធ្វើប្រតិវេទន៍ជូនក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ មុនពេលធ្វើការផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយ ឬមុនពេលធ្វើការនាំចេញ ។

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ មានសិទ្ធិចាត់មន្ត្រីអធិការកិច្ចធ្វើការត្រួតពិនិត្យលើ រាល់ប្រតិបត្តិការនាំចូលនាំចេញ ប្រតិបត្តិការលាយផ្សំ ឬវេចខ្ចប់ជាថ្មីនូវថ្នាំកសិកម្ម ឬជីកសិកម្ម នៅ ពេលចាំបាច់ ។

មាត្រា ៩១.-

រាល់សំណាករបស់ថ្នាំកសិកម្ម ឬជីកសិកម្មដែលត្រូវធ្វើការត្រួតពិនិត្យដើមគ្រា ត្រូវបានដក យកដោយមន្ត្រីអធិការកិច្ចមានសមត្ថកិច្ចរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ដើម្បីធ្វើ វិភាគផ្ទៀងផ្ទាត់បមាណីយដើម និងត្រួតពិនិត្យលើរាល់ការបំពេញការតម្រូវបមាណីយដែលបានអះ អាងនៅពេលស្នើសុំការចុះបញ្ជី ។

មាត្រា ៩២.-

នីតិវិធីនៃការត្រួតពិនិត្យដើមគ្រា និងការផ្តល់សុពលភាពផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយថ្នាំកសិកម្ម និងជី កសិកម្ម ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

ជំពូកទី ៩

អធិការកិច្ចថ្នាំកសិកម្ម និងជីកសិកម្ម

មាត្រា ៩៣.-

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ត្រូវចាត់តាំងមន្ត្រីអធិការកិច្ចថ្នាំកសិកម្ម និង ជីកសិកម្មដើម្បីតាមដាន ស្រាវជ្រាវ ត្រួតពិនិត្យ និងជំរុញការអនុវត្តច្បាប់នេះ ។

- មន្ត្រីអធិការកិច្ចថ្នាំកសិកម្ម និងជីកសិកម្ម មានភារកិច្ច និងសិទ្ធិដូចខាងក្រោម :
- ធ្វើការត្រួតពិនិត្យដើមគ្រាលើថ្នាំកសិកម្ម និងជីកសិកម្មនៅមុនពេលផ្តល់សុពលភាព ផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដោយអនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិ និងនីតិវិធីនៃច្បាប់នេះ
  - តាមដាន ស្រាវជ្រាវ និងត្រួតពិនិត្យជាប្រចាំលើរាល់សកម្មភាពនៅគ្រប់គ្រឹះស្ថានពាក់ ព័ន្ធនឹងពាណិជ្ជកម្មថ្នាំកសិកម្ម និងជីកសិកម្មគ្រប់ប្រភេទ
  - ត្រួតពិនិត្យការដឹកជញ្ជូនថ្នាំកសិកម្ម និងជីកសិកម្មគ្រប់ប្រភេទ
  - តម្រូវឲ្យពាណិជ្ជករថ្នាំកសិកម្ម និងជីកសិកម្មផ្តល់ព័ត៌មាន និងបង្ហាញលិខិតអនុញ្ញាត វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់បញ្ជីកា ឬឯកសារដែលពាក់ព័ន្ធក្នុងសកម្មភាពពាណិជ្ជកម្មរបស់ខ្លួន

- ចាត់វិធានការហាមឃាត់ជាបណ្តោះអាសន្នចំពោះការផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយ ឬការចរាចរ លើទីផ្សារនូវប្រភេទថ្នាំកសិកម្មនិងជីកសិកម្មទាំងឡាយណាដែលបានស្រាវជ្រាវ ឃើញកសាងបង្ក ហានិភ័យក្នុងផលិតកម្មកសិកម្ម ឬបង្កគ្រោះថ្នាក់ចំពោះសុខភាពមនុស្ស សត្វ និងបរិស្ថាន
- ដកយកសំណាកថ្នាំកសិកម្ម ឬជីកសិកម្មដែលជាកម្មវត្ថុនៃការត្រួតពិនិត្យ និងការធ្វើ វិភាគផ្ទៀងផ្ទាត់បមាណីយ
- ដកហូតជាបណ្តោះអាសន្ននូវលិខិតអនុញ្ញាត វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់បញ្ជីកា ឬឯកសារ ដែលពាក់ព័ន្ធ ក្នុងករណីដែលអ្នកកាន់កាប់លិខិតអនុញ្ញាតនោះប្រព្រឹត្តល្មើសនឹងច្បាប់នេះ
- ចាប់យកវត្ថុតាង និងបិទស្លាកបោះត្រាលើវត្ថុតាង
- បំពេញភារកិច្ចផ្សេងទៀតតាមការប្រគល់ជូនរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

មាត្រា ៩៤.-

មន្ត្រីអធិការកិច្ចថ្នាំកសិកម្ម និងជីកសិកម្មទទួលនីតិសម្បទាឲ្យពិនិត្យបទល្មើសដែលមានចែង ក្នុងច្បាប់នេះ ស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។

បែបបទ និងនីតិវិធីនៃការផ្តល់នីតិសម្បទាចំពោះមន្ត្រីអធិការកិច្ចថ្នាំកសិកម្ម និងជីកសិកម្ម ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរួមរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ និងរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ ។

មាត្រា ៩៥.-

រាល់ប្រតិបត្តិការរបស់មន្ត្រីអធិការកិច្ចថ្នាំកសិកម្ម និងជីកសិកម្មក្នុងការពិនិត្យបទល្មើស ត្រូវ អនុវត្តតាមក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

មន្ត្រីអធិការកិច្ចថ្នាំកសិកម្ម និងជីកសិកម្មមានសមត្ថកិច្ច អាចស្នើសុំជំនួយពីអាជ្ញាធរដែនដី គ្រប់ថ្នាក់ និងអង្គភាពប្រដាប់អាវុធ ឬអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចដែលពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត ដើម្បីចូលរួម បង្ក្រាបបទល្មើសដែលមានចែងក្នុងច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ៩៦.-

មន្ត្រីអធិការកិច្ចថ្នាំកសិកម្ម និងជីកសិកម្មត្រូវមានឯកសណ្ឋាន សញ្ញាសម្គាល់ និងសញ្ញាស័ក្តិ ។ នៅពេលប្រតិបត្តិការអនុវត្តច្បាប់ មន្ត្រីអធិការកិច្ចថ្នាំកសិកម្ម និងជីកសិកម្មត្រូវមានលិខិតបញ្ជា បេសកកម្ម ។

ឯកសណ្ឋាន សញ្ញាសម្គាល់ និងសញ្ញាស័ក្តិរបស់មន្ត្រីអធិការកិច្ចថ្នាំកសិកម្ម និងជីកសិកម្ម ត្រូវតែមានដូចខាងក្រោម៖

ជំពូកទី ១០
ទោសប្បញ្ញត្តិ

មាត្រា ១០១.-

ទណ្ឌកម្មក្នុងច្បាប់នេះរួមមាន : ការព្រមានជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ការដកហូតឬការល្អិត
វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់បញ្ជីកា និងលិខិតអនុញ្ញាតគ្រប់ប្រភេទ ការពិន័យអន្តរការណ៍ ទោសពិន័យជា
ប្រាក់ និងទោសដាក់ពន្ធនាគារ ។

មាត្រា ១០២.-

ការព្រមានជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ការដកហូតឬការល្អិតវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់បញ្ជីកា និងលិខិត
អនុញ្ញាតគ្រប់ប្រភេទ ជាសមត្ថកិច្ចរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។
ការពិន័យអន្តរការណ៍ ជាសមត្ថកិច្ចរបស់មន្ត្រីអធិការកិច្ចថ្នាក់កសិកម្ម និងជីកសិកម្ម ។

មាត្រា ១០៣.-

មន្ត្រីអធិការកិច្ចថ្នាក់កសិកម្ម និងជីកសិកម្មមានសិទ្ធិពិន័យអន្តរការណ៍លើបទល្មើស ដូចមាន
ចែងក្នុងមាត្រា ១០៦ មាត្រា ១០៧ និងមាត្រា ១០៨ នៃច្បាប់នេះ ។

ការពិន័យអន្តរការណ៍អាចអនុវត្តបានក្នុងករណីជនល្មើសសារភាពកំហុស និងយល់ព្រមបង់
ប្រាក់ពិន័យអន្តរការណ៍ស្របតាមទោសប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ ។ ការបង់ប្រាក់ពិន័យអន្តរការណ៍នាំឲ្យ
រំលត់បណ្តឹងអាជ្ញា ។

ក្នុងករណីជនល្មើសមិនព្រមបង់ប្រាក់ពិន័យអន្តរការណ៍ មន្ត្រីអធិការកិច្ចថ្នាក់កសិកម្ម និងជី
កសិកម្មមានសមត្ថកិច្ចត្រូវចងក្រងសំណុំរឿងនៃបទល្មើសដើម្បីបញ្ជូនទៅតុលាការតាមនីតិវិធី ។

ក្នុងករណីដែលមិនស្គាល់អត្តសញ្ញាណរបស់ជនល្មើស មន្ត្រីអធិការកិច្ចថ្នាក់កសិកម្ម និងជី
កសិកម្ម ត្រូវស្នើសុំព្រះរាជអាជ្ញាមានសមត្ថកិច្ច ដើម្បីរឹបអូសវត្ថុតាងនៃបទល្មើសជាសម្បត្តិរដ្ឋ ។ ជន
ដែលមានប្រយោជន៍ពាក់ព័ន្ធមានសិទ្ធិប្តឹងតវ៉ាចំពោះសេចក្តីសម្រេចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាទៅតុលាការ
រដ្ឋប្បវេណី ។

នីតិវិធី និងសិទ្ធិពិន័យអន្តរការណ៍លើបទល្មើសដែលមានចែងក្នុងច្បាប់នេះ ត្រូវកំណត់ដោយ
ប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

មាត្រា ១០៤.-

ប្រាក់ពិន័យអន្តរការណ៍ ប្រាក់ពិន័យតាមសាលក្រម ឬសាលដីការបស់តុលាការ ឬប្រាក់បានមកពីលក់វត្ថុតាំងដែលតុលាការសម្រេចរឹបអូសជាសម្បត្តិរដ្ឋ ត្រូវបង់ចូលថវិកាជាតិ ។ រាជរដ្ឋាភិបាលអាចសម្រេចផ្តល់រង្វាន់លើកទឹកចិត្តដល់មន្ត្រីដែលបានចូលរួម ក្នុងករណីបង្ក្រាបបទល្មើសជាក់លាក់ណាមួយដែលមានចែងក្នុងច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ១០៥.-

ត្រូវទទួលការព្រមានជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ល្អ ឬដកហូតវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់បញ្ជីកា ឬលិខិតអនុញ្ញាតពាក់ព័ន្ធ ចំពោះបុគ្គលណាដែលប្រព្រឹត្តអំពើណាមួយក្នុងចំណោមអំពើដូចខាងក្រោម :

- ១- មិនធ្វើរបាយការណ៍ជូនក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ នូវគ្រោះថ្នាក់ ឬផលប៉ះពាល់ដែលបង្កដោយថ្នាក់កសិកម្ម ដែលក្រុមហ៊ុនសាមីបានកាន់កាប់បញ្ជីកា ។
- ២- ក្រុមហ៊ុនថ្នាក់កសិកម្ម ឬម្ចាស់កសិដ្ឋាន ដែលមិនបានផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលអំពីវិធានសុវត្ថិភាព ការបំពាក់ឧបករណ៍ការពារសុវត្ថិភាពថ្នាក់កសិកម្ម និងការអនុវត្តកម្មវិធីត្រួតពិនិត្យ និងថែទាំសុខភាពកម្មករនិយោជិតរបស់ខ្លួន ។
- ៣- ធ្វើពាណិជ្ជកម្មថ្នាក់កសិកម្ម ឬដឹកសិកម្ម ដោយផ្សាយពាណិជ្ជកម្មផ្ទុយនឹងវិធាន និងបទដៀសវាងសម្រាប់ការផ្សាយពាណិជ្ជកម្ម ដែលកំណត់ក្នុងមាត្រា ៧៧ និងមាត្រា ៧៨ នៃច្បាប់នេះ ។
- ៤- ផ្ទេរសិទ្ធិកាន់កាប់វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់បញ្ជីកា ឬលិខិតអនុញ្ញាតពាក់ព័ន្ធក្នុងពាណិជ្ជកម្មថ្នាក់កសិកម្ម ឬដឹកសិកម្ម ទៅឲ្យតតិយជនដោយគ្មានការយល់ព្រមជាមុនពីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។
- ៥- ធ្វើការបោះចោលសំណល់ប្រើប្រាស់ថ្នាក់កសិកម្ម និងសំបកវេចខ្ចប់ថ្នាក់កសិកម្ម ល្មើសនឹងវិធានដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៤៣ នៃច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ១០៦.-

ត្រូវទទួលពិន័យអន្តរការណ៍ជាប្រាក់ចំនួនពី ១.០០០.០០០ (មួយលាន) រៀល ទៅ ៥.០០០.០០០ (ប្រាំលាន) រៀល ចំពោះបុគ្គលណាដែលប្រព្រឹត្តអំពើណាមួយក្នុងចំណោមអំពើដូចខាងក្រោម :

- ១- ធ្វើការលក់ដុលក់រាយថ្នាក់កសិកម្ម ឬដឹកសិកម្មគ្រប់ប្រភេទ ដោយគ្មានលិខិតអនុញ្ញាតស្របតាមច្បាប់នេះ ។

២- ធ្វើការលក់ដុំលក់រាយថ្នាំកសិកម្ម ឬដឹកសិកម្មដោយគ្មានបញ្ជីប្រភេទថ្នាំកសិកម្ម ឬ ដឹកសិកម្ម ដែលស្នើសុំលក់ និងគ្មានសក្ខីបត្របញ្ជាក់ប្រភពក្រុមហ៊ុនដែលផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយដល់គ្រឹះស្ថានលក់ដុំលក់រាយរបស់ខ្លួន ។

៣- ធ្វើការផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយថ្នាំកសិកម្ម និងដឹកសិកម្ម ដល់គ្រឹះស្ថានលក់ដុំលក់រាយ ឬសាខាចំណុះ ដែលគ្មានលិខិតអនុញ្ញាតលក់ដុំលក់រាយស្របតាមច្បាប់នេះ ។

៤- ធ្វើការផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយថ្នាំកសិកម្ម ឬដឹកសិកម្មដោយគ្មានកិច្ចសន្យាធ្វើជាអ្នកផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយ ឬជាសាខារបស់ក្រុមហ៊ុនដែលនាំចូល លាយផ្សំ ឬវេចខ្ចប់ជាថ្មីដែលកាន់កាប់លិខិតអនុញ្ញាតស្របតាមច្បាប់នេះ ។

៥- គ្មានបុគ្គលិកបច្ចេកទេសប្រចាំការទទួលខុសត្រូវក្នុងក្រុមហ៊ុនដែលធ្វើការនាំចូលនាំចេញ ការលាយផ្សំ និងការវេចខ្ចប់ជាថ្មីនូវថ្នាំកសិកម្ម និងដឹកសិកម្ម ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៨៦ នៃច្បាប់នេះ ។

៦- មិនអនុវត្តលក្ខខណ្ឌ បទបញ្ជា និងរយៈពេលសុពលភាព ដែលកំណត់នៅក្នុងលិខិតអនុញ្ញាត ឬវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់បញ្ជីគ្រប់ប្រភេទក្នុងពាណិជ្ជកម្មថ្នាំកសិកម្ម ឬដឹកសិកម្ម ។

៧- គ្មានកំណត់ត្រាព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធនឹងប្រតិបត្តិការនៃការនាំចូលនាំចេញ ការលាយផ្សំ ការវេចខ្ចប់ជាថ្មី ការធ្វើសន្និធិថ្នាំកសិកម្ម ឬដឹកសិកម្ម និងក្នុងការធ្វើសេវាកម្មកម្ចាត់សមាសភាពចង្រៃ ។

៨- មិនធ្វើប្រតិវេទន៍ជូនក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ដើម្បីធ្វើការត្រួតពិនិត្យដើមគ្រាប់ពោះថ្នាំកសិកម្ម និងដឹកសិកម្មដែលធ្វើការនាំចូលនាំចេញ ឬធ្វើការលាយផ្សំនៅមុនពេលធ្វើការផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយ ។

៩- មិនអនុវត្តកាតព្វកិច្ចជាពាណិជ្ជករថ្នាំកសិកម្ម និងដឹកសិកម្ម ដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី ២ មាត្រា ៨២ នៃច្បាប់នេះ ។

១០- ប្រព្រឹត្តល្មើសនឹងបទហាមឃាត់ណាមួយក្នុងការប្រើប្រាស់ថ្នាំកសិកម្មដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៤៩ នៃច្បាប់នេះ ។

១១- ធ្លាប់បានទទួលទណ្ឌកម្មដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ១០៥ នៃច្បាប់នេះ ។
ក្នុងករណីមិនរាងចាលត្រូវពិន័យអន្តរការណ៍ទ្វេដង ឬត្រូវចងក្រងសំណុំរឿងបញ្ជូនទៅតុលាការ ។

មាត្រា ១០៧.-

ត្រូវទទួលបាននិយមន័យអន្តរការណ៍ជាប្រាក់ចំនួនពី ៥.០០០.០០០ (ប្រាំលាន) រៀល ទៅ ១០.០០០.០០០ (ដប់លាន) រៀល ចំពោះបុគ្គលណាដែលប្រព្រឹត្តអំពើណាមួយក្នុងពាណិជ្ជកម្មជីកសិកម្ម ក្នុងចំណោមអំពើដូចខាងក្រោម :

១- មិនអនុវត្តការតម្រូវបមណីយសម្រាប់សំបកវេចខ្ចប់ និងស្លាកសញ្ញាព័ត៌មានជាភាសាខ្មែរសម្រាប់ជីកសិកម្មគ្រប់ប្រភេទ ។

២- ធ្វើការនាំចូលនាំចេញ ឬធ្វើការលាយផ្សំជីកសិកម្ម ដោយគ្មានវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់បញ្ជីកា ឬមិនបានធ្វើការចុះបញ្ជីជាថ្មីនូវជីកសិកម្មនោះស្របតាមច្បាប់នេះ ។

៣- ធ្វើការនាំចូលនាំចេញ ការលាយផ្សំ ការវេចខ្ចប់ជាថ្មី ការធ្វើសន្និធិជីកសិកម្មគ្រប់ប្រភេទ ដោយគ្មានលិខិតអនុញ្ញាត និងគ្មានវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ការចុះបញ្ជីឃ្លាំងសន្និធិជីកសិកម្មស្របតាមច្បាប់នេះ ។

៤- ធ្វើការនាំចូល ការលាយផ្សំ ឬការវេចខ្ចប់ជាថ្មីនូវជីកសិកម្មដើម្បីផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយ ដោយគ្មានឯកសារបញ្ជាក់ក្រុមហ៊ុន ឬសាខាដែលចុះកិច្ចសន្យាទទួលយកការផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយផលិតផលរបស់ខ្លួន ។

៥- ធ្វើពាណិជ្ជកម្មជីកសិកម្មដែលជាផលិតផលក្រោមបមណីយ ឬផុតសុពលភាពប្រើប្រាស់ដែលបានកំណត់លើស្លាកសញ្ញាព័ត៌មាន ។

៦- មិនអនុវត្តលក្ខខណ្ឌនៃការតម្រូវបមណីយនិងវិធានសុវត្ថិភាពសម្រាប់ប្រតិបត្តិការនៃការលាយផ្សំ ការវេចខ្ចប់ជាថ្មី ឬការធ្វើសន្និធិនូវជីកសិកម្មគ្រប់ប្រភេទ ។

៧- ធ្វើការផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយជីកសិកម្មគ្រប់ប្រភេទ ដោយគ្មានលិខិតអនុញ្ញាតផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយស្របតាមច្បាប់នេះ ។

៨- ជួល ឬប្រើសេវាកម្ម ឬធ្វើការដឹកជញ្ជូនដោយផ្ទាល់នូវជីកសិកម្មក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដោយល្មើសនឹងលក្ខខណ្ឌដែលកំណត់ក្នុងមាត្រា ៧១ នៃច្បាប់នេះ ។

៩- មិនព្រមបញ្ឈប់ការផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយជីកសិកម្ម ដែលក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ បានសម្រេចបញ្ឈប់ ឬផ្អាកជាបណ្តោះអាសន្នតាមនីតិវិធីនៃច្បាប់នេះ ។

១០- ជួល ឬប្រើសេវាកម្ម ឬធ្វើការផ្សាយពាណិជ្ជកម្មដោយផ្ទាល់អំពីជីកសិកម្មដែលគ្មានការយល់ព្រមលើការចុះបញ្ជី គ្មានការយល់ព្រមលើអត្ថបទផ្សាយពាណិជ្ជកម្មដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទជាមុន ឬល្មើសនឹងបទហាមឃាត់សម្រាប់ការផ្សាយពាណិជ្ជកម្មជីកសិកម្ម ដែលបានចែងក្នុងមាត្រា ៧៩ នៃច្បាប់នេះ ។

១១- ប្រព្រឹត្តលើសនឹងបទហាមឃាត់ណាមួយក្នុងការធ្វើពាណិជ្ជកម្មជីកសិកម្មដូចមាន ចែងក្នុងចំណុចទី ៣ និងទី ៤ មាត្រា ៧៤ នៃច្បាប់នេះ ។

ក្នុងករណីមិនរាងចាលត្រូវពិន័យអន្តរការណ៍ទ្វេដង ឬត្រូវចងក្រងសំណុំរឿងបញ្ជូនទៅតុលាការ ។

មាត្រា ១០៨.-

ត្រូវទទួលពិន័យអន្តរការណ៍ជាប្រាក់ចំនួនពី ១០.០០០.០០០ (ដប់លាន) រៀល ទៅ ១៥.០០០.០០០ (ដប់ប្រាំលាន) រៀល ចំពោះបុគ្គលណាដែលប្រព្រឹត្តអំពើណាមួយក្នុងពាណិជ្ជកម្ម ថ្នាក់សិកម្ម ក្នុងចំណោមអំពើដូចខាងក្រោម :

- ១- មិនអនុវត្តការតម្រូវបមណីយសម្រាប់សំបកវេចខ្ចប់ និងស្លាកសញ្ញាព័ត៌មានជា ភាសាខ្មែរសម្រាប់ថ្នាក់សិកម្មគ្រប់ប្រភេទ ។
- ២- ធ្វើការនាំចូលនាំចេញ ឬធ្វើការលាយផ្សំថ្នាក់សិកម្ម ដោយគ្មានវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ បញ្ជីកា ឬមិនបានធ្វើការចុះបញ្ជីជាថ្មីនូវថ្នាក់សិកម្មនោះស្របតាមច្បាប់នេះ ។
- ៣- ធ្វើការនាំចូលនាំចេញ ការលាយផ្សំ ការវេចខ្ចប់ជាថ្មី ការធ្វើសន្និធិថ្នាក់សិកម្មគ្រប់ ប្រភេទ ដោយគ្មានលិខិតអនុញ្ញាត និងគ្មានវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ការចុះបញ្ជីឃ្លាំងសន្និធិថ្នាក់សិកម្ម ស្របតាមច្បាប់នេះ ។
- ៤- ធ្វើការនាំចូល ការលាយផ្សំ ឬការវេចខ្ចប់ជាថ្មីនូវថ្នាក់សិកម្មដើម្បីផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយ ដោយគ្មានឯកសារបញ្ជាក់ក្រុមហ៊ុន ឬសាខាដែលចុះកិច្ចសន្យាទទួលយកការផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយផលិត- ផលរបស់ខ្លួន ។
- ៥- ធ្វើពាណិជ្ជកម្មថ្នាក់សិកម្មដែលជាផលិតផលក្រោមបមណីយ ឬផុតសុពលភាព ប្រើប្រាស់ដែលបានកំណត់លើស្លាកសញ្ញាព័ត៌មាន ។
- ៦- ធ្វើសេវាកម្មកម្ចាត់សមាសភាពចង្រៃដោយប្រើថ្នាក់សិកម្មគ្រប់ប្រភេទ ដែលគ្មាន លិខិតអនុញ្ញាតស្របតាមច្បាប់នេះ។
- ៧- មិនអនុវត្តលក្ខខណ្ឌនៃការតម្រូវបមណីយ និងវិធានសុវត្ថិភាពសម្រាប់ប្រតិបត្តិការ នៃការលាយផ្សំ ការវេចខ្ចប់ជាថ្មី ឬការធ្វើសន្និធិនូវថ្នាក់សិកម្មគ្រប់ប្រភេទ ឬការធ្វើសេវាកម្មកម្ចាត់ សមាសភាពចង្រៃ ។
- ៨- ធ្វើការផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយថ្នាក់សិកម្មគ្រប់ប្រភេទ ដោយគ្មានលិខិតអនុញ្ញាតស្រប តាមច្បាប់នេះ ។

៩- ជួល ឬប្រើសេវាកម្ម ឬធ្វើការដឹកជញ្ជូនដោយផ្ទាល់នូវថ្នាំកសិកម្មក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដោយគ្មានបណ្ណត្រាអាសន្នដឹកជញ្ជូន និងល្មើសនឹងលក្ខខណ្ឌដែលកំណត់ក្នុងមាត្រា ៣៧ នៃច្បាប់នេះ ។

១០- ជួល ឬប្រើសេវាកម្ម ឬធ្វើការដឹកជញ្ជូនដោយផ្ទាល់នូវថ្នាំកសិកម្មឆ្លងកាត់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដោយល្មើសនឹងលក្ខខណ្ឌដែលកំណត់ក្នុងមាត្រា ៣៩ នៃច្បាប់នេះ ។

១១- ជួល ឬប្រើសេវាកម្ម ឬធ្វើការផ្សាយពាណិជ្ជកម្មដោយផ្ទាល់អំពីថ្នាំកសិកម្មដែលគ្មានការយល់ព្រមលើការចុះបញ្ជី គ្មានការយល់ព្រមលើអត្ថបទផ្សាយដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទជាមុន ឬល្មើសនឹងបទហាមឃាត់សម្រាប់ការផ្សាយពាណិជ្ជកម្មថ្នាំកសិកម្មដូចបានចែងក្នុងមាត្រា ៧៩ នៃច្បាប់នេះ ។

១២- មិនព្រមបញ្ឈប់ការផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយថ្នាំកសិកម្ម ដែលក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ បានសម្រេចបញ្ឈប់ ឬផ្អាកជាបណ្តោះអាសន្ន តាមនីតិវិធីនៃច្បាប់នេះ ។

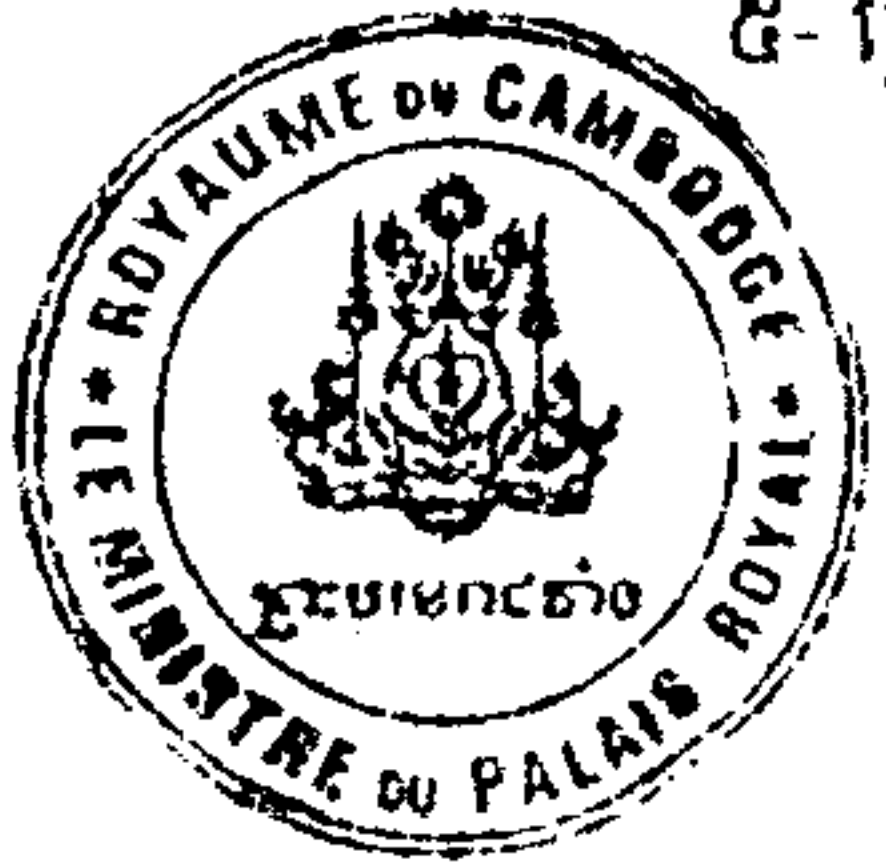
១៣- ប្រព្រឹត្តល្មើសនឹងបទហាមឃាត់ណាមួយដូចមានចែងក្នុងចំណុចទី ៣ ទី ៤ ទី ៥ ទី ៦ និងចំណុចទី ៧ មាត្រា ៥០ នៃច្បាប់នេះ ។

ក្នុងករណីមិនរាងចាលត្រូវពិន័យអន្តរការណ៍ទ្វេដង ឬត្រូវចងក្រងសំណុំរឿងបញ្ជូនទៅតុលាការ ។

មាត្រា ១០៩.-

ត្រូវផ្ដន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារពី ០១ (មួយ) ខែ ទៅ ០១ (មួយ) ឆ្នាំ និងត្រូវពិន័យជាប្រាក់ចំនួនពី ៥.០០០.០០០ (ប្រាំលាន) រៀល ទៅ ១០.០០០.០០០ (ដប់លាន) រៀល ចំពោះបុគ្គលណាដែលប្រព្រឹត្តអំពើណាមួយក្នុងពាណិជ្ជកម្មថ្នាំកសិកម្ម ឬដឹកសិកម្ម ក្នុងចំណោមអំពើដូចខាងក្រោម :

- ១- ក្លែងបន្លំស្លាកសញ្ញាព័ត៌មានជាភាសាខ្មែរ ឬប្រើស្លាកសញ្ញាព័ត៌មានជាភាសាបរទេស ។
- ២- ក្លែងបន្លំសំបកវេចខ្ចប់ ។
- ៣- ក្លែងបន្លំឈ្មោះទូទៅ ឬឈ្មោះពាណិជ្ជកម្ម ។
- ៤- ក្លែងបន្លំសមាសធាតុ ឬមានសមាសធាតុផ្សេងពីការអះអាងនៅពេលស្នើសុំការចុះបញ្ជី ឬជាផលិតផលក្រៅបម្រាណីយ ។
- ៥- ក្លែងបន្លំប្រភពដើម ។

៦- ក្លែងបន្លំព័ត៌មាន និងទិន្នន័យស្តីពីការតម្រូវបណ្តឹងនៅក្នុងសំណុំបែបបទសម្រាប់
ការស្នើសុំការចុះបញ្ជីថ្នាក់សិក្សាឬដឹកសិក្សា ឬការស្នើសុំលិខិតអនុញ្ញាត និងវិញ្ញាបនបត្រដែលពាក់
ព័ន្ធគ្រប់ប្រភេទ ។

មាត្រា ១១០.-

ត្រូវផ្ដន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារពី ០២ (ពីរ) ឆ្នាំ ទៅ ០៥ (ប្រាំ) ឆ្នាំ និងត្រូវពិន័យជាប្រាក់
ចំនួនពី ១០.០០០.០០០ (ដប់លាន) រៀល ទៅ ៥០.០០០.០០០ (ហាសិបលាន) រៀល ចំពោះ
បុគ្គលណាដែលប្រព្រឹត្តអំពើណាមួយក្នុងពាណិជ្ជកម្មថ្នាក់សិក្សា ឬដឹកសិក្សា ក្នុងចំណោមអំពើដូច
ខាងក្រោម :

១- ធ្វើការនាំចូលនាំចេញ ការលាយផ្សំ ការវេចខ្ចប់ជាថ្មី ការធ្វើសន្និធិ ការដឹកជញ្ជូន
ការផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយ ការលក់ដុលក់រាយ ឬការធ្វើសេវាកម្មកម្ចាត់សមាសភាពចង្រៃនូវថ្នាក់សិក្សាស្ថិត
ក្នុងចំណាត់ថ្នាក់ពុលខ្ពស់ដែលហាមឃាត់ក្នុងបញ្ជីថ្នាក់សិក្សានៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

២- ធ្វើការនាំចូលនាំចេញ ការលាយផ្សំ ការវេចខ្ចប់ជាថ្មី ការធ្វើសន្និធិ ការដឹកជញ្ជូន
ការផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយ ការលក់ដុលក់រាយនូវដឹកសិក្សាប្រភេទជំរុញការលូតលាស់របស់រុក្ខជាតិ ឬ
ដំណាំលើសកម្រិតខុសប្រក្រតី ឬលាយផ្សំសារធាតុដែលគ្រោះថ្នាក់ និងហាមឃាត់ ។

៣- ធ្វើការនាំចូលសំណល់ថ្នាក់សិក្សា សំបកវេចខ្ចប់ថ្នាក់សិក្សាដែលប្រើរួច ឬថ្នាក់
សិក្សាចាស់ ។

៤- ធ្វើពាណិជ្ជកម្មឬបោះចោលដឹកសិក្សាខូចគុណភាពដែលអាចនាំឲ្យមានគ្រោះថ្នាក់
ដល់សុខភាពមនុស្ស សត្វ និងបរិស្ថាន ។

៥- ធ្វើការបោះចោល ការកប់ចោល ការដុតចោល ការចាក់ចូល ឬការបង្ហូរចូលដោយ
ចេតនានូវសំណល់ថ្នាក់សិក្សា សំបកវេចខ្ចប់ថ្នាក់សិក្សា ឬថ្នាក់សិក្សាចាស់ទៅក្នុងប្រភពទឹក ឬក្នុង
មជ្ឈដ្ឋានផ្សេងទៀតផ្ទុយនឹងបទប្បញ្ញត្តិហាមឃាត់នៃច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ១១១.-

ត្រូវផ្ដន្ទាទោសតាមក្រមព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ចំពោះបុគ្គលទាំងឡាយណា
ដែលប្រព្រឹត្តអំពើណាមួយក្នុងពាណិជ្ជកម្មថ្នាក់សិក្សា ឬដឹកសិក្សា ក្នុងចំណោមអំពើដូចខាងក្រោម :

១- ក្លែងលេខបញ្ជីកាថ្នាក់សិក្សា ឬដឹកសិក្សា ដែលចេញដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខា
ប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

២- ក្លែងលទ្ធផលវិភាគ ឬក្លែងលទ្ធផលសាកល្បងជីវប្រសិទ្ធិភាពនៃថ្នាំកសិកម្ម ឬជីកសិកម្ម ។

៣- ក្លែងលិខិតអនុញ្ញាត ឬវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់បញ្ជីកាក្នុងការធ្វើពាណិជ្ជកម្មថ្នាំកសិកម្ម ឬជីកសិកម្ម។

៤- សម្មតតំរាមចំពោះមន្ត្រីមានសមត្ថកិច្ចនៅក្នុងពេលបំពេញភារកិច្ច ឬក្នុងប្រតិបត្តិការអធិការកិច្ចនិងអនុវត្តច្បាប់ ។

៥- លាក់បំបាំងវត្ថុតាងនៃបទល្មើស និងភស្តុតាងផ្សេងទៀត ដែលត្រូវឃាត់ទុកជាបណ្តោះអាសន្ន ឬត្រូវរឹបអូស ។

៦- ប្រព្រឹត្តល្មើសនឹងចំណុចទី ៥ មាត្រា ៧៤ នៃច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ១១២.-

នីតិបុគ្គលអាចប្រកាសថាត្រូវទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌតាមលក្ខខណ្ឌដែលមានចែងក្នុងមាត្រា ៤២ ស្តីពីការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌរបស់នីតិបុគ្គលនៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ចំពោះបទល្មើសនៃមាត្រា ១០៩ មាត្រា ១១០ និងមាត្រា ១១១ នៃច្បាប់នេះ។

នីតិបុគ្គលត្រូវពិន័យជាប្រាក់ពី ១០.០០០.០០០ (ដប់លាន) រៀល ទៅ ៥០.០០០.០០០ (ហាសិបលាន) រៀល ព្រមទាំងទោសបន្ថែមណាមួយ ឬច្រើន ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ១៦៨ ស្តីពីទោសបន្ថែមអនុវត្តចំពោះនីតិបុគ្គលនៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ។

មាត្រា ១១៣.-

បុគ្គលដែលប្រព្រឹត្តបទល្មើសដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ១០៦ មាត្រា ១០៧ មាត្រា ១០៨ មាត្រា ១០៩ មាត្រា ១១០ មាត្រា ១១១ និងមាត្រា ១១២ នៃច្បាប់នេះ ត្រូវបានដកហូត ឬលុបចោលដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ នូវវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់បញ្ជីកា និងលិខិតអនុញ្ញាតគ្រប់ប្រភេទដែលពាក់ព័ន្ធ ។

ក្នុងករណីបទល្មើសបណ្តាលឲ្យមានផលប៉ះពាល់ ឬមានគ្រោះថ្នាក់ដល់បរិស្ថាន ឬខូចខាតសម្បត្តិសាធារណៈ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ មានសិទ្ធិធ្វើបណ្តឹងទាមទារសំណងចំពោះបុគ្គលដែលប្រព្រឹត្តបទល្មើស ។ ផលប៉ះពាល់ត្រូវវាយតម្លៃដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ឬត្រូវមានការចូលរួមវាយតម្លៃដោយតំណាងអន្តរក្រសួងពាក់ព័ន្ធតាមសំណើរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

មាត្រា ១១៤.-

វត្តតាំងនៃបទល្មើសដែលមានចែងក្នុងច្បាប់នេះរួមមាន : ថ្នាក់សិកម្ម ឬដឹកសិកម្មដែលជាវត្តតាំងពិតប្រាកដនៃបទល្មើស និងឧបករណ៍ជំនួយដែលជាសម្ភារបរិក្ខារ និងមធ្យោបាយដែលប្រើប្រាស់ក្នុងការប្រព្រឹត្តបទល្មើស ។

ការសម្រេចអំពីវត្តតាំងដែលចាប់យក ត្រូវអនុលោមតាមក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។

មាត្រា ១១៥.-

ចំពោះបទល្មើសដែលមានចែងក្នុងមាត្រា ១០៦ មាត្រា ១០៧ និងមាត្រា ១០៨ ដែលសំណុំរឿង បានបញ្ជូនមកតុលាការ និងបទល្មើសដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ១០៩ មាត្រា ១១០ និងមាត្រា ១១១ នៃច្បាប់នេះ ទោសបន្ថែមដូចតទៅនេះអាចត្រូវបានប្រកាស :

- ១- ហាមឃាត់ការប្រកបមុខរបរដែលពាក់ព័ន្ធនឹងថ្នាក់សិកម្ម ឬដឹកសិកម្មជាស្ថាពរ ឬសម្រាប់រយៈពេល ០៥ (ប្រាំ) ឆ្នាំយ៉ាងច្រើន ។
- ២- រឹបអូសវត្តតាំងនៃបទល្មើស ។
- ៣- បិទគ្រឹះស្ថានដែលប្រើប្រាស់ដើម្បីត្រៀម ឬប្រព្រឹត្តបទល្មើស ។
- ៤- ផ្សាយសេចក្តីសម្រេចផ្តន្ទាទោសនៅក្នុងសារព័ត៌មាន ។

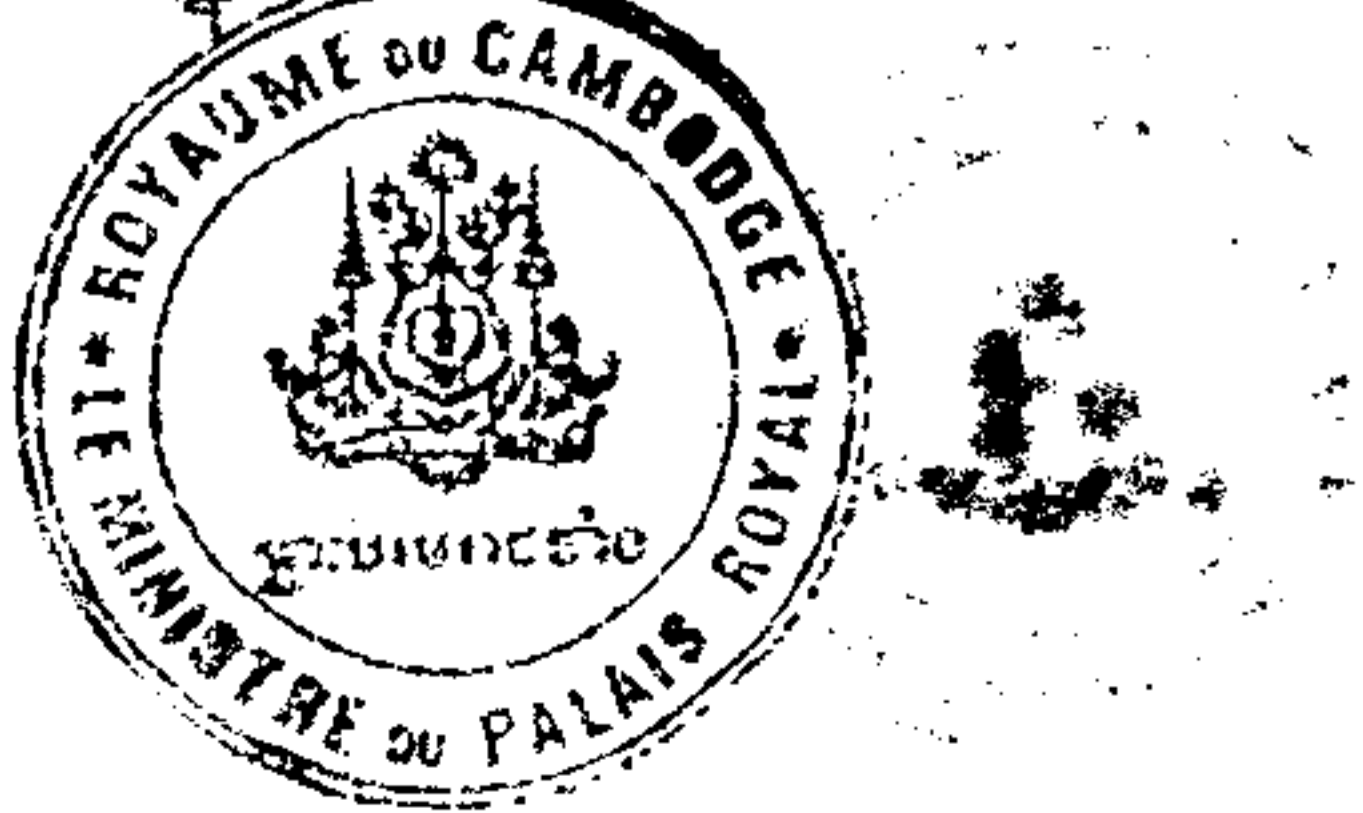
មាត្រា ១១៦.-

មន្ត្រីមានសមត្ថកិច្ចណាដែលរំលោភលើសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន ឬប្រើសិទ្ធិអំណាចរារាំងការអនុវត្តច្បាប់នេះ ត្រូវទទួលទណ្ឌកម្មខាងវិន័យរដ្ឋបាលតាមច្បាប់ជាធរមាន ដោយពុំទាន់គិតដល់ទោសព្រហ្មទណ្ឌផ្សេងទៀតដែលពាក់ព័ន្ធ ។

**ជំពូកទី ១១
អនុប្បញ្ញត្តិ**

មាត្រា ១១៧.-

រូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលធ្វើពាណិជ្ជកម្មថ្នាក់សិកម្ម ឬដឹកសិកម្មមគ្រប់ប្រភេទ និងធ្វើសេវាកម្មកម្ចាត់សមាសភាពចង្រៃ ដែលកំពុងដំណើរការក្រោមលិខិតអនុញ្ញាតណាមួយនៅមុនពេលដែលច្បាប់នេះចូលជាធរមាន ត្រូវបំពេញសំណុំបែបបទស្នើសុំលិខិតអនុញ្ញាតឡើងវិញ និងស្នើសុំការចុះបញ្ជីជាថ្មី ដោយអនុលោមតាមការតម្រូវបណ្តឹងដូចមានចែងក្នុងបទប្បញ្ញត្តិ និងនីតិវិធីនៃច្បាប់នេះ ក្នុងរយៈពេលមិនលើសពី ១២ (ដប់ពីរ) ខែ គិតចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទចូលជាធរមាននៃច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ១១៨.-

ប្រវត្តិបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលកាន់កាប់លិខិតអនុញ្ញាតសុពលភាពនៅមុនពេលច្បាប់នេះចូលជាធរមាន ហើយនៅសល់សន្និធិ ឬកំពុងតាំងលក់ថ្នាក់សិក្សា ឬជីកសិក្សាដែលមិនឆ្លើយតបតាមការតម្រូវបណ្តឹង ត្រូវបញ្ចប់ការផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយបន្តទៀតនៅក្នុងរយៈពេល ០៦ (ប្រាំមួយ) ខែ បន្ទាប់ពីកាលបរិច្ឆេទចូលជាធរមាននៃច្បាប់នេះ ។ ក្នុងរយៈពេលនេះ ថ្នាក់សិក្សា ឬជីកសិក្សាដែលមានស្លាកសញ្ញាព័ត៌មានជាភាសាបរទេសនៅលើសំបកវេចខ្ចប់ អាចប្រើបរិយាយបណ្តាព័ត៌មានជាភាសាខ្មែរជំនួសជាបណ្តោះអាសន្ន ។

**ជំពូកទី ១២
អវសានប្បញ្ញត្តិ**

មាត្រា ១១៩.-

បទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយណាដែលផ្ទុយនឹងច្បាប់នេះ ត្រូវទុកជានិរាករណ៍ ។

ធ្វើនៅព្រះបរមរាជវាំងថ្ងៃទី ១២ ខែ មករា ឆ្នាំ២០១២

**ព្រះហស្តលេខា និងព្រះរាជលញ្ឆករ
នរោត្តម សីហមុនី**

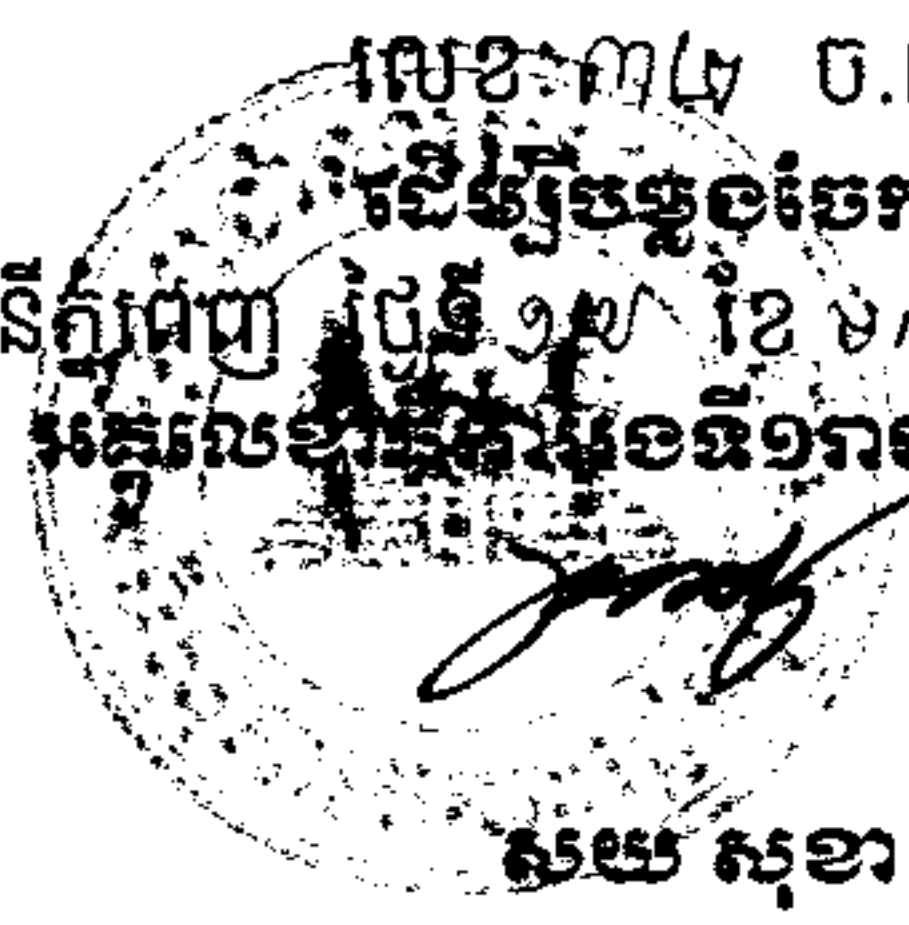
៣៧៧.១២០១-០៤២

បានយកសេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ
សូមឡាយព្រះហស្តលេខាព្រះមហាក្សត្រ
**នាយករដ្ឋមន្ត្រី
ហត្ថលេខា**

សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន

បានជម្រាបជូនសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
**ហត្ថលេខា
ចន្ទ សារុន**

លេខៈ ៣២ ច.ល
រដ្ឋមន្ត្រីបន្ទប់ចែក
រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១៧ ខែ មករា ឆ្នាំ២០១២
អគ្គលេខាធិការបទពិបាករដ្ឋាភិបាល

សយ សុខា

49/56 A

**ឧបសម្ព័ន្ធនៃច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រង
ថ្នាំកសិកម្មនិងជីកសិកម្ម**

សទ្ទានុក្រម

- ១-ការចុះបញ្ជី** សំដៅដល់ដំណើរការវិភាគ ការសាកល្បងជីវប្រសិទ្ធភាព ការទទួលយកនូវឯកសារ
យថាប្រភេទបច្ចេកទេសនៃប្រភេទថ្នាំកសិកម្ម ឬជីកសិកម្មដែលស្នើសុំការចុះបញ្ជី ការវាយ
តម្លៃ និងការផ្តល់វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ការចុះបញ្ជី និងលេខបញ្ជីតាមដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខា
ប្រមាញ់ និងនេសាទ ចំពោះប្រភេទថ្នាំកសិកម្ម ឬជីកសិកម្មនោះ ដោយអនុលោមតាមបទប្ប-
ញ្ញា និងនីតិវិធីនៃច្បាប់នេះ ។ ការចុះបញ្ជីថ្នាំកសិកម្ម ឬជីកសិកម្មអាចអនុវត្តចំពោះផលិត-
ផល សារធាតុសកម្ម ឬវត្ថុធាតុដើមនៃថ្នាំកសិកម្ម ឬជីកសិកម្ម អាស្រ័យតាមការស្នើសុំសម្រាប់
គោលបំណងពាណិជ្ជកម្ម ឬធ្វើការលាយផ្សំ ។
- ២-ការតម្រូវបមណ្ឌិយ** សំដៅដល់កាតព្វកិច្ចដែលត្រូវបានកំណត់ជាផ្លូវការចំពោះរូបវន្តបុគ្គល
ឬនីតិបុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីអនុវត្តបមណ្ឌិយសម្រាប់ថ្នាំកសិកម្មនិងជីកសិកម្ម ដូចមាន
ចែងក្នុងច្បាប់នេះ ។
- ៣-ការប្រើប្រាស់ក្រៅគោលបំណងពាណិជ្ជកម្ម** សំដៅដល់ការប្រើប្រាស់ថ្នាំកសិកម្ម ឬជី
កសិកម្មក្នុងសកម្មភាពដូចជា : ការតាំងពិព័រណ៍ផ្លូវការ ការធ្វើអំណោយដល់សាធារណៈ
វិស័យសិក្សាធិការ វិស័យសុខាភិបាល ការស្រាវជ្រាវ ការប្រើប្រាស់ផ្ទាល់របស់កសិដ្ឋានទោះ
ឯកជន ឬរដ្ឋ និងសម្រាប់តម្រូវការផ្សេងទៀតដែលមិនមែនជាការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម ឬចរាចរណ៍
លើទីផ្សារ ។
- ៤-ការលាយផ្សំ** សំដៅដល់ប្រតិបត្តិការលាយចូលគ្នានូវសមាសធាតុ ឬវត្ថុធាតុដើម ដើម្បីទទួល
បានផលិតផល ឬជាទម្រង់ផ្សំនៃថ្នាំកសិកម្ម ឬជីកសិកម្មដែលអាចប្រើប្រាស់បាន និងមាន
ប្រសិទ្ធភាពឆ្លើយតបតាមការតម្រូវបមណ្ឌិយដូចមានចែងក្នុងច្បាប់នេះ ។
- ៥-ការវេចខ្ចប់ជាថ្មី** សំដៅដល់ការផ្ទេរថ្នាំកសិកម្ម ឬជីកសិកម្មពីសំបកវេចខ្ចប់ដើមទៅក្នុងសំបក
វេចខ្ចប់ថ្មីផ្សេងទៀតក្នុងគោលបំណងងាយផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយ និងប្រើប្រាស់ដោយមិនធ្វើការ
ផលិតផល ឬទម្រង់ផ្សំដើមនៃថ្នាំកសិកម្ម ឬជីកសិកម្ម ។

៦-**កម្រិតអនុគ្រោះ** សំដៅដល់កម្រិតអតិបរមានៃសំណល់ថ្នាំកសិកម្ម (MRL) ដែលស្ថិតនៅក្នុង ឬនៅលើកសិផល ផលិតផលស្បៀង ឬចំណីសត្វ (គិតជា mg សំណល់ថ្នាំកសិកម្មក្នុងមួយ គីឡូក្រាមផលិតផល) ដែលអនុញ្ញាត ឬទទួលស្គាល់ជាផ្លូវការ ។

៧-**កេរ្តិ៍ឈ្មោះ** សំដៅដល់ឈ្មោះសញ្ញាបត្រជំនាញកសិកម្មកម្រិតបរិញ្ញាបត្រដែលចេញដោយ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

៨-**ជីកសិកម្ម** សំដៅដល់អង្គធាតុដែលប្រើប្រាស់ក្នុងដី ឬលើរុក្ខជាតិដោយផ្តល់នូវសារធាតុចិញ្ចឹម មួយ ឬច្រើន ដើម្បីជំរុញនូវបណ្តារកម្មគីមីដែលជួយទ្រទ្រង់ និងធ្វើឱ្យប្រសើរដល់ការលូតលាស់ ឬទិន្នផលទាំងបរិមាណនិងគុណភាពនៃដំណាំ ។ សារធាតុចិញ្ចឹមរុក្ខជាតិរួមមាន :

- សារធាតុចិញ្ចឹមចម្បង : N, P, K
- សារធាតុចិញ្ចឹមបន្ទាប់បន្សំ : S, Ca, Mg ។ល។
- មីក្រូសារធាតុចិញ្ចឹម : ដែក(Fe) ម៉ង់កាណែស(Mn) ប៊ូរ(B) ម៉ូលីបដេន (Mo)

ទង់ដែង(Cu) សង់ស៊ី(Zn) ក្លរីន(Cl) កូបាល់(Co) ។ល។

ជីកសិកម្ម ត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ដូចជា :

- ១- ជីអសរីរាង្គ ឬជីគីមី (Inorganic fertilizer/chemical fertilizer) ។
- ២- ជីសរីរាង្គ (Organic fertilizer) ។
- ៣- ជីជីវសាស្ត្រ (Bio-fertilizer) ។
- ៤- ជីកែលំអគុណភាពដី (Soil conditioner) ។
- ៥- ជីវត្ថុធាតុដើម (Raw Materials) ។

៩-**ជីអសរីរាង្គ** សំដៅដល់ជីគីមីដែលមានសារធាតុចិញ្ចឹមចម្បង (NPK) និងផ្តល់ដោយសមាស ធាតុអសរីរាង្គ(រ៉ែ) ឬសមាសធាតុសំយោគ(គីមី) ដែលមានទម្រង់រឹងឬរាវ និងមានសារធាតុ ចិញ្ចឹមសំខាន់យ៉ាងតិចចំនួនមួយមុខ សារធាតុចិញ្ចឹមបន្ទាប់បន្សំ និងមីក្រូសារធាតុចិញ្ចឹម ។ ជីអសរីរាង្គធម្មតាសំដៅដល់ប្រភេទជីអសរីរាង្គមួយចំនួនដែលធ្លាប់បានចុះបញ្ជីនៅក្នុងព្រះ រាជាណាចក្រកម្ពុជាត្រូវបាននិយមប្រើប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងសុវត្ថិភាព ហើយដែល ត្រូវបានកំណត់បញ្ជីឈ្មោះដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

១០-**ជីសរីរាង្គ** សំដៅដល់ប្រភេទជីដែលមានប្រភពដើមពីផលិតផលរុក្ខជាតិ ឬសត្វដែលឆ្លងកាត់ ការបំបែកធាតុតាមរយៈដំណើរការជីវសាស្ត្រ គីមីសាស្ត្រ ឬដំណើរការផ្សេងទៀតដែលធ្វើឱ្យ ធាតុដើមប្រក្លាយដូចទម្រង់ដូចដី គ្មានភ្នាក់ងារចម្លងជំងឺ និងរក្សានូវសារធាតុសរីរាង្គមិន តិចជាង ២០% (Organic Matter "OM") និងអាចផ្តល់សារធាតុចិញ្ចឹមដល់រុក្ខជាតិ ឬដំណាំ ។

១១-នីតិវិធីសាស្ត្រ សំដៅដល់ប្រភេទជីកសិកម្មដែលក្នុងនោះមានសារធាតុសកម្មជីវសាស្ត្រជាមីក្រូសត្វកាយដែលអាចបង្ហា (Fixation) និងជំរុញសារធាតុសំខាន់ណាមួយដែលមានស្រាប់នៅ ក្នុងបរិយាកាស ឬដី ឬជំរុញការបំបែកធាតុសារធាតុសរីរាង្គនិងសំណល់រុក្ខជាតិ ឬសត្វ ដើម្បីបង្កើតបានជាសារធាតុចិញ្ចឹមសម្រាប់ទ្រទ្រង់ការលូតលាស់របស់រុក្ខជាតិ ឬដំណាំ ។

១២-នីតិវិធីប្រសិទ្ធភាព សំដៅដល់ទិន្នន័យដែលបានមកពីការសាកល្បងលើប្រភេទថ្នាំកសិកម្ម ឬជីកសិកម្ម ដែលបញ្ជាក់នូវប្រសិទ្ធភាពនៃសារធាតុសកម្មរបស់ប្រភេទថ្នាំកសិកម្ម ឬសារធាតុចិញ្ចឹមនៃជីកសិកម្មណាមួយជាក់លាក់ ។ ទិន្នន័យជីវប្រសិទ្ធភាពដែលអាចទទួលយកសម្រាប់បញ្ជីការពេញលេញនៃថ្នាំកសិកម្ម ឬជីកសិកម្មត្រូវបានកំណត់ដោយលទ្ធផលនៃការសាកល្បងនៅលើទីវាលពិសោធន៍ក្នុងមួយ ឬ ០២ (ពីរ) រដូវ នៅលើទីតាំងតំបន់តែមួយ ឬតំបន់ផ្សេងគ្នាសម្រាប់ប្រភេទ ឬក្រុមប្រភេទដំណាំជាក់លាក់ដោយអនុវត្តតាមពិធីសារបច្ចេកទេសដែលកំណត់ដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

១៣-ថ្នាំកសិកម្ម សំដៅដល់ផលិតផលដែលលាយផ្សំដោយសមាសធាតុផ្សំ ឬល្បាយនៃសារធាតុសកម្មនិងសារធាតុនិចល ដែលត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជាក្រុមថ្នាំកសិកម្មគីមី និងក្រុមថ្នាំកសិកម្មជីវសាស្ត្រ និងត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីបង្ក្រាបសមាសភាពចង្រៃរួមមាន ការការពារ ការកម្ចាត់ ការបំផ្លាញ ការទាក់ទាញ ការបណ្តេញ សត្វល្អិតចង្រៃ ប្រភេទតិណជាតិគ្មានប្រយោជន៍ និងធ្វើឲ្យធូរស្រាលជំងឺដំណាំដែលបង្កដោយផ្សិត បាក់តេរី ណេម៉ាតូត និងវីរុស ក្នុងគោលបំណងការពារផលដំណាំ ។ ថ្នាំកសិកម្មត្រូវបានរាប់បញ្ចូលផងដែរនូវសារធាតុគីមីកសិកម្មដែលជួយជំរុញ ឬសម្រួលដល់មុខងារ សរីរសាស្ត្ររបស់រុក្ខជាតិ ដូចជានិយ័តករការលូតលាស់ ឬជំរុញការលូតលាស់របស់ដំណាំ ការជម្រុះ ស្លឹក មែក ឬជាភ្នាក់ងារធ្វើឱ្យហោលនូវផ្លែឈើ ឬការពារការជ្រុះនូវផ្លែឈើចាស់ជិតដល់ដំណាក់កាល ទុំ ឬជាសារធាតុគីមីកសិកម្មដែលប្រើប្រាស់ចំពោះដំណាំនៅដំណាក់កាលមុន ឬក្រោយប្រមូលផល ។ ផ្អែកតាមមុខសញ្ញាប្រើប្រាស់ថ្នាំកសិកម្មត្រូវបានបែងចែកជាថ្នាំកសិកម្មសម្រាប់ផលិតកម្មកសិកម្ម ឬសួនដំណាំ (Agriculture /Home Garden pesticide) និងថ្នាំកសិកម្មលំនៅឋាន ឬសម្រាប់សុខភាពសាធារណៈ (Household / Public Health pesticide) ។

១៤-ថ្នាំកសិកម្មគ្រោះថ្នាក់ខ្ពស់ សំដៅដល់ប្រភេទថ្នាំកសិកម្មដែលមានលក្ខណៈដូចជា : មានភាពពុលស្រួចស្រាវ (Acute toxicity) រួមមានចំណាត់ថ្នាក់គ្រោះថ្នាក់ខ្ពស់បំផុត (Ia) និងគ្រោះថ្នាក់ខ្ពស់ (Ib) ដែលចាត់ថ្នាក់ដោយអង្គការសុខភាពពិភពលោក (WHO) មានផលប៉ះពាល់នៅពេលប្រឈមមានផលប៉ះពាល់ខ្ពស់ដល់បរិស្ថាន (ថ្នាំពុលក្នុងឧបសម្ព័ន្ធនៃសញ្ញា Stockholm) នាំមកនូវឧបទ្វីហេតុខ្ពស់និងមានផលប៉ះពាល់ត្រឡប់មក

លើសុខភាពមនុស្សសត្វ និងបរិស្ថាន (ថ្នាក់សិក្សាស្ថិតក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី ៣ នៃអនុសញ្ញា Rotterdam) ។

១៥-ថ្នាក់សិក្សាចាស់ សំដៅដល់ថ្នាក់សិក្សាដែលសល់សន្និធិរយៈពេលវែង ហួសសម័យ និងត្រូវបានហាមឃាត់នាពេលបច្ចុប្បន្នក្នុងការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម និងត្រូវគ្រប់គ្រងឲ្យមានសុវត្ថិភាព ។

១៦-ថ្នាក់សិក្សាប្រភេទថ្មី សំដៅដល់ថ្នាក់សិក្សាណាដែលមិនធ្លាប់បានទទួលការចុះបញ្ជីនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដែលមានសារធាតុសកម្មថ្មី ឬមានសារធាតុសកម្មថ្មីចម្រុះជាមួយសារធាតុសកម្ម ដែលធ្លាប់បានស្នើសុំការចុះបញ្ជីកន្លងមក ។

១៧-ថ្នាក់សិក្សាស្ថិតក្រោមលក្ខខណ្ឌ សំដៅដល់ថ្នាក់សិក្សាដែលការប្រើប្រាស់ទាំងអស់ ត្រូវបានហាមឃាត់ជាទូទៅ តាមរយៈប្រកាសរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ស្តីពីបញ្ជីថ្នាក់សិក្សានៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដើម្បីការពារសុខភាពមនុស្ស សត្វ និងបរិស្ថាន ប៉ុន្តែអាចអនុញ្ញាតចំពោះការប្រើប្រាស់ជាក់លាក់ណាមួយ ។ ត្រូវបានរាប់បញ្ចូលផងដែរនូវប្រភេទថ្នាក់សិក្សាទាំងឡាយដែលធ្លាប់ ឬកំពុងប្រើប្រាស់ ហើយត្រូវបានបដិសេធការអនុញ្ញាតឲ្យប្រើប្រាស់ដោយតម្រូវឲ្យដកហូតមកវិញពីចរាចរណ៍លើទីផ្សារក្នុងស្រុក ដោយផ្អែកតាមភស្តុតាងទិន្នន័យស្រាវជ្រាវច្បាស់លាស់ដែលបញ្ជាក់ថាការប្រើប្រាស់ប្រភេទថ្នាក់សិក្សានោះ ពិតជាធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់សុខភាពមនុស្ស សត្វ និងបរិស្ថាន ។

១៨-ថ្នាក់សិក្សាហាមឃាត់ សំដៅដល់ថ្នាក់សិក្សាដែលត្រូវបានហាមឃាត់ចំពោះគ្រប់ការប្រើប្រាស់តាមរយៈប្រកាសរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ស្តីពីបញ្ជីថ្នាក់សិក្សានៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដើម្បីការពារសុខភាពមនុស្ស សត្វ ឬបរិស្ថាន ។ ត្រូវបានរាប់បញ្ចូលផងដែរនូវប្រភេទថ្នាក់សិក្សាដែលត្រូវបានបដិសេធមិនឱ្យប្រើប្រាស់ដំបូង ឬថ្នាក់សិក្សាដែលបានដកហូតមកវិញពីចរាចរណ៍លើទីផ្សារក្នុងស្រុក ដោយផ្អែកតាមភស្តុតាងទិន្នន័យស្រាវជ្រាវច្បាស់លាស់បញ្ជាក់ថាការប្រើប្រាស់ប្រភេទថ្នាក់សិក្សានោះធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់សុខភាពមនុស្ស សត្វ និងបរិស្ថាន ។

១៩-នីតិវិធីនៃការយល់ព្រមផ្តល់ព័ត៌មានជាមុន សំដៅដល់នីតិវិធីអន្តរជាតិដែលកំណត់ក្នុងអនុសញ្ញារ៉ូម៉ាមស្តីពី "នីតិវិធីនៃការយល់ព្រមផ្តល់ព័ត៌មានជាមុនចំពោះសារធាតុគីមី និងថ្នាក់សិក្សាគ្រោះថ្នាក់នៅក្នុងពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិ" ដែលកំណត់កាតព្វកិច្ចទទួលខុសត្រូវរបស់បណ្តារដ្ឋភាគីនៅក្នុងពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិនូវសារធាតុគីមី និងថ្នាក់សិក្សាគ្រោះថ្នាក់ តាមរយៈការផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មាន ឬផ្តល់ព័ត៌មានជាមុននូវបទប្បញ្ញត្តិចុងក្រោយរបស់រដ្ឋភាគីដែលផ្តល់ព័ត៌មាននៅក្នុងប្រតិបត្តិការនាំចូល នាំចេញ និងការតម្រូវព័ត៌មានស្តីពីចលនាផ្ទៃក្នុងក្នុងប្រភេទសារធាតុគីមី និងថ្នាក់សិក្សាគ្រោះថ្នាក់ ដោយត្រូវមានការយល់ព្រមជា

មុនតាមរយៈសេចក្តីសម្រេចចិត្តរបស់រដ្ឋាភិបាល ក្រោមការសម្របសម្រួលរបស់លេខាធិការ ដ្ឋាននៃអនុសញ្ញា និងនីតិវិធីនៃអនុសញ្ញានេះ ។

២០-បញ្ជីការពេញលេញ សំដៅដល់ប្រភេទបញ្ជីកាសម្រាប់ថ្នាក់សិក្សា ឬជីកសិក្សា ក្នុងករណី ដែលអ្នកស្នើសុំការចុះបញ្ជីបានបំពេញតាមគ្រប់ការតម្រូវបម្រើបម្រាស់ រយៈពេលស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិ និងនីតិវិធីនៃច្បាប់នេះ ។

២១-បញ្ជីការបណ្តោះអាសន្ន ឬបញ្ជីការស្ថិតក្នុងលក្ខខណ្ឌ សំដៅដល់ប្រភេទបញ្ជីកាសម្រាប់ថ្នាក់សិក្សា ឬជីកសិក្សា ក្នុងករណីដែលអ្នកស្នើសុំការចុះបញ្ជីលើកដំបូងពុំទាន់មាន ទិន្នន័យពេញលេញ ហើយអ្នកស្នើសុំត្រូវភ្ជាប់ទៅនឹងលក្ខខណ្ឌដោយត្រូវផ្តល់នូវព័ត៌មាន និង បំពេញលក្ខខណ្ឌចាំបាច់បន្ថែមផ្សេងទៀតជាប្រយោជន៍ស្របតាមការតម្រូវបម្រើបម្រាស់ ។ បញ្ជីការ បណ្តោះអាសន្នអាចផ្ទេរទៅជាបញ្ជីការពេញលេញក្នុងរយៈពេលមួយឆ្នាំក្នុងករណីដែលបណ្តា លក្ខខណ្ឌ និងការតម្រូវទាំងឡាយត្រូវបានបំពេញគ្រប់គ្រាន់ ។

២២-បរិយាយ សំដៅដល់ប្រព័ន្ធបទបញ្ជី និងកម្រិត ឬរង្វាស់អប្បបរមាគំរូដែលកំណត់ជាផ្លូវការ សម្រាប់អនុវត្តនៅក្នុងការចុះបញ្ជី និងគ្រប់ប្រតិបត្តិការដែលពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងវដ្តនៃថ្នាក់សិក្សា ឬជីកសិក្សាគ្រប់ប្រភេទ ដើម្បីឆ្លើយតបចំពោះការធានាគុណភាព ប្រសិទ្ធភាព និងសុវត្ថិភាព ដូចមានចែងក្នុងច្បាប់នេះ ។

២៣-បរិយាយនានា សំដៅដល់កម្រិតសារធាតុសកម្មនៃថ្នាក់សិក្សា ឬកម្រិតសារធាតុចិញ្ចឹម របស់ជីកសិក្សា ដែលលទ្ធផលវិភាគផ្ទៀងផ្ទាត់ឡើងវិញត្រូវឆ្លើយតបតាមបម្រើបម្រាស់ដែល ចេញពីប្រភពដើមលាយផ្សំ ឬដែលបានអះអាងដោយអ្នកលាយផ្សំ ឬអ្នកនាំចូលនៅក្នុង ដំណើរការនៃការចុះបញ្ជី។

២៤-ផលិតផលក្លែងបន្លំ សំដៅដល់ថ្នាក់សិក្សា ឬជីកសិក្សាដែលគ្មានរូបមន្តច្បាស់លាស់ មាន កម្រិតសារធាតុចិញ្ចឹម ឬសមាសធាតុមិនត្រឹមត្រូវតាមបម្រើបម្រាស់ដែលចេញពីប្រភពដើម លាយផ្សំ ។ ផលិតផលក្លែងបន្លំត្រូវរាប់បញ្ចូលផងដែរនូវថ្នាក់សិក្សា ឬជីកសិក្សាដែលប្តូរ សំបកវេចខ្ចប់ ដកចេញ ឬដាក់ចូលបន្ថែមខុសពីបម្រើបម្រាស់ដើមនៃសមាសធាតុ និងកម្រិត សារធាតុចិញ្ចឹម ។

២៥-ផលិតផលគ្រោមបរិយាយ សំដៅដល់ថ្នាក់សិក្សា ឬជីកសិក្សាដែលមានរូបមន្តផលិត ដាក់លាក់ប៉ុន្តែត្រូវបានប្រែប្រួលបម្រើបម្រាស់ដើមនៃសារធាតុចិញ្ចឹម ឬសមាសធាតុណាមួយ ក្រោមប្រតិបត្តិការអនុគ្រោះ ។

២៦-**ផលិតផលក្រៅបរទេស** សំដៅដល់ថ្នាំកសិកម្ម ឬជីកសិកម្មខូចគុណភាពដែលមិន ឆ្លើយតបទៅនឹងបមណីយនៃសារធាតុចិញ្ចឹម ឬសមាសធាតុ ឬបាត់បង់ជាអតិបរមាបើ ប្រៀបធៀបនឹងបមណីយដើមលាយផ្សំ ។

២៧-**ព្រឹត្តិបត្រព័ត៌មានសុខភាព** សំដៅដល់ឯកសារយោងប្រភេទបច្ចេកទេសនៃថ្នាំកសិកម្ម ដែលផ្តល់ដោយប្រភពដើមផលិត ឬលាយផ្សំក្នុងនោះមានព័ត៌មាន និងទិន្នន័យពេញលេញ របស់ប្រភេទថ្នាំកសិកម្មនោះមានដូចជា : អត្តសញ្ញាណផលិតផល និងក្រុមហ៊ុនផលិត សមាសធាតុ អត្តសញ្ញាណគ្រោះថ្នាក់ វិធានការបញ្ជៀសគ្រោះថ្នាក់ វិធានការសង្គ្រោះបឋម ការប្រើប្រាស់ និងការធ្វើសន្និធិ ការការពារខ្លួននៅពេលប្រឈម លក្ខណៈរូប និងគីមី ភាពថេរ និងប្រតិកម្ម ព័ត៌មានអំពីភាពពុលលើមនុស្ស ព័ត៌មានអំពីភាពពុលលើបរិស្ថាន វិធាននៃការ បោះចោលសំណល់ វិធាននៃការដឹកជញ្ជូន ព័ត៌មានគតិយុត្ត និងព័ត៌មានផ្សេងទៀត ។

២៨-**ភាពពុល** សំដៅដល់លក្ខណៈដីវិសាស្ត្រ ឬសរីរវិសាស្ត្រដែលកំណត់នូវសមត្ថភាពរបស់ថ្នាំ កសិកម្មដែលអាចធ្វើឲ្យគ្រោះថ្នាក់ ឬអាចបង្ក្រាបដល់សមាសភាពចង្រៃ ។ ភាពពុលរបស់ ថ្នាំកសិកម្មត្រូវបានកំណត់តាមកម្រិតភាពពុលនៃសារធាតុសកម្មរបស់ថ្នាំកសិកម្ម តាមរយៈ ការពុលតាមមាត់ និងការពុលតាមស្បែក ដោយអនុលោមតាមចំណាត់ថ្នាក់ភាពពុលរបស់ អង្គការសុខភាពពិភពលោក រួមមានកម្រិតភាពពុលទាប (Pn, III) ភាពពុលមធ្យម (II) ភាពពុលខ្ពស់ (Ib) និងភាពពុលស្រួចស្រាវ (Ia) ដែលមានបមណីយពី ៥ ០០០ ម.ក្រ ឬខ្ពស់ជាង ទៅ៥០ ម.ក្រ ឬទាបជាង (សម្រាប់ការពុលតាមស្បែក) ឬ ៥ ម.ក្រ ឬទាបជាង (សម្រាប់ការពុលតាមមាត់) ក្នុងមួយគ.ក្រ នៃទម្ងន់សរុបកាយរស់ ។

២៩-**រយៈពេលបញ្ឈប់ការប្រើប្រាស់មុនប្រមូលផល** គឺជាចន្លោះរយៈពេលរវាងពេល ដែលត្រូវបញ្ឈប់ការប្រើប្រាស់ថ្នាំកសិកម្ម និងពេលដែលត្រូវប្រមូលផលដំណាំសម្រាប់ស្បៀង ឬចំណីសត្វ ដើម្បីជៀសវាងមានសំណល់សារធាតុពុលនៃថ្នាំកសិកម្មដែលមិនទាន់អស់ ឥទ្ធិពលនៅលើផលដំណាំ ។ រយៈពេលបញ្ឈប់ការប្រើប្រាស់ ត្រូវបានអនុវត្តដូចគ្នាចំពោះ ប្រព្រឹត្តិកម្មថ្នាំកសិកម្មនៅក្រោយពេលប្រមូលផល ចំពោះផលិតផលធម្មជាតិ ឬផលិតផល ផ្សេងទៀតដែលត្រូវកម្ចាត់សមាសភាពចង្រៃ ។

៣០-**សន្និធិ** សំដៅដល់ការដកល់ទុក ឬការរក្សាទុកថ្នាំកសិកម្ម ឬជីកសិកម្មនៅក្នុងឃ្នាំង ស្របតាម វិធានសុវត្ថិភាពដូចមានចែងក្នុងច្បាប់នេះ ។

៣១-**សេចក្តីសម្រេចចេញ** សំដៅដល់បណ្តាប្រភេទ ឬក្រុមឯកត្តៈក្នុងប្រភេទក្រុមជាតិ សត្វ ឬភ្នាក់ ងារដែលបង្កការខូចខាត បំផ្លាញ ឬដែលបង្កាការលូតលាស់ និងការផ្តល់ផល ប្រូកប្រណីយបរិមាណ និងគុណភាពចំពោះដំណាំ សត្វ និងផលិតផលផ្សេងទៀត ។

៣២-សមាសធាតុ សំដៅដល់បណ្តាសារធាតុដែលលាយផ្សំថ្នាំកសិកម្ម រួមមានសារធាតុសកម្ម ដែលមានអំពើជីវប្រសិទ្ធភាពទៅលើរុក្ខជាតិ ឬសត្វ និងសារធាតុនិចលដែលមានមុខងារ ជំនួយក្នុងការរក្សា ឬបង្កើនប្រសិទ្ធភាព គុណភាព ឬសុវត្ថិភាពនៃផលិតផលលាយផ្សំថ្នាំ កសិកម្ម ។

៣៣-ស្ថាប័នសញ្ញាព័ត៌មាន សំដៅដល់អង្គបទសង្ខេបជាភាសាខ្មែរ អក្សរ ឬអក្សរសញ្ញា រូបសញ្ញា និងមិត្តសញ្ញាដែលមើលឃើញច្បាស់នៅលើ ឬបិទភ្ជាប់ជាមួយនឹងសំបកវេចខ្ចប់នៃថ្នាំកសិកម្ម ឬជីកសិកម្ម ដោយអនុលោមតាមការតម្រូវបណ្តោះអាសន្ន ដូចមានចែងក្នុងបទប្បញ្ញត្តិ និងនីតិវិធីនៃច្បាប់នេះ ។

៣៤-សិទ្ធិលើទិន្នន័យ សំដៅដល់សិទ្ធិរបស់អ្នកស្នើសុំការចុះបញ្ជីថ្នាំកសិកម្ម ឬជីកសិកម្ម ដែល បានបង្កើតទិន្នន័យដោយខ្លួនឯងផ្ទាល់តាមរយៈការសាកល្បងជីវប្រសិទ្ធភាពលើទីវាល ពិសោធន៍នូវប្រភេទថ្នាំកសិកម្ម ឬជីកសិកម្មដែលស្នើសុំការចុះបញ្ជីនោះ ។ សិទ្ធិលើទិន្នន័យ ត្រូវបានការពារក្នុងរយៈពេលកំណត់ ដោយអនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ តាមការ ស្នើសុំរបស់សិទ្ធិវន្ត ។

៣៥-សុពលភាពផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយ សំដៅដល់ការងារក្រោយការចុះបញ្ជីដែលអនុវត្តចំពោះ រូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលកាន់កាប់លិខិតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើការនាំចូល ការលាយផ្សំ ឬការ វេចខ្ចប់ជាថ្មី ដើម្បីទទួលបាននូវសិទ្ធិធ្វើការផ្គត់ផ្គង់ចែកចាយនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា បាននៅក្រោយពេលដែលមន្ត្រីអធិការកិច្ចមានសមត្ថកិច្ចនៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ បានធ្វើការត្រួតពិនិត្យដើមគ្រាចេញ ដើម្បីផ្ទៀងផ្ទាត់ឡើងវិញលើបណ្តាញធានា ឃើញ ថាពុំមានភាពប្រែប្រួលខុសពីការបញ្ជាក់អះអាងនៅពេលស្នើសុំការចុះបញ្ជី ហើយអ្នកកាន់ កាប់លិខិតអនុញ្ញាតបានអនុវត្តតាមគ្រប់ការតម្រូវបណ្តោះអាសន្នដែលកំណត់ដោយច្បាប់នេះ ។

៣៦-សុវត្ថិភាព សំដៅដល់ស្ថានភាពដែលគ្មានគ្រោះថ្នាក់ ឬដែលអាចបញ្ចៀសបាននូវគ្រោះថ្នាក់ ចំពោះមនុស្ស សត្វ និងបរិស្ថាន ដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោល រយៈពេលខ្លី ឬយូរអង្វែង ដែលបង្កឡើងដោយថ្នាំកសិកម្ម ឬជីកសិកម្មនៅក្នុងគ្រប់សកម្មភាពដែលពាក់ព័ន្ធក្នុងវដ្តនៃ ផលិតផលនេះដែលត្រូវគ្រប់គ្រងដោយវិធានសុវត្ថិភាពដូចមានចែងក្នុងច្បាប់នេះ ។

៣៧-សេវាកម្មកម្មវិធីសមាសភាពចង្រៃ សំដៅដល់ការផ្តល់សេវាកម្មលើប្រតិបត្តិការកម្ចាត់ សមាសភាពចង្រៃទៅលើដី ដំណាំគ្រប់ប្រភេទ គ្រាប់រុក្ខជាតិ ឈើ ឬទៅលើមជ្ឈដ្ឋានផ្សេង ៗ ដោយប្រើថ្នាំកសិកម្មគ្រប់ប្រភេទជាមធ្យោបាយ ។

